

ב"ה טוב טעם ודעת לומדי (טור"ל) כי במצוותך האמנותי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשס"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות**: **אתנח**, **סלוק** = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל; **מונח** – רבוי; **מהפך פשטא** – מוציא מפשט; **מרכא** = מאריך, רבוי; **זרנא** – מצרף; **תביר** – מחלק, ממעט, לא ממש; **טפחא** = טרףא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; **מרכא טפחא** – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; **זרנא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; **מרכא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; **תביר מרכא טפחא** – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; **מקף** – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; **פסק** – סודר שנחלק, השלם והחלק נדרשים; **זרנא סגול** – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; **פשטא** – פשוט, 1; **זקף-קטן** – 2; **זקף-גדול** – 3; **רביעי** – 4; **מונח רביעי** – לפחות 4; ... **זקף-קטן** ... **זקף-קטן** בחצי פסוק – היקש; **השלישיה** (קדמא – סדר קדימות; **אולא** = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; **קדמא ואולא** – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא לימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ו"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט); **תלישא-קטנה** = **תרסא** – דרוש בפסוק שיעור. **מחיצה**, **עיריה**, **שגגה** = **שכחה**: **תלישא-גדולה** = **תלשא** – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. **מחיצה**, **עיריה**, **שגגה** = **שכחה**: **פזר** – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושב"ע פ.

1.1 ויקרא תזריע יב,א

ויקרא תזריע יג,א – ב:

[א] וַיִּדְבֹר ה' אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר:

[ב] אֲדֹם כִּי-יִהְיֶה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ-סַפְחַת אוֹ בְהֵרַת וְהָיָה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת

וְהוֹבֵא אֶל-אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ אֶל-אֶחָד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים:

אָדָם – רביע, כִּי-יִהְיֶה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ – מהפך פשטא, שְׂאֵת אוֹ-סַפְחַת אוֹ בְהֵרַת – מהפך פשטא זקף-קטן

ספרא תזריע פרשה א פרשת נגעים. פרק א

פרשת נגעים. פרק א (משנה) (היינו ברייתא) א (ג,א) וַיִּדְבֹר ה' אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר: (ג,א) אֲדֹם כִּי-יִהְיֶה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ,

מה תלמוד לומר לפי שנאמר (וי' תז' יג,א) וַיִּדְבֹר ה' אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר: טהורות, אין צריך לומר בהרות שאין בהם מראות נגעים ושלא באו לכלל אלא בהרות שבהם מראות נגעים שהיו בגוי ונתגייר, בקטן ונולד, בקמט ונגלה בראש ובזקן בשחין ובמכוח בקדת המורדין.

נשתנו מראיהם בין להחמיר, ר' אלעזר בין להחמיר, ר' אלעזר בין חסמא אומר להקל טהור ולהחמיר תראה כתחלה רבי עקיבא אומר בין להקל בין להחמיר תראה כתחלה לכך נאמר (וי' תז' יג,א) אֲדֹם כִּי-יִהְיֶה.

בספרא לכולי עלמא (כל התנאים) לא מתיחסים לנגע שהיה.

התורה והמצוה (מלב"ם) מבאר את המשנה תורת כהנים כי אם היה כתוב מלת אשר היה מורה על קנין הנמצא בעצם מכבר, נגע צרעת שכבר היה באדם. אלא כתיב כִּי-יִהְיֶה ומלת כי מורה כי יהיה מעתה משעת החיוב, שרק אם נולדו משעת החיוב, מטמאות.

נקדים ונאמר מידיעת הפרשה בהמשך, שבפסוק זה התורה מגדירה את מה נכלל בנגעי אדם ומה לא נכלל בנגעי אדם. הדרשה מתבניות הטעמים תהיה:

כִּי-יִהְיֶה – משוער כי טעם מקף בתפקיד רב-מצב זמן הופעת מראה הנגע: (א) זמן פטור (ב) זמן חיוב.

אָדָם – משוער כי טעם רביעי בתפקיד ארבע, מלמד שכוונת הכתוב (ג,א) **כִּי-יִהְיֶה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ** היא, שהופיע בעור לפחות אחת מארבע המראות הטמאות, ומשוער כי תבנית הטעמים של **כִּי-יִהְיֶה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ** – מהפך פשטא מורה להוציא הכתוב מפשרו וללמד, שאם

מראות אלו נולדו בו בשעת הפטור (אחד משני המצבים שרמזו להם טעם המקף של **כִּי-יִהְיֶה**) כנמנה ב-**[משנה נגעים פ"א מ"א ובספרא**

תזריע פ"א] והם בגוי ונתגייר, בקטן ונולד, בקמט ונגלה בראש ובזקן בשחין ובמכוח בקדת המורדין איז אינן מטמאות.

אָדָם – רביעי בתפקיד ארבע, **כִּי-יִהְיֶה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ** לפחות אחת מארבע המראות הטמאות, אשר תיאורן הוא: **שְׂאֵת אוֹ-סַפְחַת אוֹ בְהֵרַת**

– מהפך פשטא מונח זקף-קטן, משוער כי זקף-קטן מורה על שני לימודים בקבוצת מלים זאת ותבנית הטעמים מהפך פשטא מורה כי לפחות לימוד אחד היוצא מפשט הכתוב, השני עשוי להיות כפשט או עשוי להיות יוצא מהפשט. אפשר כי פשוטו של מקרא מלמד **בְהֵרַת** – זקף-קטן, בתפקיד של מספר שניים, שני אבות מראות, בהרת ושאת ושתי תולדות הנלמדות ממיקום **אוֹ-סַפְחַת** בין שני האבות **שְׂאֵת אוֹ-**

סַפְחַת אוֹ בְהֵרַת.

הלימוד היוצא מפשרו הוא שאין סדר הכתוב כסדר עזות הלבון כפי שמלמדת **[משנה נגעים פ"א מ"א ופירוש קהתי]** ארבע המראות האלו נבדלים ביניהם בלבון שבנגע ותו"כ מברר זאת בדרשת (יג,ד): בהרת עזה כשלג (הלבנה מכולן), ושאת לבנה, היינו כצמר לבן, ותולדת

הבהרת הלבנה שגוונה כסיד ההיכל, ותולדת השאת לובנה כקרום ביצה.

וְהָיָה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ לְנֹגַע צָרַעַת נדרש ב-**[ירושלמי שבועות פ"א ה"א (וילנה ב,א)]** ... א"ר מנא מנו אותן חכמים שנים ומנו אותן

ארבעה. מה שנים מצטרפין זע"ז אף ארבעה מצטרפין זע"ז. רבי לעזר בשם ר' אבין אם בשאינו מינו מצטרף לא כ"כ מין במינו. א"ר יוסי בי רבי בון **[ויקרא תזריע יג,א]** והיו אין כתיב כאן אלא **וְהָיָה** מלמד שהן מצטרפין זע"ז.

פירש **[לב ירושלים]** ללמד שכולן מצטרפין להויה אחת לטמא אם יש מכולם צירוף של שיעור גריס.

בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ – מקף כרב-מצב מקום מראה הנגע לצירוף ארבע המראות: (א) מקום שבודקים בו נגע, מצטרף (ב) מקום שאין בודקין בו נגע, אינו מצטרף.

וְהָיָה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ – מרכא טפחא, בתפקיד יתור לרבות (או קבוצת פרטים העשויה להתרחב) כאן מרבה כל צירוף בין כל ארבע המראות וזה לא כדיון ב-**[בבלי שבועות ו,א]** שבו הצירוף הוא בין בני אותו אב ותולדה וגם שיהיה זו למעלה מזו (ע"פ דף על הדף).

ספרא תזריע פרשה א

(ח) (ג,א) וְהוֹבֵא אֶל-אַהֲרֹן, אין לי אלא אהרן עצמו, מנין לרבות כהן אחר תלמוד לומר הַכֹּהֵן, מנין לרבות בעלי מומים תלמוד לומר

מִבְּנָיו, או יכול שאני מרבה חללים, תלמוד לומר הַכֹּהֲנִים יצאו חללים, ומנין לרבות כל ישראל ת"ל אוֹ אֶל-אֶחָד. (ט) אם סופינו

לרבות כל ישראל מה תלמוד לומר אוֹ אֶל-אֶחָד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים, אלא ללמד שאין טומאה וטהרה אלא מפי כהן, הא כיצד חכם

שבישראל רואה את הנגעים ואומר לכהן אעפ"י שוטה אמור טמא והוא אומר טמא, אמור טהור והוא אומר טהור, דבר אחר מה

תלמוד לומר אוֹ אֶל-אֶחָד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים לפי שנאמר (דב' שפטים כ,א) וְעַל-פִּיהֶם יִהְיֶה כָּל-רִיב וְכָל-נֹגַע: היקיש ריבים לנגעים מה נגעים ביום אף ריבים ביום.

וְהוֹבֵא אֶל-אַהֲרֹן הַכֹּהֵן אוֹ – תביר, **אוֹ אֶל-אֶחָד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים** – מרכא טפחא סלוק, אפשר כי מרכא טפחא, יתור לרבות כל ישראל

לראיה ומלת **אוֹ** – תביר מעט בתפקיד הכהן אם אינו מומחה ומאפשר להכם שבישראל לראות את המראה ואומר לכהן שיאמר בפיו טמא או טהור לנבדק. לכל אורך פרשת נגעים הכתובים מציינים כי טומאה וטהרה ע"פ כהן אבל הדרשה שזה באמירת כהן נמצאת רק ב- **ספרא**

תזריע פרשה ה פרק יב (ב) (ג,א) וְשִׂמְאֹנוּ הַכֹּהֵן, מלמד שטומאתו בכהן, ... לרבות שאר המנוגעים,

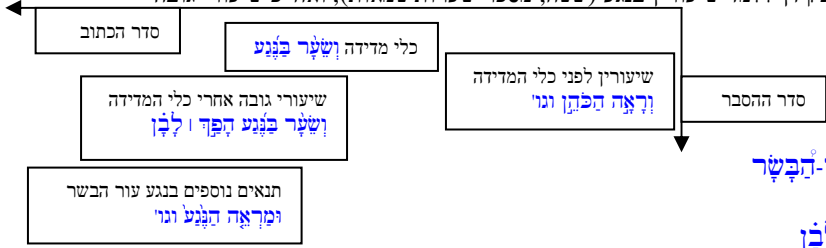
ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טסוד"ל) כי במצוותך האמיתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א – התשס"ג; תמצית ההשערות: אתנן, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרשא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שנהלך, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, I; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4 ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקף; השלישיה: (קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי סדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק ששור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכחה: תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו ששור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכחה: פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.

ויקרא תזריע יג,ג:

וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה וְלָכֵן וּמָרָאָה הַנֶּגַע עִמָּךְ מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ נִגַע צָרַעַת הוּא וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטָמְא אֹתוֹ:

עתה נדון בפסוק **ויקרא תזריע יג,ג** שטעמי מרמזים לשיעורים ותנאים שונים בנגעי עור בשר אדם.

בראש הפסוק שיעורי שטח, ואחריו כתובות השערות שתפקידן ללמד שיעורין בנגע (שטח, מספר שערות טמאות), ואח"כ שיעורי גובה ממשיים וכביכול ותנאים נוספים בנגע עור הבשר.

שיעורין בנגע **וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר וְשָׁעַר בִּנְגַע**

שיעורי גובה אמיתי וכביכול **וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה וְלָכֵן**

תנאים נוספים בנגע עור הבשר **וּמָרָאָה הַנֶּגַע עִמָּךְ מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ נִגַע צָרַעַת הוּא**

תבנית הטעמים **בְּעוֹר-הַבָּשָׂר** – תלישא-גדולה, מלמד שיעורין בנגע אלפניו ולאחריו ונלמדם תוך התקדמות ההסבר

תבנית הטעמים **וְשָׁעַר בִּנְגַע** – קדמא ואולא, מלמדת כי מדידת שיעורין בנגע היא בשער (שטח, מספר, גובה), ועל שער כסימן טומאה:

(א) **שיעורין בנגע** בלימוד אלפניו המרמזים בטעמי **וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר** – מונח מונח מונח תלישא-גדולה, **שלפני** קדמא ואולא, וכל מונח מרמז לעוד שיעור. ע"פ **ספרא** שיעורין אלו נדרשים בשילוב עם פסוק **וְגַ**, והסבר מפורט נמצא בחלק אחר של העיון. כאן רק נציין: (א) גודל הנגע בשערות, (ב) מספר השערות כסימן טומאה, (ג) גודל המחיה, (ד) גודל הביצור של המחיה.

שער – כיחידת מדידה היא מקום גידול שתי שערות (כפי' **לזב"ג**). מדידת השטח היא בכפולות של יחידת המדידה.

(ב) ומלמד **לאחריו** מתי השער הוא סימן טומאה, מהו גובה שער לבן ומיקום הלבן בשער.

שיעורים אחריו שיעור – מהקרא **וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה וְלָכֵן** מלמד על כי אורך לבנונית שעה בכלשהו, ולימוד **מחיצה** – שער שהפך לבן צריך להיות בתוך גבולות הנגע.

נבאר את ב', המלמד על שיעורין **לאחריו** של תלישא-גדולה, אלו שיעורי השער כסימן טומאה, גובה שער לבן ומיקום הלבן בשער.

וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה וְלָכֵן – קדמא ואולא מונח פסק רביע,

משנה נגעים פ"ד משנה ד שתי שערות עקין משחיר וראשן מלבין טהור עקין מלבין וראשן משחיר טמא כמה יהא בלבנונית רבי

מאיר אומר כל שהוא ר' שמעון אומר כדי לקרוץ בוג (מספריים) וגו'

(יג,ד) **וְאֵם-בְּהֵרֶת** – תרסא ... **הַכֹּהֵן** – תביר, תבנית המרמזת לאפשרות של חישוב חשבוני כגון יחס של שיעור נטילה בזוג והוא

... 0.122324 ונראה כי הוא כשמינית אצבע היינו כ-2.4 – 3.0 מ"מ. בפרה אדומה **במדבר חקת יט,ב**: יש דרשת שיעור נטילה בזוג

ואותה תבנית **וּנְקָתוֹ אֵלֶיךָ** – תרסא, ... **אֲשֶׁר לֹא-עָלָה** – תביר, היחס = 0.121756... כשמינית אצבע!!

המלים מלמדות על שער כסימן טומאה, הטעמים – קדמא ואולא מלמדים ביצור קדימות – סמיכות החלק הלבן בשער למראה הנגע שבעור (עיקרן של השערות לבן אזי זה סימן טומאה)

לכולי עלמא אורך השערה כדי שתהיה ניטלת בזוג. אבל לגבי שיעור אורך הלבנונית רבי מאיר אומר כלשהו מעל עור הבשר הלבן,

ורבי שמעון אומר אורך כדי שתהיה ניטלת בזוג. והלכה כרבי מאיר לגבי שיעור אורך הלבנונית של השערה.

רע"ב עיקרה משחיר וראשה מלבין טהור, דאמר קרא **וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה וְלָכֵן** העיקר הסמוך לנגע הפך לבן.

בקריאה אחת עם פסק **וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה וְלָכֵן** – קדמא ואולא מונח פסק רביע, מה שכתבנו לעיל על חלוקת השערה. טעם פסק מצויר שערה החלוקה לחלק לבן וחלק שחור.

בקריאה אחת בלי פסק **וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה וְלָכֵן** – קדמא ואולא מונח רביע, לסימן השער יותר מארבעה הלכות **נגעים פ"ד מ"א** ששער לבן (א) מטמא בתחלה (ב) ומטמא ככל מראה לובן (ג) ואין בו סימן טהרה **מ"ג** ששער לבן מטמא (בשלושה נגעים מראה לובן בשחין ובמכה ואלו לא הלכות השער עצמו) (ד) במכונס (ה) ובמפוזר (ו) במבוצר (ז) ושלא במבוצר

לפחות ארבע תבניות טעמים בפסוק זה מצוירות את המצב:

תלישא-גדולה – מצוירת מחיצה לציין גבולות הנגע, המחיה והביצור,

רביע – מצויר הגודל המינימלי של הנגע שהוא רבוע כגריס הקלף,

פסק – מצויר שערה החלוקה לחלק לבן וחלק שחור.

קדמא ואולא – מצויר קדימות – סמיכות החלק הלבן בשער למראה הנגע שבעור, עיקרן של השערות לבן אזי זה סימן טומאה, ואילו

ראשן עשוי להיות שחור.

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טו"ר) כי במצוותך האמנתי - תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א - התשפ"ג; **תמצית ההשערות**: אתנח, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) - להגביל; מונח = רבוי; מוציא מפשט = מרכא; מאריך, רבוי; דרגא - מצרף; תביר - מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרשא - שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא - קב' ששנויה לגזול; יתור לרבות, מכל מקום; דרגא תביר טפחא - קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תביר טפחא - קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תביר מרכא טפחא - קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקף- בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו - סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול - מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא - פשוט, ו; זקף-קטן - 2; זקף-גזול - 3; רביע - 4; מונח רביע - לפחות 4; ...; זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק - היקף; השלישיה: קדמא - סדר קדימות; אולא = גרש = גריש"ם - יוצא מהענין; קדמא ואולא - בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרשא - דרוש בפסוק ששור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא - דרוש בפסוק ולפניו ששור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; פור - דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושב"ע"פ.

1.2 ויקרא תזריע יב,א

ויקרא תזריע יב,א - ו:

[א] וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:

[ב] דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר

וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדְתָּה דוֹתָהּ תִטָּמָא:

[ג] וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בֶּשֶׂר עַרְלָתוֹ:

[ד] וְשָׁלְשִׁים יוֹם וְשָׁלְשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדָמֵי טְהָרָה כְּכֹל-קֹדֶשׁ לֹא-תִנָּע וְאֵל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד-מִקְלַאת יְמֵי טְהָרָה:

[ה] וְאִם-נִקְבְּהָ תִלְדַּ וְטָמְאָה שִׁבְעִים כְּנִדְתָּהּ וְשָׁלְשִׁים יוֹם וְשָׁשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל-דָּמֵי טְהָרָה:

[ו] וּבַמִּקְלָאתוֹ יְמֵי טְהָרָה לְבֵן אִוֹ לְבַת תְּבִיא כַּבֵּשׂ בֶּן-שָׁנָתוֹ לְעֵלָהּ וּבֶן-יוֹנָה אִוֹ-תֵּר לְחַטָּאת

אֶל-פֶּתַח אֹהֶל-מוֹעֵד אֶל-הַכֹּהֵן:

ירושלמי פסחים פ"ב ה"א (וילנה יב,א) כיוצא בו אמר רבי יודה **(וי' תזריע יב,א - ב)** אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיָלְדָה זָכָר, מה תלמוד לומר?

לפי שנאמר [ב] וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים [ג] וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל

נשלב את דרשת הסמוכים שדורש הירושלמי מסמיכות (יב,ג) אל פסוק (יב,ב) בהסבר ע"פ תבנית הטעמים.

[ג] וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי - טפחא בראש פסוק, אתנח, בתבנית זאת טעם טפחא משמש בתפקיד של התפשטות אפיון מתוכן מלתו ותוכן שאחרי

אל הכתוב לפניו, בפסוק (יב,ב) ללמד שאם מתקיים **יִמּוֹל בֶּשֶׂר עַרְלָתוֹ**, היינו הולד חי ויש מילה יש לאשה דמי טהרה. לכן אי אפשר

ללמוד בקל וחומר לגבי ולד שמת (או עובר מחוי) על דמי טהרה אלא צריך את מלת (יב,ב) **זָכָר**, כהמשך הירושלמי **זָכָר** לרבות את

המת, יתור ללמוד לדמי טהרה על מת. **תורה תמימה הערה ד**) דהיה אפשר לכתוב **כי תלד**. וגו'

וב-**תורה תמימה ויקרא יב,ב** הביא בענין דמי טהרה בלידת מת מבבלי **[נדה כז,ב]** **כִּי תִזְרִיעַ וְיָלְדָה** - [הפילה שליא טמאה לידה],

דאמר קרא **אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיָלְדָה**, מלמד שאפילו לא ילדה אלא כעין שהזריעה טמאה לידה^ה:

תורה תמימה הערה ג) ר"ל אפילו נמחה כזרע. וצ"ל דאיירי שנמחה לאחר שנברא ולד, דאי מתחלת ברייתו נמחה הלא דרשינן בפסוק

הסמוך מי שאינו ראוי לברית שמונה [או לבריית נשמה] אין אמו טמאה לידה, כפי שיכתבאר שם. וטעם הדיוק משום דלשון **תִזְרִיעַ**

מיותר הוא, דהיה אפשר לכתוב **כי תלד**. ועיין בתוס' נדה י"ח א' דאע"פ שמלשון **תִזְרִיעַ** דרשינן בסמוך לענין יוצא דופן, אפ"ה **תרת**

ש"מ (שמא מינה), יעו"ש:

תורה תמימה ויקרא יב,ב **כִּי תִזְרִיעַ וְיָלְדָה** - יוצא דופן אין יושבין עליו ימי טומאה וימי טהרה, ואין חייבין עליו קרבן, מאי טעמא,

דאמר קרא אשה כי תזריע וילדה, עד שתלד ממקום שמזרעת^ה [נדה מ' א']:

תִזְרִיעַ - זקף-קטן, טעם זקף-קטן, מלמד שתי דרשות במקום כפירשו תוס' **תרת** שמא מינה, (א) על פי המלה המלה מלמדת על לידה

ממקום הזרעה, (ב) ע"פ הטעם לידת מת, מחוי

[ו] **וּבַמִּקְלָאתוֹ** - מונח פסק בראש פסוק **יְמֵי טְהָרָה** ...

בקריאה עם פסק עשוי להיות בתפקיד כעין סדור שנחלק (מידה י"א מ"ב מידות של ר' אלעזר בר' יוסי), ואז הכתוב כאילו משייכו

לפסוקים הקודמים (יב,ד,ה) העוסקים במספר ימי טהרה. היות והיולדת מביאה ביום טהרה קדשים לטהרה, ובקדשים הולך הלילה

אחרי היום, לכן אינה יכולה להביאם ביום הארבעים או השמונים אלא עליה להשלימם עד לילה, ארבעים או שמונים ימים מלאים. וכפי'

רש"י (יב,ד) לפי שזו טבולת יום ארוך, שטבלה לסוף שבעה, ואין שמה מעריב לטהרה עד שקיעת החמה של יום ארבעים, שלמחר

תביא את כפרת טהרתה.

ויקרא תזריע יב,ג: **וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בֶּשֶׂר עַרְלָתוֹ:**

תורה שלמה תו"כ תזריע פ"א בשמיני. יכול בין יום ובין לילה, ת"ל **וּבַיּוֹם**, ביום ולא בלילה, אין לי אלא הנימול לשמונה שיהא

ביום, מנין לתשעה ולעשרה לאחד עשר ושאר כל הנימולים לא יהו אלא ביום, ת"ל **וּבַיּוֹם**.

טט - **וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי** - (א) טפחא פותחת טפח להתאפיין ממלת האתנח וללמד שיש ימים אחדים הנקראים שמיני.

(ב) טפחא מרבה זמן יום לכל הימים הנקראים שמיני. ימי שמיני ע"פ **משנה שבת פי"ט,מ"ה** הם היום 8, והימים 9, 10, 11, 12 ויום

ברית אחרי חולי, נחשבים שמיני לנוול בין השמשות ומרומזים ב בצווי המלה ב- **(בראשית לז-לז יז,ב)** **וּבֶן-שָׁמֹנֶת יָמִים** - מונח רביע,

בתפקיד יותר מארבע ימים הנקראים שמיני לענין **יִמּוֹל לָכֶם כָּל-זָכָר לְדַרְתִּיכֶם**.

יִמּוֹל בֶּשֶׂר עַרְלָתוֹ: אע"פ שיש שם בהרת, הא מה אני מקיים **הַשְּׁמֹר בְּנֵנַע-הַצָּרְעַת (דב' ל"ח כ"ח)** חוץ מן המילה ... ומה אני

מקיים **יִמּוֹל בֶּשֶׂר עַרְלָתוֹ**, בזמן שאין שם בהרת, ת"ל **בֶּשֶׂר** אע"פ שיש שם בהרת.

משנה נגעים פ"ז מ"ה (בהרת ש)היתה בראש הערלה, ימול. התורה צוותה על עשה של מילה שידחה את הלא תעשה של צרעת

דברים כי תצא כדת: הַשְּׁמֹר בְּנֵנַע-הַצָּרְעַת לְשָׁמֵר מְאֹד וְלַעֲשׂוֹת - דרגא תביר מרכא טפחא, קבוצת פרטים שעל כל אחד חל

הענין או ההלכה. דורש עיון.

בְּנֵנַע-הַצָּרְעַת - תביר מחלק בין גגע צרעת שלא בערלה שאסור לקצוץ ובין גגע צרעת בערלה שמותר לקצוץ במילה. מתואם עם **תו"כ**

לפסוק (יב,ג) ת"ל **בֶּשֶׂר** אע"פ שיש שם בהרת. **בֶּשֶׂר עַרְלָתוֹ** - מרכא סלוק, מרכא לרבות למילה גם בשר ערלה עם בהרת.

תו"כ תזריע פ"א ערלתו: - סלוק להגביל למילת ערלת ודאי בשבת ולא למילת ספק כמו אנדרונינוס. להגביל לערלת הנוול ביום ודאי

ולא למילת ערלת הנוול בספק יום בין השמשות.

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור"ל) כי במצוותך האמנתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א – התשפ"ג; תמצית ההשערות: אתנה, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך; רבוי; דרנא – מצרף; מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרנא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסיף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, I; זקא-קטן – 2; זקא-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4; ...; זקא-קטן ... זקא-קטן בהצי פסוק – היקש; השלישיה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה: תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה: פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.

ויקרא תזריע יב,ד:

וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תִּשָּׁב בְּדָמֵי טְהָרָה בְּכָל-קֹדֶשׁ לֹא-תִנָּע וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד-מִלְאֵת יָמֵי טְהָרָה:
בְּכָל-קֹדֶשׁ לֹא-תִנָּע – מונח רביעי, לרמז שטבולת יום ארוך יש לה 33 או 66 ימים. כפי' רש"י **בְּכָל-קֹדֶשׁ** - לרבות את התרומה (ראה **יבמות עה,א**). לפי שזו טבולת יום ארוך, שטבלה לסוף שבעה, ואין שמשעה מעריב לטהרה עד שקיעת החמה של יום ארבעים, שלמחר תביא את כפרת טהרתה. **לֹא-תִנָּע** - אזהרה לאוכל וכו', כמו ששנויה ביבמות (עה,א).

בְּכָל-קֹדֶשׁ לֹא-תִנָּע וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד-מִלְאֵת יָמֵי טְהָרָה:

רבי יוסף בכור שור בְּכָל-קֹדֶשׁ לֹא-תִנָּע - לא תאכל; וזהו אזהרה לכרת (ראה **יבמות עה,א**). **וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא** - מה **מקדש**, שיש בו נטילת נשמה - כרת, אף **קֹדֶשׁ** יש בו נטילת נשמה - כרת, דהיינו: אכילה (ראה **יבמות שם**). **בְּכָל** - לרבות את התרומה, שהיא טבולת יום ארוך (ראה **יבמות עה,א**; **נידה כט,ב**).
בְּכָל-קֹדֶשׁ לֹא-תִנָּע וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא – תבנית רביעי ... זקא-קטן כעין מידה אשר מהרז'ו מגדיר כמידה ב' בנוסף על ל"ב, סתום שלא בא לסתום אלא לפרש, זה וכפרש **רבי יוסף בכור שור** מה **מקדש**, שיש בו נטילת נשמה - כרת, אף (נגיעה שזה נראה כלשון סתום כי אין על נגיעה כרת, לכן הסתום בא לפרש שזאת אכילה) **קֹדֶשׁ** (ש)יש בו נטילת נשמה - כרת, דהיינו: אכילה (ראה **יבמות שם**).

ויקרא תזריע יב,ה:

וְאִם-נִקְבְּהָ תִלְדַּ וְטִמְאָה שְׁבַע יָמִים וְשָׁשֶׁת יָמִים תִּשָּׁב עַל-דָּמֵי טְהָרָה:
וְאִם-נִקְבְּהָ תִלְדַּ – מונח זקא-קטן בראש פסוק והוא תאור ואחריו הלכה **וְטִמְאָה שְׁבַע יָמִים וְשָׁשֶׁת יָמִים** **פְּנִדְתָּה וכו'** לימוד אלפניו ולאחריו, מה לומד מנקבה אל הזכר שלפניו? **רלב"ג** (ה) **וְאִם-נִקְבְּהָ תִלְדַּ וְטִמְאָה שְׁבַע יָמִים וְשָׁשֶׁת יָמִים** פְּנִדְתָּה - רוצה לומר, שתהיה טומאתה באלו הארבעה עשר יום כטומאת הנדה; ... והוא מבואר, שאם נסתפק לנו בולד אם הוא זכר או נקבה, נשפוט בו להחמיר, ותטמא לידה ארבעה עשר יום. ולזה תטמא לידה ארבעה עשר יום היולדת טומטום או אנדרויגניוס, וגו'
בבלי נדה כט,א מנתי: המפלת ואין ידוע מהו - תשב לזכר ולנקבה, אין ידוע אם ולד היה אם לא - תשב לזכר ולנקבה ולנדה.

בלידת ספק נותנים עליה כל החומרות: תטמא לידה ארבעה עשר יום כיוולדת נקבה, ודמי טהרה רק עד 40 יום כליולדת זכר, ותמתין לבוא למקדש עם קרבנות עד מלאת 80 יום ללידה כלידת נקבה.

ויקרא תזריע יג,ג:

וְרִאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר וְשָׁעַר בְּנִינֵע הַפֶּה | לְכֵן וּמְרָאָה הַנֶּגַע עִמָּךְ מְעוֹר בְּשָׂרוֹ נִנְע צָרַעַת הוּא וְרָאָהּ הַכֹּהֵן וְטִמְא אֹתוֹ:
ספרא תזריע פ"א פ"ב (א,ג) **וְרִאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע** שיהו עיניו בו בשעה שהוא רואה אותו, **בְּעוֹר-הַבָּשָׂר** הבינוני, **בְּעוֹר-הַבָּשָׂר** שיהא רואה כל הבשר עמו כולו כאחד, רבי יוסי ברבי יהודה אומר מה ת"ל **בְּעוֹר-הַבָּשָׂר** שיהא כל החוצה לו סמוך לעור הבשר וראוי לפסיון שאם היה סמוך לראש ולזקן ולשחיין ולמכוה, ולקרח (ג"א קדח) המורדין אינו טמא.

הח"ח שיהו עיניו בו פ' שיהיה מסתכל בו (בעיני) כשהוא רואה אותו ולא יראנו דרך העברה (בחפזה) כדי שיבחין המראה היטיב ונפקא לן דבר זה מדכתיב **אֶת-הַנֶּגַע** דהוא יתירא. **אֶת-הַנֶּגַע** – המלים מרבות את עיני הכהן וטעם מונח מרמז שיהיו עיניו מונחים בנגע.

בְּעוֹר-הַבָּשָׂר הבינוני, - ראה דיון להלן בעור בינוני
הח"ח בְּעוֹר-הַבָּשָׂר שיהא רואה כל הבשר עמו כולו כאחד דרש דהאי וראה קאי גם על עור הבשר שסביבו שיתבונן בו היטיב עד איזה מקום הגיע הנגע כדי שיוכל להכיר אם פשה:

ו- רבי יוסי ברבי יהודה, לדברי המפרשים מוסיף על תנא קמא ואינו חולק עליו **שיהא כל החוצה לו סמוך ל-עור-הַבָּשָׂר וראוי לפסיון הח"ח** הביא גירסת הגר"א הכי גרסא **שיהא חוצה לו עור-הַבָּשָׂר** ופי' דהאי **בְּעוֹר-הַבָּשָׂר** קאי אתנאי הנגע דאימתי הנגע מטמא כשיש **עור-הַבָּשָׂר** סמוך לו כדי שיהא ראוי לפשיון לאפוקי אם הוא סמוך לראש וכו' אינו מטמא והר"מ בפירושו מבאר שצריך שיהיה **כל סביבו עור-הַבָּשָׂר** ולמעוטי אם במקום אחד סמוך לראש וכו':

לשון הרמב"ם פירוש המשנה לרמב"ם מסכת נגעים פ"א מ"ה ... ומתנאי נגעי עור בשר שיהא סביב לו מכל הצדדים עור הבשר כדי שיהא הפשיון אפשרי בו מאי זה צד שיהיה. ולשון ספרא בעור הבשר שיהא כל החוצה לו סמוך לעור הבשר ראוי לפשיון, שאם היה סמוך לראש ולזקן ולשחיין ולמכוה ולקרחת אינו מוחלט.

בְּעוֹר-הַבָּשָׂר מקף תלשא, אפשר כי טעם מקף המחבר המלים ליחידה אחת וטעם תלשא כמחיצה וביחד מרמזים **שיהא כל החוצה סביב הנגע סמוך ל-עור-הַבָּשָׂר וראוי לפסיון** ובלשון הרמב"ם שיהא סביב לו מכל הצדדים עור הבשר כדי שיהא הפשיון אפשרי בו מאי זה צד שיהיה.

בְּעוֹר-הַבָּשָׂר – תלשא, (א) רמז למחיצה ברורה לגבולות המראה כפי' **התורה"מ (סד)** שיראה את הנגע כמו שהוא בעור הבשר ויראה את הבשר שסביבו גם כן. (ב) רמז לשיעור - מספר 24 ראשי איברים בקרא **וְרִאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר** – גימטריית ר"ת ו' ה' א' ה' ב' ה' עולה עשרים וארבעה רמז למשנה (ט) מיכן אמרו עשרים וארבעה ראשי איברים שבאדם שאינן מטמאים משום מחיה, ראה מ"ט ...

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור"ל) כי במצוותך האמנתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנח, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תבר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרקה – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תבר טפחא – קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; מרכא תבר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; תבר מרכא טפחא – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, 1; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4; ...; זקף-קטן בחצי פסוק – היקף; השלישיה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תראא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.**

לטובת הבנת הנושא יוצגו מידי פעם חלק מהטעמים שבתנ"ך (חוץ מספרי איוב, משלי, תהלים), לפי תפקידיהם לפי ההשערות

1.3 ויקרא תזריע יב,א

ויקרא תזריע יג,ג:

וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר וְשָׁעַר בְּנֶגַע הַפֶּה | לָבֵן וּמְרָאָה הַנֶּגַע עִמָּךְ מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ נִגַע צָרַעַת הוּא

וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטָמְא אֹתוֹ:

ספרא תזריע פ"א פ"ב (ב) וְשָׁעַר, מיעוט שיער שתי שערות, **בְּנֶגַע**, להביא את מה שבתוכו ושוכב חוצה לו פרט לשחוצה לו, ושוכב בתוכו, **בְּנֶגַע הַפֶּה | לָבֵן** לא הקודם, מיכאן אמרו אם בהרת קדמ' לשיער לבן תמא ואם שיער לבן קדם לבהרת תהור ואם ספק תמא, רבי יהושע אומר כהה.

ספרא תזריע פ"א פ"ב (ב) וְשָׁעַר, מיעוט שיער שתי שערות, **בְּנֶגַע**, להביא את מה שבתוכו ושוכב חוצה לו פרט לשחוצה לו, ושוכב בתוכו, ...

התוה"מ (מה) ... שער הוא רבוי סתמות שהיא לא פחות משנים, ... ואמר (יג,ג) **וְשָׁעַרָה לֹא-הַפֶּה לָבֵן** לרבותא שאף שער אחד לא הפך מ"מ יסגיר.

וְשָׁעַר – לפחות שתי שערות, **וְשָׁעַרָה** – שיערה אחת

וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר – תלשא בלימוד לאחריה, בתפקיד מחיצה המסמנת גבולות המראה הלבן ללמד ש-**וְשָׁעַר בְּנֶגַע** הכתוב אחרי טעם תלשא שרשיו (שתי שערות לפחות) חייבים להיות בתוך גבולות הנגע אף על גב שארכו של השער עשוי להימשך למחוץ לגבולות הנגע. פרט לשחוצה לו - ולמעט שאם שרשי השער מחוץ לגבולות המראה ושוכבות לתוך המראה אינן סימן טומאה.

ב- ספרא תזריע פרשה ה פ"ז (ה) בנגע ראש וזקן נדרשת דרשה דומה (יג,ג) וְזָבֵן, (המלה מרבה) להביא את שבתוכו ושוכב חוצה לו

(וְזָבֵן - תביר, ממעט) פרט לש(שער ששורשיו) חוצה לו ושוכב בתוכו, אף שאין הנגעים דומים כי בנגע ראש וזקן השער הצהוב יכול

להקדים את המראה, ואילו בנגע הגוף המראה חייב להקדים לשער הלבן כנדרש להלן)

ספרא תזריע פ"א פ"ב (ב) ... בְּנֶגַע הַפֶּה | לָבֵן לא הקודם, מיכאן אמרו אם בהרת קדמ' לשיער לבן תמא ואם שיער לבן קדם לבהרת תהור ואם ספק (מי קדם למי) תמא, רבי יהושע אומר כהה (במצב ספק מי קדם למי, רבי יהושע מטהר, **הח"ח** ע"פ **בבלי נזיר סה** כהה משמעו טהור).

בְּנֶגַע הַפֶּה | לָבֵן לא הקודם, - תבנית הטעמים של הקרא **וְשָׁעַר בְּנֶגַע** – קדמא ואולא, בתפקיד סדר קדימות, קדמא = קדם מראה ה-**בְּנֶגַע** ואולא = והולך אחריו שינוי ל-**שָׁעַר** ש-**הַפֶּה | לָבֵן** אז המראה תמא. ואם שיער לבן קדם לבהרת תהור.

דיון בדיון הספק ב-**מ"ב** ... ואם ספק (מי קדם למי) תמא, רבי יהושע אומר כהה (בספק טהור)..

וכן נמצא במשניות הבאות:

משנה נגעים פ"ד מ"א בהרת כחצי גריס ואין בה כלום נולדה בהרת כחצי גריס ובה שתי שערות הרי זו להחליט מפני שאמרו אם בהרת קדמה לשער לבן תמא ואם שער לבן קדם לבהרת תהור ואם ספק תמא ורבי יהושע קיהה (טיהר השער מלהיות סימן טומאה, ומסגירו)

משנה נגעים פ"ה מ"א כל ספק נגעים טהור חוץ מזה ועוד אחר ואיזה זה מי שהיתה בו בהרת כגריס והסגירה בסוף שבוע והרי היא כסלע ספק שהיא היא ספק שאחרת באה תחתיה תמא:

הסבר לדעת ר' יהושע כי הספק טהור נמצא ב-**בבלי נזיר סה,ב** אלא כי איתמר דרב יהודה אמר רב - אהא איתמר: אם בהרת קדמה לשער לבן - תמא, ואם שער לבן קודם לבהרת - טהור, ספק - תמא ור' יהושע אמר: כיהה; מאי כיהה? אמר רב יהודה: כיהה וטהור; ודילמא כיהה וטמא! אמר רב יהודה אמר רב, אמר קרא: (יג,ג) **לְטַהְרוּ אֹז לְטַמְּאוּ**, הואיל ופתח בו הכתוב בטהרה תחילה.

ונמצא ב-**תורת נגעים הרב שפיצר ס' לז** הסבר התוספות לדברי חכמים **תוס' בבבלי נדה יט,א** דדרך שערות לבוא שחורות והנגע מלקה אותן והופך ללבן ... ובתוספתא (פ"ב סוף ה"א) קתני אף שער שחור סוף הבהרת הופכת, ולפיכך נראין הדברים הבהרת קדמה, עכ"ל. אפשר כי תנא קמא דרש כמו ר' יהושע (יג,ג) **לְטַהְרוּ אֹז לְטַמְּאוּ**, הואיל ופתח בו הכתוב בטהרה תחילה. ולכן מסקנתו ב-**משנה נגעים פ"ה מ"א** כל ספק נגעים טהור חוץ מזה ועוד אחר (ספק הקדמת השער הלבן, וספק פשיון בהסגר). ור' יהושע חולק על ת"ק בספרא ובמשנה נגעים פ"ד מ"א ופ"ה מ"א ש"ת"ק מטמא ספק שער לבן קדם למראה, ורבי' יהושע מטהר.

למד בשלבים את דברי ת"ק ב-**משנה נגעים פ"ה מ"א** כל ספק נגעים טהור חוץ מזה ועוד אחר (ספק הקדמת השער הלבן, וספק פשיון בהסגר).

כאשר מסתכלים ב-**(יג,ג) לְטַהְרוּ אֹז לְטַמְּאוּ** על כל מלה בנפרד זה החלטה על מצב ברור טהור או תמא.

כאשר מסתכלים על שלוש המלים **(יג,ג) לְטַהְרוּ אֹז לְטַמְּאוּ** ביחד זה מצב ספק. המשנה פותחת בכלל **כל ספק נגעים טהור**, כאשר הרבוי מרומז טעם מלת **לְטַהְרוּ** - טפחא, בתפקיד רבוי. כאן מצטרף תפקיד נוסף של טעם טפחא כפותחת טפח להתאפיין מ-**אֹז** - מרכא, רבוי של מצבי ספק **לְטַמְּאוּ**. וטעם מלת **לְטַמְּאוּ** - סלוק, מגביל הכלל הנ"ל ללמד שיש שתי ספקות (ספק הקדמת השער הלבן, וספק פשיון בהסגר) הנתורות טמאות. ו-**רמב"ם הלכות טומאת צרעת פ"ב ה"ט** כתב כי ספק הקדמת שער לבן היא טומאה מספק.

ספרא תזריע פ"א פ"ב (ג) וְשָׁעַר בְּנֶגַע הַפֶּה | לָבֵן מיכן אמרו שתי שערות עיקרן משחיר וראשן מלבין טהור עיקרן מלבין וראשם משחיר תמא, וכמה יהא בלבנונית, רבי מאיר אומר כל שהוא, וחכמים (היינו ר' שמעון) אומרים כשיעור (כדי שיקרוץ בזוג) רבי מאיר אומר שלא יהא בני אדם מדמין שבגולם (בכל אורך השערה) הם נידונים, אלא חוד (העיקר הקרוב לעור) שער לבן תמא, ושיאינו [שער] לבן טהור.

ראה הסבר לעיל שיעורין אלאחריו של הכתוב בפסוק (יג,ג) שיעור כדי שיקרוץ בזוג, ומשוער שלא להלכה כשמינית אצבע (1.90 – 1.92 ס"מ).

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור"ל) כי במצותך האמנתי – תהלים ק"ט שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשפ"א – התשפ"ג; **מצות ההשערה**: **אתנה**, **סלוק** = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תבר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרקה – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תבר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תבר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תבר מרכא טפחא – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שנהלק, השלם והחלק נדרשים; זקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, ו; זקא-קטן – 2; זקא-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4; ... זקא-קטן ... זקא-קטן בחצי פסוק – היקש; השלישיה: (קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושב"ע.פ.

ספרא תזריע פ"א פ"ב (ד) לָבָן לא אדום ולא ירוק ולא שחור אוציא את כולם ולא אוציא שיער צהוב, ודין הוא ומה אם שיער לבן שאינו סימן טומאה בנתק הרי הוא סימן טומאה בנגע, שער צהוב שהוא סימן טומאה בנתק אינו דין שיהא סימן טומאה בנגע תלמוד לומר **שֵׁעַר ... לָבָן** ולא צהוב.

התורה מ [מט] שֵׁעַר לָבָן. ולא מראה אחרת. וזכר לדבר בפרשת נגעים שער לבן ארבע פעמים (פה, יג, כ), (יג, כה), (יג, כז) וממעט אדום ירוק שחור צהוב. טט – בפסוקים אלו מצוין כי הופיע סימן טומאה שער לבן, ואילו ב- (יג, כא) ו- (יג, כז) נאמר כי לא הופיע סימן הטומאה שער לבן.

ספרא תזריע פ"א פ"ב (ה) מַרְאֵה הַנֶּגַע עִמּוֹק, אין ממשו עמוק **מַרְאֵה הַנֶּגַע עִמּוֹק**, אין מראה שער לבן עמוק, **מַרְאֵה הַנֶּגַע** לרבות לו מראה רביעי, **הוּא**, אין לו מראה חמישי.

ע"פ הח"ח

(א) מלות הסמיכות **מַרְאֵה הַנֶּגַע** הן יחידה אחת ביחס למלת **עִמּוֹק**, ולכן המראה נראה עמוק ולא הנגע, לכן דורש אין ממשו (של הנגע) עמוק (דרשה זאת נלמדת מהתוכן)

(ב) **מַרְאֵה הַנֶּגַע עִמּוֹק** מיתור מלת נגע לומד - אין מראה שער לבן עמוק, ומכאן נדרש כי לובן השער יכול להיות כלשהו כדי שיהווה סימן טומאה, בניגוד למראה שצריך להיות לפחות לבן כקרום הביצה.

(ג) **מַרְאֵה הַנֶּגַע** לרבות לו (לנגע צרעת) מראה רביעי, כי בתורה כתיב (יג, כ) **שָׂאת אֶן-סַפְחַת אֶן בְּהֵרַת** וכאן מרבה רביעית ומהכא נפקא לן טפילה לבהרת כדלעיל פ"א הלכה ד' (דלמה לי לכתוב ומראה הנגע לכתוב ומראהו עמוק, אלא לרבות תולדה לבהרת). **תו"כ** דורש מראה ספחת לבהרת מכאן לעומת **בבלי שבויעות ו** הדורש ספחת לבהרת מהמצאות מלת ספחת בין שאת ובין בהרת.

(ד) **הוּא**, – אתנה, מגביל ללמד כי אין לו מראה חמישי.

(יג, ג) ... **וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עִמּוֹק מְעוֹר בְּשָׂרוֹ** - מהפך פשטא פשטא מונח זקא-קטן,

זקא-קטן מרמז על שתי דרשות, והתבנית מהפך פשטא תרמז לדרשה אחת העשויה להיות כפשוטו של מקרא ואחת היוצאת מפשוטו של מקרא. ושתיהן נדרשות מיתור מלת **הַנֶּגַע** ואלו הן:

(א) יוצא מפשוטו של מקרא ומלמד על **השער מַרְאֵה הַנֶּגַע עִמּוֹק** מיתור מלת **הַנֶּגַע** לומד - אין מראה שער לבן עמוק, ומכאן נדרש כי לובן השער יכול להיות כלשהו כדי שיהווה סימן טומאה, בניגוד למראה שצריך להיות לפחות לבן כקרום הביצה.

(ב) פשוטו של מקרא **מַרְאֵה הַנֶּגַע** לרבות לו (לנגע צרעת) מראה רביעי, כי בתורה כתיב (יג, ג) **שָׂאת אֶן-סַפְחַת אֶן בְּהֵרַת** וכאן מרבה רביעית ומהכא נפקא לן טפילה לבהרת כדלעיל פ"א הלכה ד' (דלמה לי לכתוב ומראה הנגע לכתוב ומראהו עמוק, אלא לרבות תולדה לבהרת).

ויקרא תזריע יג, ג:

וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר וְשֵׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה | לָבָן וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עִמּוֹק מְעוֹר בְּשָׂרוֹ נֶגַע צִרְעַת הוּא

וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן וְטָמֵא אֹתוֹ:

ויקרא תזריע יג, א: **צִרְעַת נוֹשֶׁת הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא הַכֹּהֵן לֹא יִסְגְּרוּנוּ כִּי טָמֵא הוּא:**

ספרא תזריע פ"א פ"ב (ו) (יג, ג) וּמַרְאֵה הַנֶּגַע עִמּוֹק מְעוֹר בְּשָׂרוֹ נֶגַע צִרְעַת הוּא מה תלמוד לומר לפי שנאמר (יג, א) **וְטָמֵא הַכֹּהֵן**

לֹא יִסְגְּרוּנוּ למדנו שאין מסגירין את המוחלט. (צרוע מוחלט לא מתיחסים כלל לנגע חדש שנולד בו עד שיסיים תהליך טהרה מההחלט)

(ז) מנין שאין מחליטין את המוסגר ואין מסגירין את המוסגר ואין מחליטין את המוחלט, תלמוד לומר (יג, א) **לֹא יִסְגְּרוּנוּ כִּי טָמֵא כָל שִׁנְקָרָא** עליו טמא אין זקוק עליו.

ע"פ פירוש **רע"ב משנה נגעים פ"ג מ"א** הנגעים שהכהן רואה בתחילה הוא ממשך לבדוקן עד שהמצורע יתטהר. במשך התקופה הזאת אינו נזקק לראות כל נגע אחר שהופיע אחרי הראיה הראשונה. זה משמעות **תו"כ תו' פ"א פ"ב (ז)** תלמוד לומר (יג, א) **לֹא יִסְגְּרוּנוּ כִּי טָמֵא כָל שִׁנְקָרָא** עליו טמא אין זקוק עליו. לא תתיחס לנגע שהופיע אחרי ראיה ראשונה עד להבראת הראשון.

(יג, א) **לֹא יִסְגְּרוּנוּ** – מונח זקא-קטן בתפקיד של שני בזמן (= שבא אחר הראשון). ללמד **כִּי טָמֵא** – מרכא טפחא, לרבות נגעים במצבי טומאה שונים שנולדו אחר הראיה הראשונה (יג, א) **הוּא** – סלוק, מגביל טומאת הצרוע לנגעים שנראו לראשונה, ולא להתיחס לנגעים שנולדו אחר הראיה הראשונה עד הבראת הנגעים שנראו בראיה הראשונה ועבר את תהליך הטהרה.

ספרא תזריע פרשה א פ"ב (ח) יכול לא יאמר הרי את מוסגר בזה ומוחלט בזה ומוסגר בזה ומוחלט בזה ובזה תלמוד לומר (יג, ג) נֶגַע ... וְרָאָהוּ צִרְעַת ... וְרָאָהוּ ...

תו"כ תו' פ"א פ"ב (ח) תלמוד לומר (יג, ג) נֶגַע ... וְרָאָהוּ צִרְעַת ... וְרָאָהוּ ... תו"כ דורש המלים בדילוג מהקרא (יג, ג) **נֶגַע צִרְעַת הוּא**

וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן. המלים הרצופות **נֶגַע צִרְעַת** מדברות על נגע אחד, הטעמים של **נֶגַע צִרְעַת** – מרכא טפחא מרבים נגעים שהיו באדם בעת הגעתו הראשונה לכהן. לפי דרשת תו"כ (יג, ג) **נֶגַע ... וְרָאָהוּ צִרְעַת ... וְרָאָהוּ ...** כל נגע שהיה באדם בעת הגעתו הראשונה לכהן יראה לעצמו ותוצאת הבחינה מתיחסת אליו בלבד. מדרשה זאת גם ממועטים נגעים שנראו באדם, אחר הגעתו הראשונה לכהן.

סיכום תו"כ תו' פ"א פ"ב (ח-ו) פסוק (יג, א) מלמד על נגע אחד בראיה הראשונה של הכהן ולא היה התיחסות לנגעים אחרים שיופיעו אח"כ עד שיבריא הנגע הראשון. פסוק (יג, ג) **נֶגַע צִרְעַת** – מרכא טפחא, יתור לרבות נגעים, מלמד כי אם היו מספר נגעים בראיה הראשונה המעקב אחריהם יתחיל בעת ובעונה אחת. סיומם תלוי בכל אחד לעצמו דבר המרומז בטעם **הוּא** – אתנה המגביל כל נגע לעצמו בלי תלות בנגעים אחרים שנראו עמו בעת ובעונה אחת. נגע שהוסגר יעבור תהליך הסגר, נגע שהחלט יעבור את תהליך ההיטהרות והקרבנות.

ב"ה טוב טעם ודעת ולדני (טור"ל) כי במצוותך האמנתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשפ"א – התשפ"ג; תמצית ההשערות: אתנה, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תבר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרחא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תבר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תבר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תבר מרכא טפחא – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקף – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, I; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4 ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקף; השלישייה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תראא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושב"ע פ.

ויקרא תזריע יגיא: צרעת נפשנת הוא בעור בשורו וטמא הפהן לא יסגרנו כי טמא הוא:

ב'קרא הבא תבניות הטעמים נדרשות על מראה הנגע בעור בשר שטוח ובראשי איברים.

[ג] ומראה הנגע עמק מעור בשורו נגע צרעת הוא –

ת"כ תז' פ"א פ"ב (ח) ... כולו כאחת שאם היה בראש חוטמו שופע הילך הילך בראש אצבעו שופע הילך והילך אינו טמא.

(ג,ג) בעור-הבשר – תלשא, (א) רמז למחיצה ברורה לגבולות המראה כפי' התוה"מ (סד) שיראה את הנגע כמו שהוא בעור הבשר

ויראה את הבשר שסביבו גם כן. (ב) רמז לשיעור - מספר 24 ראשי איברים בקרא ורנאה הפהן את-הנגע בעור-הבשר –

גימטריאית ר"ת ו' ה' א' ה' ב' ה' עולה עשרים וארבעה רמז למשנה ת"כ תז' פ"א פ"ב (ט)

כמו-כן ראשי התבות ו' ה' א' ה' מרמזים לשם הפלאים אהו"ה ור"ת א' ה' ב' ה' מצטרפים למלת אהב"ה, ומשניהם בא ללמד כי ה' נותן

באדם נגע צרעת בדרך פלאית מתוך אהב"ה אליו כדי להזהירו בתשובה מעבירות שלוקין עליהם בנגע צרעת. (ראה (ג,ג) בנר"ו

יהנו פרמים וראשו יהנה פרוע – גרשיים מהפך פשטא פשטא מונח זקף-קטן, בתפקיד רגילות, אדם לוקה בצרעת על דברים רעים

שהוא רגיל בהם, כנלמד ב-מדדש תנחומא (בובר) פרשת מצורע סימן י (ב'קרא גם תנחומא ישן))

ת"כ תז' פ"א פ"ב (ט) [ג,ג] ורנאה] מיכן אמרו עשרים וארבעה ראשי איברים שבאדם שאינן מטמאים משום מחיה ראשי אצבעות

ידים ורגלים וראשי אזנים וראש החוטם וראש הגויה וראשי דדים באשה, רבי יהודה אומר אף של איש ר' אלעזר אומר היבולות

והדלדולים והמסמרות אינן מטמאין משום מחיה. (הח"ח מסביר כי בראשי איברים לא גדל שער, לכן מדובר רק במחיה).

משנה נגיעים פ"ו מ"ז עשרים וארבע ראשי איברים באדם שאינן מטמאין משום מחיה ראשי אצבעות ידים ורגלים וגו' ופירש

הרע"ב וכן ברמב"ם דכתיב [ג,ג] ורנאה הפהן דבעינן שיראה את הנגע עם המחיה כולה כאחד. וכשיש כגריס בראש החוטם או

ראשי אצבעות הוא שופע אילך ואילך ואינו יכול לראות כולו כאחד.

בנגע שחין (ג,ג,כ) נאמר ונאם ורנאה הפהן ודרש תו"כ כולה כאחת ופ"ה החפץ חיים: שאם היתה בראש אצבעו או בראש חוטמו

שופעת אילך ואילך שטורה, כדרשינן בעור הבשר [ג,ג] ורנאהו כולו כאחת. [ג,ג] ורנאהו הפהן – ראייה שכולה כאחת ושולל ראיית

נגע שאי אפשר לראותו בבת אחת, שזה בראשי איברים המרמוזים בתחילת הפסוק כהסבר ב-מ"ח. תבנית הטעמים ורנאהו הפהן –

מרכא טפחא בתפקיד כעין יתור לרבות על לשון היחיד איברים רבים שאי אפשר לראותם בבת אחת. בנגעי השחין והמכה כתובה

דרישת ראייה בבת אחת במלים [ג,ג,כ) ונאם ורנאה הפהן, אבל בתבנית טעמים מונח רביע, ומועילית השערה כי בנוסף לדרך

ההסקה מהתוכן כמו בנגעי העור, זה ציור המתאר איבר בעל קצה וכעין ארבעה דדדים השופעים הילך והילך (כי כל האיברים

מעוגלים). אילו שני מקורות לראשי איברים אחד בהסקה מהתוכן אחד בציור בטעמי המקרא.

ראה מרכא טפחא

[ג,ג] ומראה הנגע עמק מעור בשורו - מהפך פשטא פשטא מונח זקף-קטן, פשטא פשטא בתפקיד בבת אחת, היינו אפשר לראות

הנגע בבת אחת. אבל בראשי איברים שהם בדרך כלל צרים הגריס שופע לצדדים ואינו מטמא משום מחיה כי אי אפשר לראות הנגע

בבת אחת. תבנית הטעמים מרמזת על המשך הפסוק ורנאהו הפהן הנדרש במשנה שראשי איברים אינן מטמאים.

מתוך רצון לרכז את האפשרויות השונות לגבי תבנית הטעמים פשטא פשטא שבקרא ש-(ג,ג) הנגע עמק מובא כאן הקטע הבא עוסק

בענין צבע עורו של הנבדק והוא שייך ל-(ג,ג) לפי ספרא תזריע פ"א פ"א (ד). ונראה כי תבנית הטעמים פשטא פשטא שב-(ג,ג)

מהווה הסבר לענין צבע עורו של הנבדק.

ספרא תזריע פרשה א (ד) (ג,ג) ... בעור-בשרו, בעור בשר של נראה (האדם שבו המראה), מיכן אמרו בהרת עזה נראית בגרמני,

כהה, והכהה ככושי עזה (ת"ק כל אדם כמות שהוא, עשוי להתקבל כי אדם בהיר מאד לא יטמא גם במראה בהיר ביותר, אדם כהה מאד יטמא גם

במראה חלש). (ה) רבי ישמעאל אומר בית ישראל הריני כפרתן הוי הן כאשכרוע לא שחורים ולא לבנים אלא בינוניים (ע"פ הראב"ד

רק הבינוני נבדק), רבי עקיבא אומר יש לציירים סממנים שהם צורות שחורות לבנות ובינוניות מביא סם בינונית ומקיפו

מבחוץ ותראה כבינוני (כולם נבדקים לעומת צורה בצבע בינוני), רבי יוסי אומר כתוב אחד אומר [ג,ג] בעור-בשרו וכתוב אחר אומר

[ג,ג] בעור-הבשר, מצינו שמראות נגיעים להקל, אבל לא להחמיר וראה הגרמני בבשרו להקל נמצא מקיים [ג,ג] בעור-בשרו

(אדם בהיר מאד לא יטמא גם במראה בהיר ביותר), והכושי בבינונית להקל נמצאת מקיים [ג,ג] בעור-הבשר (אדם כהה מאד משווים לצורה

בצבע בינוני להקל לגבוי כי אחרת יטמא גם במראה חלש) וחכמים אומרים זה וזה בבינוני (באומד לצבע בינוני, לעומת ר"ע שכולם נבדקים

לעומת צורה בצבע בינוני). כל דברים האלו מובאים משנה נגיעים פ"ב מ"א

[ג,ג] ומראה הנגע עמק מעור בשורו - מהפך פשטא פשטא מונח זקף-קטן, פשטא פשטא בתפקיד רגילות היינו לכל הנבדקים בשווה

הכל כבינוני בצבע האשכרוע (מיצוע בין קצוות לבן וכושי). כשיטת חכמים ורבי עקיבא ורבי ישמעאל כהסבר הרע"ב (משנה נגיעים

פ"ב מ"א). (ולראב"ד המובא בתוי"ט ובחפץ חיים על תו"כ לרבי ישמעאל הגרמני והכושי אינם נבדקים כלל).

תו"כ תז' פ"א פ"ב (ז) [ג,ג] וטמא אהו: אותו הוא מטמא ואינו מטמא את התולש סימני טומאה מתוך נגעו עד שלא בא אצל הכהן,

אמר רבי עקיבא שאלתי את רבי ישמעאל ואת רבי יהושע בהולכים לנדבת (שם מקום) (התולש סימני טומאה) תוך הסגירו מהו אמרו לו

לא שמענו אבל שמענו (התולש סימני טומאה) עד שלא בא אצל הכהן טהור לאחר חלוטו טמא התחלתי מביא להם ראיות מפני מה עד

שלא בא אצל כהן טהור (האם) לא מפני שלא ראה כהן סימני טומאה אף בתוך הסגור טהור עד שיטמאנו (עד שיהלית אותו).

לישנא אחרניא אחד עומד לפני כהן ואחד עומד בתוך הסגור טהור עד שיטמאנו הכהן טהור לו יפה אטתה אומר,

(א) תלש סימני הטומאה לפני [ג,ג] ורנאהו הפהן (עבר על (דב' ב'ת כד,ח) ס השקמ בנגע-הצרעת לשקמ מאד וגו' אבל) טהור

(ב) תלש סימני הטומאה בתוך ימי הסגור, לכן לא יתקיים [ג,ג] ורנאהו הפהן פניום השביעי' ביום הבדיקה השניה ולכן (עבר אבל)

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טורד"ל) כי במצוותך האמנותי – תהלים קי"ט, שם; טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א – התשפ"ג; תמצית ההשערות; אתנח, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרפא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקף- בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות, פסק I – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, I; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקש; השלישיה; קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עפירה. שגגה = תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עפירה. שגגה = שכחה; פזר – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.

טהור וינהג כיוצא מהסגר

תו"כ תז' פ"א פ"ב (ז) ... מאימתי הוא טהרתו (של מוחלט שתלש סימני טומאה), ר' אליעזר אומר כשילד נגע אחר וטהר ממנו, וחכמים אומרים עד שתפרח בכולו, או תמעט בהרתו מכגריס.

(ג) התקיים בתחילה **וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן (ג,ה)** או **וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן (ג,ה)** והחליטו, והאדם עבר ותלש סימני הטומאה לאחר חלוטו, מאימתי הוא טהרתו לשיטת חכמים (א) אם מראה אחר יפרח בכולו, (ב) או תמעט בהרתו (הנוכחית) מכגריס

החכמים אומרים (ונראה שרבי אליעזר מודה להם) ע"פ **הח"ח או עד שתמעט בהרתו מכגריס**. קודם שקצצה דלא נשתייר בו שיעור נגע וממילא היה טהור מתחלה ולא אהני מעשיו אבל אי בשעה שקצצה הוי ביה שיעור נגע אין לו טהרה עולמית דקנסינן ליה לעולם. טהרתו אפשרית כך: ר' אליעזר אומר כשילד נגע אחר וטהר ממנו, וחכמים אומרים עד ש(נגע אחר) תפרח בכולו,

וְטָמְא – מרכא, מרבה אפשר שמכוון לומר שהקוצץ צריך לעבור נגע אחר שבו יוחלט, ורק אז לכשיטהר יסיים גם עם הנגע הראשון שקצץ ממנו סימני הטומאה. זה מתרבה מהמלים **וְטָמְא אָתּוּ** שצריך לעבור מצב טומאת צרעת אחר כדי להיטהר מהנגע שקצץ סימניו. **אָתּוּ** : – סלוק מגביל את המראה שמשמא הכהן לזה שעם סימנים בלבד.

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור"ל) כי במצותך האמתי - תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א - התשפ"ג; תמצית ההשערות: אתנה, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) - להגביל; מונח - רבוי; מהפך פשטא - מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא - מצרף; תביר - מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרקה - שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא - קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תביר טפחא - קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תביר טפחא - קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תביר מרכא טפחא - קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקף - בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו - סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול - מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא - פשוט, 1; זקף-קטן - 2; זקף-גדול - 3; רביע - 4; מנח רביע - לפחות 4; ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק - היקף; השלישיה; קדמא - סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם - יוצא מהענין; קדמא ואולא - בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי סדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא - דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיררה. שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא - דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיררה. שגגה = שכהה; פור - דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושבע"פ.

1.4 יוקרא תזריע יב,א

ויקרא תזריע יב,א - ב:

[א] וינדבר ה' אל-משה לאמר:

[ב] דבר אל-בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים נדת דותהה טמאה:

ויקרא תזריע יב,א: וינדבר ה' אל-משה לאמר: (וכן ב-(מצורע יד,א), ועוד מקומות אחרים)

לאמר - סלוק, בתפקיד הגבלה, שהנוטריקון לאו אמור מלמד שכל הלא תעשה הנלמדים כדלקמן בפרשה רמוזים במלה זו ונלמדים ומתרבים מטעם מרכא במלים אל-משה .

אזהרה לאדם בעל בחירה לבל יחטא, שלא יעבור על לאמר נוטריקון "לאו אמור" וטעם סלוק מדגיש את ההגבלה.

ע"פ ליקוטי שיחות ח"ז ע' 74 האדמו"ר מ"מ שניאורסאהן, אשה כי תזריע וילדה זכר בפ' שמיני למד בענין כל בעלי החיים שנבראו לפני האדם וכולם משוללים בחירה. בפ' תזריע פתח בהיווצרות אדם וההלכות הקשורות ללידתו. ... ויש לבאר ע"פ דברי האדמו"ר הזקן בתניא, שהאדם נחות מכל הנבראים בזאת שהוא בעל בחירה ויכולתו לחטוא. מה שאין-כן בשאר הנבראים שאינם יכולים לעבור כלל על רצונו יתברך, היינו שההבדל ביניהם הוא לא רק במעשה החטא בפועל אלא גם באפשרות לחטוא, שאצלם אין בכלל האפשרות לחטוא, מה שאין-כן באדם.

ספרא תזריע פרשה א (טט - פרק ללא מיספור)

(א) (וי' תו' יב,ב) בני ישראל בענין הזה ואין הגוים בענין הזה בני ישראל אין לי אלא בני ישראל מנין לרבות את הגיורות ואת השפחות בין משוחררת ובין אין משוחררת תלמוד לומר אשה,

(וי' תו' יב,ב) אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים מה תלמוד לומר לפי שנאמר (וי' מצ' טו,א) והזרתם את-בני-ישראל

משמאתם ולא ימתו בטמאתם בטמאתם את-משפני אשער בתוקם: שומע אני בין מתוכו בין מאחוריו תלמוד לומר ביולדת (וי' תו' יב,ב) ואל-המקדש לא תבא. (ב) יכול יולדת הקלה תהא מטמאה אותו מתוכו ושאר כל הטמאים בין מתוכו בין מאחוריו תלמוד לומר (וי' תו'

יב,ב) בני ישראל הרי בני ישראל כיוולדת מה יולדת אינה מטמאה אותו אלא מתוכו אף כולם לא יטמאו אותו אלא מתוכו. (ג) אין לי אלא הבא מידי טומאה חמורה כיוולדת (שהיא אב טומאה כמו המושווים אליה אבל נחשבת לחמורה מהם כי טומאתה יוצאת מגופה), הבא מידי טומאה קלה, (כגון) טמא מת וכו' נדה (טומאות הבאות מחוץ לגוף הנטמא), וכל המטמא את האדם (טומאות נוספות שרץ נבלה) מנין תלמוד לומר (וי' מצ' טו,א) ולא ימתו ... בטמאתם את-משפני אשער בתוקם: לרבות את כולם.

(וי' תו' יב,ב) וינדבר ה' אל-משה לאמר:

בבלי סנהדרין נט,א אמר מר: כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסניי לזה ולזה נאמרה. ... (שם נט, ב) והרי מילה שנאמרה לבני נח, דכתיב (בר' לך יז,ט) ואתה את-בריתך תשקם אתה ורעך את-בריתך ליהוה: ונשנית בסניי (וי' תו' יב,ב) וביום השמיני ימול, לישראל נאמרה ולא לבני נח - ! ההוא למישרי שבת הוא דאמא: כיום - ואפילו בשבת (הכתוב בתזריע מלמד על דחיית השבת שעליה מצווים רק בני ישראל. אם הכתוב הזה לא היה נדרש אז זה היה כתוב שנאמר לבני נח ונשנה בסניי ומחייב את בני נח. אבל היות ונדרש לדחיית השבת מפני מילה, לכן אינו צווי לבני נח ואינם מצווים למול. ... (מצוות) מילה מעיקרא לאברהם (ניתנה) הוא דקא מזהר ליה רחמנא (אברהם אבינו וצאצאיו בלבד הם המוזהרים על קיום מצוות מילה) (בר' לך יז,ט) ואתה את-בריתך תשקם אתה ורעך את-בריתך ליהוה: אתה ורעך - אין, איניש אחרינא - לא. - אלא מעתה בני ישמעאל לחייבו! - (בר' וירא כא,ב) כי ביצחק ישרא לך זרעו: - בני עשו לחייבו! - כי יצחק (אות השימוש ב"ת ממעט) - ולא כל יצחק. - מתקין לה רב אושעיא: אלא מעתה בני קטורה לא לחייבו? - האמר רבי יוסי בר אבין ואיתימא רבי יוסי בר חנינא: את-בריתך הפר: - לרבות בני קטורה (שמוזהרים למול). רש"י פירש שאברהם אבינו נצטווה למול את ששה בני קטורה אבל הם לא נצטוו למול בניהם. רמב"ם מלכים פ"ה, ה"ח אמרו שכמים שבני קטורה שהם זרעו של אברהם שבה אחר ישמעאל ויצחק חייבין במילה, והואיל ונתערבו היום בני ישמעאל בבני קטורה יתחייבו הכל במילה בשמיני, ואין נהרגין עליה (פי' גופי הלכות לא מחייבו מיתה בידי אדם כמו בשבע מצוות לבני נח, אלא כרת כישראל).

ב-בבלי סנהדרין נט,א (אמר כלל לימודי) אמר מר: כל מצוה שנאמרה לבני נח ונשנית בסניי לזה ולזה נאמרה. אפרש כי מלת (וי' תו' יב,ב) לאמר - כנוטריקון "לאו אמור" הנתמך בטעם סלוק בתפקיד הגבלה מרמזת לדרשת ספרא תזריע פרשה א (טט - פרק ללא מיספור) (א) (וי' תו' יב,ב) בני ישראל בענין הזה ואין הגוים בענין הזה. מוצא לומר שדרשה זאת של תו"כ (א) מגבילה את חיוב המילה לבני ישראל (כמשמע מפ' רש"י בסנה' נט,ב), (ב) היא גם מלמדת שאין טומאת יולדת לנכרים. ואפשר כי גם רמב"ם יסבור שלבני קטורה יש חיוב מילה ואין מצוות טומאת יולדת.

(וי' תו' יב,ב) דבר אל-בני ישראל, דייקא בני ישראל - בני יעקב ששמו גם ישראל. אל-בני - מקף כרב-מצב בני ישראל לענין חיוב מילה ולענין טומאת יולדת (ברוב הלידות). (א) נולד לאשה שאמה ישראלית, (ב) נולד לאשה גיורת או שפחה ושפחה משוחררת שקבלו עול מצוות, (ג) נולד לאבא ישראלי אבל האם לא כמו במצב (ב). במצב (ג) הילד אינו ישראלי, אינו בחיוב מילה, אמו אינה טמאת לידה. בטומאת יולדת יש שתי דרשות: (א) מרבה טומאת יולדת לגיורת ושפחה (ב) מטומאת יולדת מרבה לכל מיני טמאים שמטמאים משכן מתוכו ומקל שאינם מטמאים משכן מאחוריו (היינו מחוצה לו)

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור"ל) כי במצוותך האמתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התש"ס – התשפ"ג; **תמצית ההשערות**: **אתנה**, **סלוק** = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; **מהפך פשטא** – מוציא מפשט; **מרכא** = מאריך, רבוי; **דרגא** – מצרף; **תביר** – מחלק, ממעט, לא ממש; **טפחא** = טרקה – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; **מרכא טפחא** – קב' שעשויה לגזול, יתור לרבות, מכל מקום; **דרגא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; **מרכא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; **תביר מרכא טפחא** – קבוצה שמעטם חלק מפרטיה מענין מסוים; **מקף** – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; **פסק ו** – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; **זקא סגול** – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; **פשטא** – פשוט, 1; **זקף-קטן** – 2; **זקף-גדול** – 3; **רביע** – 4; **מונח רביע** – לפחות 4; ... **זקף-קטן** ... **זקף-קטן** בחצי פסוק – היקף; השלישיה: **קדמא** – סדר קדימות; **אולא** = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; **קדמא ואולא** – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר תחמים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כולל, פרט, רבוי, מיעוט); **תלישא-קטנה** = תראא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; **תלישא-גדולה** = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; **פור** – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.

ויקרא תזריע יג,ד: ואם-בהרת לִבְנֵהּ הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְעַמְקֵי אֵין-מְרָאָה מִן-הָעוֹר וְשַׁעֲרָה לֹא-הָפֵךְ לִבְנֵי וְהַסְגִיר הִפְתָּן אֶת-הַנֶּגַע שְׂבַעַת יָמִים:
ספרא תזריע פרשה ב פ"א (א) (א) (7,2) בהרת לִבְנֵהּ אין לי אלא בהרת לִבְנֵהּ, מניין לרבות את השאת תלמוד לומר למטן (7,2) שְׂאֵת-לִבְנֵהּ, ומנין לרבות שאר המראות תלמוד לומר ואם-בהרת . (ב) יכול כשם שהוא שלישי לכתוב כך תהא שלישי למראות תלמוד לומר לִבְנֵהּ הוּא, היא ואין למעלה הימינה, וכמה תהא לבנוניתה כשגל שנאמר והנה מרים מצורעת כשגל. (ג) יכול לכל מראה השגל יהיו טמאים ושאר כל המראות יהיו טהורים תלמוד לומר (7,2) **בְּהָק הוּא, בְּהָק ... טְהוֹר הוּא ממנו ולמעלה טמא. (ד) מיכן אמרו מראות נגעים שנים שהם ארבעה בהרת עזה כשגל, שנייה לה כסיד ההיכל, השאת (האב) כקרום ביצה שנייה לה (התולדה) כצמר לבן דברי רבי מאיר, והכמים אומרים השאת (האב) כצמר ושנייה לה (התולדה) כקרום ביצה.
ב- (7,2) התחיל בארבע מראות וב- (7,2) לכאורה עוסק בהרת, אבל ע"פ **התורה והמצוה (נו)** מבאר כי הוא **שם הדוגמא** עבור כולן. ותפס בהרת לרבותא שהגם שהבהרת דרכה ביותר להיות עמוק ושימצא בה שער לבן והוה אמינא שאם אינה עמוקה ואין בה שער לבן לא יסגיר, קמשמע לן דאעפ"כ יסגיר וכל שכן במראות הפחותות שאין מטבען ללבן השער ולהראות עמוק.
בפסוק (7,2) למדנו שיעורי נגע מחלט שטח מינימלי של המראה, המחיה, הביצור, שיעורי אורכי השער הלבן והלובן שלו ומיקומו הסמוך לעור הבשר (אורך, רוחב וגובה).
פסוק (7,2) מלמד שני ענינים מרכזיים. (א) שיעורי צבע המראה הנלמדים מ-**תו"כ תו' פרשה ב' פ"א**; (ב) סיבות להסגרת המראה. (א) שיעורי צבע המראה: (א) (א) שיעור תחתון לצבע הלבן (7,2) **ואם-בהרת** ע"פ **ספרא תו' פ"ב פ"א** המלה **ואם** מרבה שאר המראות על הבהרת והקרא **לִבְנֵהּ הוּא** מתיחס ללובן הבהרת שהיא העזה והשאר דהויות ממנה.
ואם-בהרת - תלישא-קטנה בתפקיד שיעור ללמוד מ- (7,2) **בְּהָק הוּא** שיעורי לובן המראות בלשון ספרא יכול לכל מראה השגל יהיו טמאים ושאר כל המראות יהיו טהורים תלמוד לומר **בְּהָק הוּא, בְּהָק ... טְהוֹר הוּא** ממנו ולמעלה טמא. וזה קובע שיעור תחתון שהוא מעל מראה הבהרת דהיינו לובן קרום ביצה.
(א) (ב) סדר עזות הלבן **לִבְנֵהּ הוּא** - קדמא ואולא, קדמא, בתפקיד של מלמד כדרשת **ספרא תו' פ"ב פ"א (ב)** יכול כשם שהוא (הבהרת) שלישי לכתוב (בפסוק (7,2) **שְׂאֵת או-ספחת או בהרת**) כך תהא שלישי למראות, תלמוד לומר **לִבְנֵהּ הוּא**, היא (הלבנה יותר מהאחרות) ואין למעלה הימינה, וכמה תהא לבנוניתה כשגל שנאמר והנה מרים מצורעת כשגל.
ומצד טעם קדמא מקדים אותה להיות העזה בלובנה מכל המראות וכאיתא בספרא.
(ב) סיבות להסגרת המראה:
ב- (7,2) למדנו על נגע מוחלט, ב- (7,2) **לִבְנֵהּ הוּא** - קדמא ואולא, בתפקיד מלמד מ- (7,2) ל- (7,2) ע"פ
דעת זקנים מבעלי התוספות מפרשים ב- (7,2) **וְעַמְקֵי**, נמצא **בתורת כהנים (7,2) אין ממשו עמוק** דלכך נאמר (7,2) **וְעַמְקֵי אֵין-מְרָאָה מִן-הָעוֹר** לגלות על קרא דלעיל (7,2) שלא תאמר דהא כתיב לעיל (7,2) עמוק מן העור **עַמְקֵי מְעוֹר בְּשָׂרוֹ** או הוא טמא אבל אם הנגע נשוח לבשר לא,
לכך נאמר (7,2) **וְעַמְקֵי אֵין-מְרָאָה מִן-הָעוֹר** דאפילו אין עמוק נשוח לבשר ונראה בעמוק שהוא כמו לבן גורם טומאה וצריך הסגר הפסוק- (7,2) מלמד על - (7,2) שאפילו אם המראה אין ממשו עמוק בבשר אלא נשוח לבשר ורק נראה עמוק אז זה נחשב למראה נגע (וכל שכן אם ממשו עמוק ולבן מארבע מראות הנגעים, שהוא מראה נגע) (ראה (7,2) **תו"כ פ"ה פ"ט מ"ג** ולא ממשו עמוק) **רמב"ם הלכות טומאת צרעת פ"א ה"ו** כל מראה צרעת עור הבשר אינה קרויה נגע ולא מטמאה עד שיהיה מראה הנגע עמוק מעור הבשר, לא עמוק במשישתו אלא במראית העין כמראה החמה הנראית לעין עמוקה מן הצל, אבל אם היה מראה הלובן או הפתוך בשוה עם שאר העור או גבוה מן העור אינו נגע אלא כמו צמח מן הצמחים העולים בגוף. (השגת הראב"ד מן הצמחים העולים בגוף. א"א לא נאמר זה אלא בהרת אבל בשאת מראהו גבוה מן העור שאין שאת אלא גבוהה.)
ויקרא תזריע יג,ד: ואם-בהרת לִבְנֵהּ הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְעַמְקֵי אֵין-מְרָאָה מִן-הָעוֹר וְשַׁעֲרָה לֹא-הָפֵךְ לִבְנֵי וְהַסְגִיר הִפְתָּן אֶת-הַנֶּגַע שְׂבַעַת יָמִים:
ע"פ הרמב"ם ל כל ארבע המראות אם הם עמוקים הם נגע. (7,2) **וְעַמְקֵי אֵין-מְרָאָה מִן-הָעוֹר** – פשטא מונח זקף-קטן, זקף-קטן בתפקיד של שני מצבי נגע שנראית כלא עמוקה מן-העור, (א) הלא עמוקה כמו בהרת נקיה (מצד הגוון שלהן, ו/או מצד השפעת שער שחור, ו/או מצד השפעת אדמימות הפתוך) אבל עדיין עמוקה או שפלה מן העור (ראה רמב"ן יג,ג); (ב) נגע שמראה שוה או גבוהה מן העור. לפי הכתוב (7,2) **וְהַסְגִיר הִפְתָּן אֶת-הַנֶּגַע** – דרגא תביר טפחא, כל ארבע המראות כשהן במצב (א) חל עליהם אותה הלכה והם מוסגרים. אבל רמב"ם פוסק כי הוה עם שאר העור והגבוה מן העור אינו נגע ואינו מוסגר. פסיקה זאת עשויה להיתמך בתבנית הטעמים של (7,2) שחין (7,2) מכוה **וְשַׁפְּלָה אֵינְנָה מִן-הָעוֹר** – מרכא תביר טפחא, קבוצת פרטים המלמדת שהמראה עשוי להיראות באופנים שונים ביחס לעור הבשר שפל מן העור, שווה או גבוה, ולא על כולם חל אותו ענין. לפי רמב"ם רק העמוק יוסגר אבל אם היה מראה הלובן או הפתוך בשוה עם שאר העור או גבוה מן העור אינו נגע אלא כמו צמח מן הצמחים העולים בגוף. ואף שהוא מראה טמא יחשב כ- (7,2) **וְהָיָא כְּהָהּ** ולכן לא יוסגר. ולענ"ג ד הרמב"ן מסכם כך.
בפירוש הרב חיים דב שעוול על הרמב"ן (מוסד הרב קוק, התש"ף) כתב כי הרמב"ן הולך בדרך הראב"ד והראב"ד כתב כי הבהרת כאשר היא עמוקה – טמאה, כאשר שוה או גבוהה היא טהורה, ואילו שאת גבוה – נגע טמא, ושאת שפל אינו טמא וקשה לי להסביר זאת ע"פ תבניות הטעמים.
(7,2) **וְעַמְקֵי אֵין-מְרָאָה מִן-הָעוֹר** – שני מצבי עמוק, לבהרת ולשאת.
(7,2) **וְהַסְגִיר הִפְתָּן אֶת-הַנֶּגַע** – דרגא תביר טפחא, בהרת עמוקה יסגיר, וכן כל מה שיראה שפל.
(7,2) שחין (7,2) מכוה **וְשַׁפְּלָה אֵינְנָה מִן-הָעוֹר** – מרכא תביר טפחא, בהרת שפלה יסגיר, שווה וגבוה יפטור, שאת גבוה יסגיר שאת עמוק יפטור.
(7,2) **וְעַמְקֵי אֵין-מְרָאָה מִן-הָעוֹר** – ר"ת מאומ"ה ס"ת ה"ן קר"ן – זוהר מהמראה
(7,2) **וְהַסְגִיר הִפְתָּן אֶת-הַנֶּגַע** – ר"ת ו-ה-א-ה שם קשור שמים וארץ, שם הפלאות לתקן הנגע לעונג.**

ב"ה טוב טעם ודעת ולדעת מונח (טו"ר) כי במצוותך האמיתי – הוללים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות**: **אתנח**, **סלוק** = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבו; **מהפך פשטא** – מוציא מפשט; **מרכא** = מאריך, רבו; **דוקא** – מצרף; **תבר** – מחלק, ממעט, לא ממש; **טפיקא** = טרקה – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; **מרכא טפיקא** – קב"שעויה לגזול, יתור לרבות, מכל מקום; **דרגא תבר טפיקא** – קבוצה עם הלכה שה לפרטיה; **מרכא תבר טפיקא** – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; **תבר מרכא טפיקא** – קבוצה שמעמטים חלק מפרטיה מענין מסוים; **מקא** – בדר"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; **פסקא** – סדור שבחלק, השלם והחלק נדרשים; **זקא סגול** – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; **פשטא** – פשוט, I; **זקא-קטן** – 2; **זקא-גזול** – 3; **רביע** – 4; **מונח רביע** – לפחות 4; ... **זקא-קטן** בחצי פסוק – היקש; **השלישיה**: (קדמא – סדר קדימות; **אולא** = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; **קדמא ואולא** – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג; **מדות דר'** ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), **תלישא-קטנה** = **תרסא** – דרוש בפסוק שיעור. **מחיצה**, **עיררה**, **שגגה** = **שכחה**; **תלישא-גדולה** = **תלשא** – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. **מחיצה**, **עיררה**, **שגגה** = **שכחה**; **פזר** – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושב"ע.פ.

1.5 יוקרא תזריע יב,א (התשע"ה)

יוקרא תזריע יב,א – ד: [א] וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:

[ב] דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וּטְמֵאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדְתָּ דְיָתְהָ תְטַמָּא:
[ג] וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָמוּל בְּבָשָׂר עֶרְלָתוֹ:

דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר, לֵאמֹר – זקא-קטן שתי דרשות,

דרשה (א) מרבה טומאת יולדת לגיורת ושפחה הנלמדת מ- (משנה א).

ע"פ **בבלי כריתות זב, גמ'** שפחה מנלן? דת"ר: **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** – אין לי אלא **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**, גיורת ושפחה מנין? ת"ל: **אִשָּׁה**. מאי (מה) כוננת המשנה כשכתבה) וכן שפחה? ס"ד אמינא: כי אמרינן כל מצות שהאשה חייבת בה עבד חייב בה, ה"מ בדבר ששוה בין איש ובין אשה, אבל יולדת דבנשים איתא באנשים ליתא, אימא לא תחייב שפחה, אהכי תנא שפחה.

לפי תו"כ והגמרא **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** ממעט את הגוים ואת המסתפחות לעם ישראל ממצות טומאת יולדת. מלת **אִשָּׁה** מרבה את המסתפחות לעם ישראל למצות טומאת יולדת. וצריך בירור איך הגמרא לומדת מהמלה **אִשָּׁה** לרבות גיורת ושפחה ומשוחחרת שהרי מלת **אִשָּׁה** אינה יתירה לדרשה אלא לפשוטו של מקרא. אם כך מה מקור דרשת הז"ל בתו"כ ובכריתות ז:?

נתבונן בכתוב **לֵאמֹר אִשָּׁה**. אפשר כי לטעם זקא-קטן של **לֵאמֹר** יש גם תפקיד בפני עצמו ולא רק בתבנית של שתי דרשות כנ"ל. הסבר זה גם מסביר למה כתבה המשנה (**כריתות פ"א, מ"ג**) ... וכן שפחה?

לֵאמֹר – זקא-קטן בתפקיד לדרוש כי שתי נשים מתרבות במלת **אִשָּׁה** למצות טומאת יולדת והן (א) אשה המסתפחת לבני ישראל

בגיור, (ב) אשה המסתפחת לבני ישראל בעבדות (השפחה והשפחה המשוחחרת). וטעם פשטא במלת **אִשָּׁה** – במשמע אחד, דין אחד בענין זה לישראלית מלידה, ולנשים שקבלו עול מצוות והן הגיורת, השפחה והשפחה המשוחחרת.

למעשה השפחה המשוחחרת היא גיורת, והיא והגיורת מחויבות במצוות כמו ישראליות. אבל השפחה היא עבד והיינו סבורים לומר שהכלל כל מצות שהאשה חייבת בה עבד חייב בה, ה"מ (חל כלל זה רק) בדבר ששוה בין איש ובין אשה, אבל יולדת דבנשים איתא באנשים ליתא, אימא לא תחייב שפחה (בטומאת יולדת), אהכי תנא שפחה.

דרשה (ב) לפי תו"כ יש עוד דרשה מהכתוב **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** המקישה את כל בני ישראל לטומאת יולדת ומרבה כל הטמאים לטמא המשכן מבפנים ולא מאחוריו (היינו מחוצה לו). וצריך עיון בדרשה הראשונה מהכתוב **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** הבאה למעט (בכרים מטומאת יולדת). ונראה לומר, שאחרי שמלת **אִשָּׁה** באה לרבות אם כן מדוע כתוב **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**, היה יכול לומר "ויאמר ה' אל משה אשה כי תזריע"? אלא ללמדך שתקיש את בני ישראל ליולדת לטומאת מקדש.

דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל – גרשיים מהפך פשטא, כעין יצא להקל ולא להחמיר, שהיולדת אינה מטמאה משכן אלא מתוכו. **ספרא**

תזריע פרשה א משנה ב ומשנה ג הקיש הרי **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל** כיוולדת מה יולדת אינה מטמאה אותו אלא מתוכו אף כולם (מכל מין טומאה) לא יטמאו אותו אלא מתוכו (**ת"ש** – **תושבע"פ** וַיִּלְדָּה הוֹקְשׁוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לַיּוֹלֶדֶת – ראב"ד).

(י"י ת"י 2,ב) **דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ** ... זקא-קטן ... זקא-קטן בין שני קיסרים, כעין הקש לטומאת מקדש מתוכו.

היקשים נוספים מ- **(י"י ת"י 2,ב)** **אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר וּטְמֵאָה שִׁבְעַת יָמִים** מובאים ב-**תורה שלמה – תושבע"פ [ז, ח, ט] בבלי**

שבועות יחב, ... אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כל הפורש מאשתו סמוך לוסתה - הויין לו בנינים זכרים, דכתיב: **(י"י ש"מ יא,מז)** **לְהַבְדִּיל בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטָּהָר, וּסְמִיךְ לֵיה:** **(י"י ת"י 2,ב)** **אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר.** רבי יהושע בן לוי אמר: הויין לו בנינים ראויין להוראה, דכתיב: **(י"י ש"מ י)** **[ו] וְלַהַבְדִּיל ... [יא] וְלַהֲוֹרָתָא.** אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כל המבדיל על היין במוצאי שבתות - הויין לו בנינים זכרים, דכתיב: **(י"י ש"מ י)** **וְלַהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל, וְכָתִיב הַתָּם:** **(י"י ש"מ יא,מז)** **לְהַבְדִּיל בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטָּהָר, וּסְמִיךְ לֵיה:** **(י"י ת"י 2,ב)** **אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ.** רבי יהושע בן לוי אמר: בנינים ראויין להוראה, דכתיב: **(י"י ש"מ י)** **[ו] וְלַהַבְדִּיל ... [יא] וְלַהֲוֹרָתָא.** אמר רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר: כל המקדש את עצמו בשעת תשמיש - הויין לו בנינים זכרים, שנאמר: **(י"י ש"מ יא,מד)**

וְהַמִּקְדָּשׁ מִמֶּנּוּ וְהַיְיָתִם קְדוּשָׁם, וסמך ליה: **(י"י ת"י 2,ב)** **אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ.**

(י"י ש"מ י) **[ו] וְלַהַבְדִּיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל וּבֵין הַטְּמֵא וּבֵין הַטָּהָר:** [יא] **וְלַהֲוֹרָתָא** – **אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ** וְאַשֶׁר דָּבַר ה' אֵלֵיהֶם **בְּיַד-מֹשֶׁה:** פ **(י"י ש"מ יא,מד)** **כִּי אָנֹכִי הוֹרָתְכֶם וְהַמִּקְדָּשׁ מִמֶּנּוּ וְהַיְיָתִם קְדוּשָׁם כִּי קָדוֹשׁ אָנֹכִי וְלֹא תְטַמְּאוּ אֶת-נִפְשֹׁתְכֶם בְּכָל-הַשְׂרֵץ הַרְמֵשׂ עַל-הָאָרֶץ:**

(י"י ש"מ יא,מז) **לְהַבְדִּיל בֵּין הַטְּמֵא וּבֵין הַטָּהָר וּבֵין הַחֵל וּבֵין הַטְּמֵא וּבֵין הַטָּהָר** לא תאכל: פ

ספרא תזריע פרשה א (ד) (י"י ת"י 2,ב) **וַיִּלְדָּה** פרט לשלידה לפני הדבור או יכול שאני מוציא את שעברה לפני הדבור (נראה שהוא ההלכה לפני הגיור) וילדה לאחר הדבור (הגור) תלמוד לומר **(י"י ת"י 2,ב)** **וְאִם-נִקְבְּהָ תִלָּד** אין הדבר תלוי אלא בלידה (אם היה תולה בשעת העיבור היה לו לכתוב כגון אשה כי תזריע זכר), **(י"י ת"י 2,ב)** **וַיִּלְדָּה** עד שתצא ממקום שמזרעת, פרט ליוצא דופן. רבי שמעון אומר יוצא דופן הרי הוא כילוד וחייבים עליו קרבן ובלבד שהוא פטור מחמש סלעים של בן.

(י"י ת"י 2,ב) **כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר, כִּי תִזְרִיעַ** – זקא-קטן שתי דרשות, דרשה (א) אפשר **תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה** עד שתצא ממקום שמזרעת, פרט ליוצא דופן. **כִּי תִזְרִיעַ** מונח, מצב ביניים, מתאים לדרשת רבי שמעון אומר יוצא דופן הרי הוא כילוד וחייבים עליו קרבן ובלבד שהוא פטור מחמש סלעים של בן (אם הוא בכור). דרשה (ב) ראה בהמשך.

ספרא תזריע פרשה א (ה) (י"י ת"י 2,ב) **אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וַיִּלְדָּה זָכָר** מה תלמוד לומר לפי שנאמר **וּטְמֵאָה שִׁבְעַת יָמִים ... [ג]**

וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יָמוּל, שומע אני (שרק) ביוצא חי שהוא מטמא את אמו טומאת לידה, מנין ליוצא מת שיטמא את אמו טומאת לידה, אמר רבי יהודה הריני דן ומה אם ביוצא חי שאינו מטמא את אמו ואת הבא עם אמו אל האהל (כגון אנשים וכלים הנמצאים שם בלידה) טומאת שבעה (טומאת מת) הרי הוא מטמא את אמו טומאת לידה, היוצא מת שהוא מטמא את אמו ואת הבא עם אמו אל האהל טומאת שבעה (טומאת מת), אינו דין שיטמא את אמו טומאת לידה אמרו לו לרבי יהודה כל דין שאתה דן תחילתו להחמיר וסופו להקל (תחילתו טומאת לידה וסופו ימי טהרה) אינו דין (אינו יכול להיות נידון בקל וחומר) אם טיהרה החי את אמו (לזכות לה ימי טהרה) יטהר המת את אמו (לזכות

ב"ה טוב טעם ודעת ולמדני (טור"ל) כי במצוותך האמנותי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשפ"א – תמצית ההשערות: אתגן, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידם) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרְכָא = מאריך, רבוי; דרְגָא – מצרף; תְּכַר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפְקָא = טרָאָא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרְכָא טפְקָא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרְגָא תְּכַר טפְקָא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרְכָא תְּכַר טפְקָא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תְּכַר מרְכָא טפְקָא – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מְקָר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פְּסָא – סודר שנהלק, השלם והחלק נדרשים; זרְקָא סגול – מוסיף מהענין על הענין או גורע ממנו; פְּשָטָא – פשוט, 1; זְקָר-קָטָן – 2; זְקָר-גָדוֹל – 3; רְבִיעַ – 4; מונח רביעי – לפחות 4; ... זְקָר-קָטָן ... זְקָר-קָטָן בחצי פסוק – היקף; השלישיה: קדמָא – סדר קדימות; אולָא = גֵרֵשׁ = גֵרֵשׁ"ם – יוצא מהענין; קדמָא ואולָא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיררה. שגגה = שכהה: תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיררה. שגגה = שכהה: פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.

לה ימי טהרה?) תלמוד לומר (י' תו' יב,ג) זְכָר לרבות את המת. (הקל והומר נדחה וצריכים את הכתוב ללמד שולד מת מזכה אמו בדמי טהרה, ורבי יהודה מודה להכמים)

אותה דרשה ב-תלמוד ירושלמי (ונציה) מסכת פסחים פרק ב דף כח טור ג ה"א (וילנה יב,א) כיוצא בו אמר רבי יודה (י' תו' יב,ג-ב) אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר, מה תלמוד לומר לפי [ב] וְטָמְאָה שְׂבַעַת יָמִים [ג] וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל שומע אני כיוצא חי שהוא מטמא את אמו טומאת לידה מניין ליוצא מת שהוא מטמא את אמו טומאת לידה אמר רבי יודה הרי אני דין (בקל והומר) מה אם כיוצא חי שאינו מטמא את אמו ואת הבאין עמו ואת הבא עם אמו לאוהל טומאת שבעה, מטמא את אמו טומאת לידה (קל והומר ש) היוצא מת (או עובר מחוי) שהוא מטמא את אמו (טור ד / ה"א) ואת הבאין עמו ואת הבא עם אמו לאוהל טומאת שבעה (טומאת מת) אינו דין שיטמא את אמו טומאת לידה. (כאן באה דחיית הקל והומר) אמרו לו לרבי יודה כל דין שתחילתו אתה דין להחמיר (כמו טומאת לידה) וסופו להקל (כאן ימי טהרה) אינו דין (אי אפשר ללמוד אותו בקל והומר). הא אם טיהר החי את אמו (שמזכה לה ימי טהרה) יטהר אף המת את אמו (שריבה לה טומאת מת האם גם יזכנה בימי טהרה) (?) אם לא זכיתי מן הדין (איני יכול ללמוד זאת מקל והומר לכן אני נאלץ ללמוד שולד מת מזכה אמו בימי טהרה מהכתוב) לפיכך אמרה תורה (יב,ג) זְכָר לרבות את המת (שולד מת מזכה אמו בימי טהרה). (יב,ג) זְכָר מלה יתירה כפלי תורה תמימה הערה ד) דהיה אפשר לכתוב כי תלד. וגו)

דרשה (ב) הנלמדת מ-(י' תו' יב,ג) אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה ספרא תזריע פרשה א (ו) אין לי אלא בני תשעה בן שמנה בן שבעה בן ששה בן חמשה מנין תלמוד לומר (י' תו' יב,ג) וְיִלְדָה זָכָר כל שתלד. אי (אם לומדים מהמלה) וְיִלְדָה (או אולי משמעו) אין לי אלא הוולד (עובר בעל צורת אדם (חיתוך איברים)), מנין המפלת סנדל או שיליא ושפיר מרוקם והיוצא מחותך תלמוד לומר (י' תו' יב,ג) כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה כל זרע שתלד. (י' תו' יב,ג) כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר, כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה (זרעה) (א) לעיל) דרשה (ב) כל זרע שתלד. וְיִלְדָה – טפחה בתפקיד שנוי והרחבת משמעות מלת וְיִלְדָה מלידת צורת אדם ליציאת סנדל או שיליא ושפיר מרוקם והיוצא מחותך.

עיינ ב- אנציקלופדיה תלמודית כרך כב, [יולדת] טור שד בנושא ולד שנימוח קודם שיצא מרחם אמו, מחלוקת ראשונים האם מטמא טומאת לידה. "ויש סוברים שאף לדעת חכמים ולד שנימוח, אמו (טור שה) טמאה טומאת לידה"¹¹⁵ (ראה להלן הסבר תורה תמימה ל- נדה כז,ב) (תוס' שם מ א ד"ה כעין ושם יח א ד"ה שליח בתל' א; רמב"ן שם מ א. ועי' חזו"א י"ד סי' קיד ס"ק י שהוכיח כן מכמ"ק.), שלמדים מהכתוב אף דבר זה¹¹⁶ (תוס' יח, א, מ, א, רמב"ן ערל"ג). אפשר שלדעה הבאה יש רמז בחשבון הגימטרי הבא: ... וְיִלְדָה (גי' 51) ... וְטָמְאָה (גי' 61) ושני כולל עולה (40 + 112 + 2 = 114 + 40) = נימוח (גי' 114)

(י' תו' יב,ג) אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר – ע"פ דרשה (א) לעיל עד שתצא ממקום שמזרעת משמע שמתעברת בדרך כל הארץ ורק כך וְטָמְאָה שְׂבַעַת יָמִים אבל אם נתעברה בדרך אחרת לא תהא טמאת לידה. (ראה תו"ש [י] ע"פ ר"ח חגיגה טז,א, סוגיה בחגיגה יד: טו:) נושא זה הוא משולב במחלוקת הילכתית בין "איגרות משה" לפוסקים אחרים כמו "חלקת יעקב", "שבט הלוי" בענין הפרייה.

(ז) יכול המפלת כמין דגים וחגבים ושקצים ורמשים תהא טמאה תלמוד לומר זְכָר (טט – טעם סלוק מגביל ללמד) מה זה מיוחד שיש בו מצורת האדם, יצאו אילו שאין בהם צורת האדם.

(ח) יכול המפלת בריית ראש שאינו חתוכה (הח"ח: כולו שלם ואין בו חיתוך איברי הראש וצורת הראש) בריית הגוף שאינו חתוך (שאינו בו חיתוך איברים), ושיש לו שני גבין ושני שדראות הואיל ויש בהם מצורת האדם היא טמאה (?) ת"ל (י' תו' יב,ג) וְטָמְאָה שְׂבַעַת יָמִים ... [ג] וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל מה זה מיוחד שהוא ראוי לבריית נשמה (התו"מ ע"פ נדה כד גורס לבריית שמונה), יצאו אילו שאין ראויים לבריית נשמה,

(סיכום למשנות ד – תחילת ח) (י' תו' יב,ג) מלת זְכָר מרבה מת לטומאת לידה. מלת זְכָר מלמדת על חי ועל מת לטומאת לידה. בלי מלת "זכר" ובגלל [ג] וּבִיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל היינו לומדים רק על חי. לכן מלת זְכָר מלמדת על חי ועל מת לטומאת לידה. האם רק זמן הריון מלא מטמא טומאת לידה? וְיִלְדָה זָכָר כל שתלד. מרבה לידה בטווח הזמן 9 – 5 חדשי הריון, מניין שגם סנדל או שיליא ושפיר מרוקם והיוצא מחותך (טט – הכתוב) כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה (מרבה) כל זרע שתלד.

וב-תורה תמימה ויקרא יב,ב הביא בענין דמי טהרה בלידת מת מבבלי [נדה כז,ב] כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה - הפילה שליח טמאה לידה], דאמר קרא אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה, מלמד שאפילו לא ילדה אלא כעין שהזריעה טמאה לידה:² תורה תמימה הערה ג) ר"ל אפילו נמחה כזרע. וצ"ל דאיירי שנמחה לאחר שנברא ולד, דאי מתחלת ברייתו נמחה הלא דרשינן בפסוק הסמוך מי שאינו ראוי לבריית שמונה [או לבריית נשמה] אין אמו טמאה לידה, כפי שיתבאר שם. וטעם הדיוק משום דלשון תִזְרִיעַ מיותר הוא, דהיה אפשר לכתוב כי תלד. ועיין בתוס' נדה י"ח א' דאע"פ שמשלשון תִזְרִיעַ דרשינן בסמוך לענין יוצא דופן, אפ"ה תרתי ש"מ (שמע מינה), יעו"ש:

ב"ה טוב טעם ודעת ולדעת (טו"ר ל) כי במצוותך האמנותי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשס"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנח, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרשא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק I – סדור שנהלך, השלם והחלק נדרשים; זקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, I; זקא-קטן – 2; זקא-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4 ...; זקא-קטן ... זקא-קטן בחצי פסוק – היקש; השלישיה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרשייב – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תראא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשאא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושב"ע"פ.**

1.6 ספרא תזריע פרשה א פרק א, מ"ז במפורט (הלכות ימי טהרה) (וי' תז' יב,ד,ה)
 1.6.1 ספרא תזריע פרשה א פרק א, מ"ז במפורט (הלכות ימי טהרה) (וי' תז' יב,ד,ה)

ויקרא תז' יב,ב,ד - ה: (יב,ג) דְבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁה כִּי תִזְרִיעַ וְיִלְדָה זָכָר וְטָמְאָה שִׁבְעַת יָמִים כִּימֵי נִדַת דְּוִתָּהּ תִּטְמָא:

[ד] וְשִׁלְשִׁים יוֹם וְשִׁלְשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמֵּי טְהָרָה כְּכֹל-קֹדֶשׁ לֹא-תִזְעַע וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד-מְלֵאת יְמֵי טְהָרָה:
 [ה] וְאִם-נִקְבְּהָ תִלְדַּת וְטָמְאָה שִׁבְעִים כְּנִדְתָּהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשִׁשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל-דַּמֵּי טְהָרָה:

[ספרא תזריע פרשה א פרק א] (י' תז' יב,ד) וְשִׁלְשִׁים יוֹם יכול בין סמוכים בין מפוזרים תלמוד לומר **יוֹם**, מה **יוֹם** כולו אחד אף **שְׁלִשִׁים** כולו אחד (ט: פשטא, בתפקיד אחד, מאחד לתקופה אחת), יכול **שְׁלִשִׁים** סמוכים ושלשה בין סמוכים בין מפוזרים תלמוד לומר **(וי' תז' יב,ד) וְשִׁלְשִׁים יוֹם וְשִׁלְשַׁת יָמִים**, מה שלשים סמוכים אף **שְׁלִשַׁת** סמוכים (ט: ע"פ התורה"מ יד יום – יָמִים מקיש מזה לזה לסמיכות ורציפות), **(וי' תז' יב,ד) וְשִׁלְשִׁים יוֹם וְשִׁלְשַׁת יָמִים** מה ת"ל, שיכול נקבה, שימי טומאתה מרובים ימי טהרתה מרובים (ט: ולד נקבה שטומאתה חמורה 14 יום) מטומאת ולד זכר (7 ימים) ונתן לה ימי טהרה מרובים (66 יום), זכר שימי טומאתו מעוטים (7 ימים, ובה הוא קל מהנקבה) אינו דין שימי טהרתו (יהיו) מרובים (66 יום כמו הנקבה), תלמוד לומר **(וי' תז' יב,ד) וְשִׁלְשִׁים יוֹם וְשִׁלְשַׁת יָמִים**

(ט: הקדמה לדרשה הבאה, תו"כ דורש מלת "תשב" שהיא אחרי הלידה לזמן שלפני הלידה) **(וי' תז' יב,ד) תֵּשֵׁב (הח"ח: דמלת תשב יתירא) (ט: תשב** – טפחא כשנוי ורובי התיחסות גם ללפני לידה) להביא את המקשה **(הח"ח: דמים הבאים מפני חבלי לידה ונמשך ג' ימים) בתוך אחד עשר יום (הח"ח: שבין נדה לנדה) שתהא טהורה מן הזיבה** (ט: לפני הלידה) (תו"כ מברר אולי נאמר כך גם לקשוי בימים הראויים לנדה) יכול תהא טהורה מן הנדה **(הח"ח: אפילו קשתה בימי נידה) תלמוד לומר (וי' תז' יב,ג) דְּוִתָּהּ תִּטְמָא (הח"ח: דמלת דותה יתירא ... ואמר דְּוִתָּהּ שכל מה שתהא דוה בימי נדה הכל טמא משום נדות) (ט: תולה בנידות ולא בקשוי כפ' הח"ח: דמלת דותה יתירא).**

(ט: נִדַת דְּוִתָּהּ - מרכא טפחא כיתור לרבות את ימי הנדה שלפני הלידה להיות ימי טומאת נדה, וטומאה זאת פוסקת עם הלידה, או מעורבת עם 7 ימי טומאת לידה, וטבילת היולדת זכר ביום השביעי מטהרת את האשה מנדה ומטומאת לידה) (זוה בנוסף על הנידות הנלמדת ב-] פרשה א (פרק ללא מיספור) מ"ד]

(ט: הכתוב נראה כרצף אבל תו"כ מלמד שעד כאן היה נושא הקשוי והכתוב הבא חוזר לזמן שאחר לידה) **(וי' תז' יב,ד) בְּדַמֵּי טְהָרָה אף על פי שהיא רואה (הח"ח: דמים).**

לימודים נוספים מתבניות טעמי המקרא

[ד] וְשִׁלְשִׁים יוֹם וְשִׁלְשַׁת יָמִים – (סלוק) מרכא פשטא מונח זקא-קטן

[ה] וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשִׁשַׁת יָמִים – (אתנח) מרכא פשטא מונח זקא-קטן

יָמִים – זקא-קטן בתפקיד של שני לימודים: (א) נתינת כל החומרות על היולדת במצב ספק במין הולד, (ב) לקביעת וסת נידות מחדש רק אחרי ארבעים לזכר ושמונים לנקבה

מקור ברמב"ם לענין החומרות בלידת ספק במין הולד וגם לענין קביעת וסת נידות מחדש.

[רמב"ם איסורי ביאה פ"י ה"כ] כל מקום שנאמר (בהז"ל) תשב לזכר ולנקבה (בגלל ספק) כיצד דינה תהיה אסורה לבעלה י"ד יום כיוולדת נקבה שבעה הראשונים ודאי, והשבעה האחרונים ספק, ואין נותנין לה ימי טוהר אלא עד ארבעים יום כיוולדת זכר ואם ראתה דם אחר הארבעים עד שמונים אינו דם טוהר אלא ספק דם נדה או ספק דם זיבות אם בא מימי הזיבה כמו שביארנו, וכן אם ראתה דם יום אחד ושמונים בלבד הרי זו ספק נדה ותשב שבעת ימי הנדה (החל מיום 81) שמא נקבה ילדה שאין לה וסת נדות עד אחר מלאות כמו שביארנו.

[רמב"ם איסורי ביאה פ"י ה"א] כל מקום שנאמר תשב לזכר ולנקבה ולנדה (ט: בספק הפלה של דבר שיחייב אותה בדיני לידה) כיצד דינה, תהיה אסורה לבעלה י"ד יום כיוולדת נקבה, ואם ראתה דם ביום אחד ושמונים הרי זו ספק נדה (ט: לכן אולי אינה מתחילה מחזור ספירה חדש), וכן אם ראתה ביום ע"ד וביום פ"א הרי זו ספק נדה (ט: בספק הפלה של דבר שיחייב אותה בדיני לידה), וכן אם ראתה ביום ארבעים ואחד אף על פי שראתה ביום ל"ד הרי זו ספק נדה (ט: בספק הפלה של דבר שיחייב אותה בדיני לידה) ואסורה לבעלה עד ליל ארבעים ושמונה כיוולדת זכר, ואין נותנין לה ימי טוהר כלל כנדה, והרי היא כמי שלא ילדה, וכל דם שתראה מיום שהפילה (ט: דבר שיחייב אותה בדיני לידה) עד פ' יום אם בא בימי נדתה ה"ז ספק נדה מאחר השבעה מיום שהפילה, ואם בא בימי זיבתה הרי זו ספק זכה שכל ימי מלאת אין בהן וסת, וכן אם ראתה ביום אחד ושמונים עדיין היא מקולקלת ותהיה ספק נדה כמו שביארנו אף על פי שלא ראתה אלא יום אחד וכשיקבע לה הוסת אחר השמונים יסור קילקולה ותחזור להיות נדה ודאית או זבה ודאית, וכן מיום שהפילה עד ז' ימים ותהיה נדה ודאית אם הפילה בתוך ימי נדתה כמו שביארנו.

הלכה כ' עוסקת בלידה או הפלה ודאיים. לכן יש ימי טומאת לידה וימי טהרה, ונקבע מחזור וסת וזיבה חדש.

הלכה כ"א עוסקת בספק הפלה של דבר שיחייב אותה בדיני לידה. לכן אין לה ימי טוהר, האשה ממשיכה לספור מחזורים של 7 ימי נדה וי"א ימי זיבה, בגלל ספק שילדה זכר אם תראה יום 41 יחשב נדה עד ליל יום 48, וקובעת מחזור נדה וזיבה חדש. בגלל ספק שילדה נקבה בראיה ראשונה אחרי יום 80 תקבע מחזור נדה וזיבה חדש.

לימוד (א) נתינת כל החומרות על היולדת במצב ספק במין הולד:

[משנה ביכורים פ"ד, מ"ד] (אנדרוניוס) ... ויושבת עליו דם טמא ודם טהור כאנשים וכנשים ...

[בבלי נדה כט,א] מתני! המפלת ואין ידוע מהו - תשב לזכר ולנקבה, אין ידוע אם ולד היה אם לאו - תשב לזכר ולנקבה ולנדה.

(וי' תז' יב,ה) ... וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשִׁשַׁת יָמִים – (אתנח) מרכא פשטא מונח זקא-קטן והוא יתאור ואחריו פעולה תשב על-דמי טְהָרָה: תבנית טעמים העשויה ללמד אלפני לפניו ולאחריו, או אלפני לפניו ולפניו ולאחריו.

באלפני לפניו נמצא המשך ההלכות מלידת זכר **(וי' תז' יב,ד) ... בְּכֹל-קֹדֶשׁ לֹא-תִזְעַע וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד-מְלֵאת יְמֵי טְהָרָה:** נקשרת לידת הנקבה אל לידת הזכר ומלמדת למצב של ספק זכר או נקבה, לתת על היולדת כל החומרות בגלל הספק במין הולד: טומאת לידה ארבעה עשר יום כיוולדת נקבה, ודמי טהרה רק עד 40 יום כיוולדת זכר, ותמתין לביאת מקדש עם קרבנות עד מלאת 80 יום ללידה כלידת נקבה.

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור"ל) כי במצוותו האמתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א – התשפ"א; **תנ"ך**: סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תברך – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרחא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תברך טפחא – קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; מרכא תברך טפחא – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; תברך מרכא טפחא – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסקו – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, 1; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; מנח' רביע – 4; זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקף השלישי; קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = יוצא מהענין; קדמא אולא – בסדר זה או הפוך, הצבת נושא לימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ו"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כולל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תראא – דרוש בפסוק שיעור, מחיצה, עירייה, שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור, מחיצה, עירייה, שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושב"ע"פ.

לימוד (ב) קביעת וסת חדשה אחרי ימי מלאת:

(וי' תז' יבד), ושלשים יום ושלשת ימים – (סלוק) מרכא פשטא מונח זקף-קטן והוא תיאור ואחריו פעולה **בכל-קדש לא-תנע ואל-** **המקדש לא תבא עד-מלאת ימי טהרה:** תבנית טעמים העשויה ללמד אלפני לפניו ולאחריו, או אלפני לפניו ולפניו ולאחריו.

באלפני לפניו נמצא כתוב המזכיר מצב נדה **(וי' תז' יבד), דבר אל בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וגלדה זכר וטמאה שבעת ימים פימי נדת דותהה תטמא:** אפשר שרוצה ללמד שאחר המלאת של 40 יום (= 7 + 33) ללידת זכר, ראיית הדם הראשונה תחשב נדה והאשה תקבע וסת חדשה אחר לידת זכר.

אפשר שגם תבנית הטעמים של **[ה] ושלשים יום ושלשת ימים** – (אתנח) מרכא פשטא מונח זקף-קטן והוא תיאור ואחריו פעולה **תשב על-דמי טהרה,** מתקשרת במידת אלפני לפניו (רחוק יותר מפסוק יבד,)) אל **(וי' תז' יבד), וטמאה שבעת ימים פימי נדת דותהה תטמא:** ומלמדת שאחר המלאת של 80 יום (= 14 + 66) ללידת נקבה, ראיית הדם הראשונה תחשב נדה והאשה תקבע וסת חדשה אחר לידת נקבה. וכן בלידה בה יש ספק במין הולד.

1.6.2 ספרא תזריע פרשה א פרק א, מ"ח במפורט (הלכות (וי' תז' יבד) **בכל-קדש לא-תנע ואל-המקדש לא תבא**) **(ספרא תזריע פרשה א פרק א) (ח) (וי' תז' יבד), בכל-קדש לא-תנע** יכול (לא תגע) אף למעשר (שני), תלמוד לומר **ואל-המקדש לא תבא** מה מקדש שיש בו נטילת נשמה (כרת) אף קודש שיש בו נטילת נשמה (לתרומה מיתה בידי שמים. לקרבן כרת) **יצא המעשר (שני),** אי מה מקדש הנכנס לו בטומאה ענוש כרת אף קודש האוכלו בטומאה ענוש כרת (תו"כ מנסה למעט את התרומה שעל אכילתה בטומאה מיתה בידי שמים ולא כרת, ולהשאיר רק איסור קרבן לילדות), (אם) יצתה (מיעטתה) תרומה תלמוד לומר **בכל-קדש** לרבות תרומה (לנטילת נשמה, שעל אכילתה מיתה בידי שמים ולא כרת, מקף כרב-מצב של קודש ממעט מע"ש), אי מה קודש משמע נגיעה אף מקדש משמע נגיעה ומנין (שבמקדש) שלא בניגיעה תלמוד לומר **ואל-המקדש לא תבא** (זקף-קטן, אפשר שני אופני כניסה, (א) על הארץ (ב) באויר, כגון בא בתוך ארון שאינו נוגע ברצפה ובכתלים), **עד-מלאת ימי טהרה** לרבות יולדת נקבה **(הח"ח: דמלת טהרה** יתירא הוא דהול"ל עד מלאת ימים אלא לרבות יולדת נקבה שהיא כמו כן מוזהרת על ביאת מקדש ואכילת קדשים כיולדת זכר אף שלא נזכר בה).

במדבר חקת יט,ג: **גלה-נגעל במת בנפש האדם אשר-ימות ולא יתחטף את-משפן ה' טמא ונקרתה הנפש ההוא מישראל פי מי נדה לא-זרק עליו טמא יהיה עוד טמאתו בו:**

במדבר נשא ה,ג: **מזכר עד-נקבה השלחו אל-מחויז לפתחה השלחום ולא יטמאו את-מחנייהם אשר אנני שכן בתוכם:**

(ד) ונעשו-כן בני ישראל וישלחו אותם אל-מחויז לפתחה כאשר דבר ה' אל-משה בן עשור בני ישראל: פ

ויקרא צו ז,כ: **והנפש אשר-תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטמאתו עליו ונקרתה הנפש ההוא מעמיה:**

(כא) ונפש כרתה בכל-טמא בטמאת אדם או בבהמה טמאה או בכל-שקץ טמא ואכל מבשר-זבח השלמים אשר לה' ונקרתה הנפש ההוא מעמיה: פ (כאן תגע זה נגיעה ולא אכילה)

ויקרא אמר כב,ד: **איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב בקדשים לא יאכל עד אשר יטהר והנגעל בכל-טמא נפש או איש אשר-תצא ממנו שכתב-זרע:**

[בבלי מכות יג,א] מתני': ואלו הן הלוקין: ... הטמא שאכל את הקדש, והבא אל המקדש טמא ...

[בבלי מכות יד,ב] וטמא שאכל את הקדש (מניין שיש בו אזהרה ועונש)? בשלמא (נוח לי להלכה טמא שבא ... שיש לו אזהרה כתובה וענישה כתובה, והקשה להלכה טמא שאכל ... כי כאילו אין כתובים) הבא למקדש טמא - כתיב עונש וכתוב אזהרה, **עונש - דכתיב: (במ' חקת יט,ג) את-משפן ה' טמא ונקרתה, אזהרה - (במ' נשא ה,ג) ולא יטמאו את-מחנייהם;**

אלא טמא שאכל את הקדש, בשלמא **עונש כתיב: (וי' צו ז,כ) והנפש אשר-תאכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטמאתו עליו ונקרתה, אלא אזהרה מנין? ריש לקיש אומר: (וי' תז' יבד), **בכל-קדש לא-תנע;** רבי יוחנן אומר, תני ברדלא: אתאי טומאתו טומאתו, כתיב הכא: **(וי' צו ז,כ) וטמאתו עליו ונקרתה** (פסוק העונש לטמא שאכל קדש), וכתוב התם: **(במ' חקת יט,ג) טמא יהיה עוד טמאתו בו** (פסוק העונש לטמא שבא**

למקדש), מה להלן (טמא שבא למקדש) עונש ואזהרה (זה הכתוב **(במ' נשא ה,ג)**), אף כאן (טמא האכל קדש) עונש ואזהרה (בגורה שיה בלי כתוב). בשלמא ריש לקיש לא אמר כרבי יוחנן - גזירה שיה לא גמיר, אלא ר' יוחנן מאי טעמא לא אמר כריש לקיש (הלומד מהיולדת **(וי' תז' יבד)** ולדעת ר"ל זה כתוב מפורש ועדיף מלמוד בג"ש)? אמר לך: ההוא (ר' יוחנן לומד שהפסוק של היולדת הוא) אזהרה (לטמא לאכול) תרומה. וריש לקיש, אזהרה (לאכילת) תרומה מנא ליה? נפקא ליה מ-**(וי' אמר כב,ד) איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב,** אי זהו דבר שהוא שיה

בזרעו של אהרן (כולל אנשים ונשים לאכילה)? הוי אומר: זו תרומה. ואידך (מדוע ר' יוחנן לא לומד אזהרת אכילת תרומה מפר' אמר)? ההוא (מפר' אמר) לאכילה והוא (מהיולדת) לנגיעה (בתרומה). וריש לקיש, האי **(וי' תז' יבד) בכל-קדש לא-תנע** להכי הוא דאתא (שבא לאזהרת

טמא שלא יאכל קדש)? ההוא (הרי ר"ל עצמו למד הפסוק ביולדת) מיבעי ליה לטמא שנגע בקדש! דאי תמר: טמא שנגע בקדש - ריש לקיש אומר: לוקה, רבי יוחנן אומר: אינו לוקה; ריש לקיש אומר: (אזהרה מכאן על נגיעה בקדש) (ועונש מ-**(וי' צו ז,כ)**), ולעיל למד שיה על אכילת

קדש) לוקה - **(וי' תז' יבד) בכל-קדש לא-תנע,** רבי יוחנן אומר: אין לוקה - ההוא (היולדת) אזהרה לתרומה הוא דאתא!

(הפתרון לשתי דעות של ר"ל) טמא שנגע בקדש, מדאפקיה רחמנא בלשון נגיעה, אזהרה (לאוכל) אתקוש קדש למקדש (ע"י המשך הפסוק ביולדת, ופירוטו אח"כ כי כאן חשובה רק עצם ההקשה, ההקשה עצמה מדברת על מצב של נטילת נשמה ולגבי אוכל קדש זה לפי **(וי' צו ז,כ)** רק אחרי זריקת דם). ואכתי להכי הוא דאתא? ההוא **(וי' תז' יבד)** מיבעי ליה לטמא שאכל בשר קדש לפני זריקת דמים! דאי תמר: טמא שאכל

בשר קדש לפני זריקת דמים - ריש לקיש אומר: לוקה, רבי יוחנן אומר: אינו לוקה; ריש לקיש אומר: לוקה, **(וי' תז' יבד) בכל-קדש לא-תנע** - לא שיה לפני זריקה ולא שיה לאחר זריקה; רבי יוחנן אומר: אינו לוקה, רבי יוחנן לטעמיה, דאמר קרא **(וי' צו ז,כ) וטמאתו**

(במ' חקת יט,ג) וטמאתו, וכי כתיב טומאתו - לאחר זריקה הוא דכתיב!

ההיא (לר"ל שטמא האוכל לפני זריקה לוקה) מ-**(וי' תז' יבד) בכל-קדש נפקא** (לומד מלאת "בכל"). תניא כוותיה דריש לקיש: **(וי' תז' יבד) בכל-קדש לא-תנע** - אזהרה לאוכל (טמא והעונש ב-**(וי' צו ז,כ)**); אתה אומר: אזהרה לאוכל, או אינו אלא אזהרה לנוגע? ת"ל: **(וי' תז' יבד) בכל-קדש לא-תנע ואל-המקדש לא תבא** וגו', מוקיש קדש למקדש, מה מקדש דבר שיש בו נטילת נשמה, אף כל דבר שיש בו

נטילת נשמה; ואי בניגיעה, מי איכא נטילת נשמה? אלא באכילה (טמא שאכל קדש אחרי זריקת הדם (הנגלמ מ-**(וי' צו ז,כ)** לכילי עלמא, בודון ללא עדים, עונשו נטילת נשמה כנאמר בסוף **(וי' צו ז,כ)**, לנגיעת טמא בקדש אין כתוב ואין דרשה לעונש נטילת נשמה. היות והמשך הפסוק הוא אזהרה לטמא מלבוא למקדש שעונשו על כך נטילת נשמה ע"פ **(במ' חקת יט,ג)**, אז מוקש מהמשך הפסוק אל **בכל-קדש לא-תנע** שמה שהתורה כתבה בלשון נגיעה זה ללמד עונש נטילת נשמה לטמא שאכל קודש. בנוסף יש גם אזהרה לטמא לא לנגוע בקודש שעל כך אין עונש).

ב"ה טוב טעם ודעת (טור"ל) כי במצוות האמתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התש"א – התשפ"ג; **מצות ההשערה**: **אתנה**, **סלוק** = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידם) – להגביל: מונח – רבוי; **מהפך פסא** – מוציא מפשט; **מרכא** = מאריך, רבוי; **דנא** – מצרף; **תבר** – מחלק, מבעט, לא ממש; **טפא** = טרףא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; **מרכא טפא** – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; **דנא תבר טפא** – קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; **מרכא תבר טפא** – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; **תבר מרכא טפא** – קבוצה שממעים חלק מפרטיה מענין מסוים; **מקא** – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; **פסא** – סדור שנהלק, השלם והחלק נדרשים; **זקא סגול** – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; **פשא** – פשוט, 1; **זקא-קטן** – 2; **זקא-גדול** – 3; **רביע** – 4; **מונח רביע** – לפחות 4; ... **זקא-קטן** ... **זקא-קטן** בחצי פסוק – היקף; **השלישיה**: **קדמא** – סדר קדימות; **אולא** = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; **קדמא ואלא** – בסדר זה או הפוך, הצבת נושא ולימוד פרטי בסדר תמאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אליעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיניט), **תלישא-קטנה** = **תראא** – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה: **תלישא-גדולה** = **תלשא** – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה: **פזר** – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושב"ע"פ.

1.7 יוקרא תזריע יב,א (התשע"ז)

יוקרא תזריע יב,ג: ובינום השמיני ימול בשר ערלתו: אברהם איבנו נצטווה על המילה, מדוע התורה כתבה מצוות מילה כאן? תשובה לכך נותן [אדמו"ר מ"ש דבר מלכות תז"מ התשע"ז, ע' לד, ליקוטי שיחות כרך ל. ע' 53] כתב ה-[רמב"ם ספר היד, במנין המצוות] למול את הבן שנאמר (וי' תז' יב,ג) **ובינום השמיני ימול בשר ערלתו:** כתב ה-[רמב"ם ספר המצוות, מצוה רטו] היא שצונו למול את הבן, והוא אומר ית' לאברהם (בר' לך יז,): **המול לכם פלגזר:** ... אין אנו מלים מפני שאברהם איבנו עליו-השלום מל עצמו ואנשי ביתו אלא מפני שהקב"ה צוה אותנו ע"י משה רבינו (טט: בוי' תז) שנמול כמו שמל אברהם איבנו ע"ה. ... טעם השנוי בין ספר המצוות לספר הי"ד: "ספר הי"ד" הוא ספר הלכה, ולכן מביא מקור החיוב דהמצוה שהוא בפרשת תזריע (לאחרי מתן תורה), ספר המצוות שענינו הוא פרוש המצוות (תכנן והלכותיהן), מביא הכתובים המבארים מהותה וגדרה של המצוה, הכתובים אצל אברהם איבנו. קושי מסוים עולה מתשובת האדמו"ר לגבי מהות ספר הי"ד" כי הרי נמנות בו המצוות לפרטי פרטים.

[ספרא תזריע פרשה א פרק א] (טט: הלכות זמן ברית מילה)

(א) בשמיני (טט: וי' תז' יב,ג) ובינום השמיני: יכול בין יום ובין לילה תלמוד לומר **בינום**, ביום ולא בלילה (טט – דרשה ראשונה במלה זאת) אין לי אלא הנימול לשמונה שיהא ביום מנין לתשעה ולעשרה לאחד עשר (טט: כמו [משנה שבת פ"ט,מ"ה] בגלל לידה בין השמשות), ושאר כל הנימולים (הח"ח: החוליים) לא יהו אלא ביום תלמוד לומר **ובינום** (טט: דרשה שניה במלה זאת). (טט: א) ו"ו החיבור ללמד על ימים נוספים (ב) – **ובינום השמיני** – (סלוק) טפחה אתנה, כטעמי "שמע ישראל" כאשר ימול תכנס בו נשמה המקבלת עול מלכות שמים (ב) אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא צריך לאומרו (טט: שמלה **ובינום** נחוצה לעריכת ברית מילה ביום השמיני ללידת זכר ולא לדרשות במ"א) (לא גרי' אך שומעני) אילו אמר, וטמאה שבעת ימים ביום שמיני ימול, (גי' הח"ח: וטמאה שבעת ימים ובשמיני ימול, אז הייתי אומר שזה שבע ושמונה) יכול שבעה ושמונה הרי חמשה עשר תלמוד לומר **ובינום** (טט: התלמיד טוען כי מלה זאת עוצרת שלא נפליג עד יום 15 לברית מלה), אמר לו רבי עקיבא צללתה במים אדירים והעלית חרס בידך (טט: יש מקור מפורש לעריכת ברית מילה), והלא כבר נאמר (בר' לך יז,): **ובן-שמינת ימים ימול לכם פלגזר לדרתיכם.** (טט: פסוק מפורש למילה ביום השמיני, לכן מלת **ובינום** יתירה ובסיס לשתי הדרשות שב-מ"א) (ג) **ובינום** מלמד שכל היום כשר למילה אלא שהזויזים מקדימים למצות שנאמר (בר' וידא כג,): **וישכם אברהם בפקר ויחבש את-קמרו, ב-שמיני ימול אפילו בשבת,** ומה אני מקיים (שמ' תשא לא,ד) **מחלליה מות יומת** בשאר כל המלאכות חוץ מן המילה או מקיים אני **מחלליה מות יומת** אף במילה ומה אני מקיים ב-**שמיני ימול** חוץ מן השבת תלמוד לומר **ובינום**, אפילו בשבת (טט – דרשה שלישית במלה זאת). מוצע לומר כי טעם טפחה של **ובינום** מרבה דרשות הנ"ל ראה להלן.

[תורה שלמה=תו"ש כט] [משנה שבת פ"ט,מ"א בבלי שבת קל,א,קלא,ב,קלב,א] רבי אליעזר סבר מילה וכל צרכיה דוחין שבת, ופ"רש"י מילה דוחה שבת הלכה למשה מסיני, אייתר ליה **בינום** (יתור לרבות) למכשיריה. רבי עקיבא קבע כלל מה שאפשר לעשות מערב שבת אינו דוחה שבת.

בהסבר לפי רבי אליעזר מלת **ובינום** יתירה ומרבה שכל צרכי מילה דוחין שבת. ואין שימוש לטעם טפחה. בהסבר לפי רבי עקיבא אין רבוי על המילה עצמה ולכן אין שימוש לטעם טפחה. אבל יש שימוש לטעם אתנה במלת **השמיני** – בתפקיד הגבלה שעבור מילה רק למה שאי אפשר לעשות מערב שבת דוחה שבת.

[תו"ש לג] ובינום השמיני ימול, מתני': אין קוראין את המגילה ולא מלין וכו', עד שתנן החמה (רש"י: שיצא מספק לילה), וכולן שעשו משעלה עמוד השחר כשר (רש"י: דמעלות השחר ימא הוא אבל לפי שאין הכל בקיאי בו צריכין להמתין עד הנץ החמה). **גמ':** ולא מלין וכו', דכתיב **ובינום השמיני ימול (מגילה כ,א)**

השמיני – בתפקיד הגבלה מרבנן לכתחילה להמתין לביצוע מילה להנץ החמה, כפ"רש"י דמעלות השחר ימא הוא אבל לפי שאין הכל בקיאי בו צריכין להמתין עד הנץ החמה

[תו"ש לו] ובינום השמיני ימול, ילמדנו רבנו, מהו שיהא מותר לאדם לרפאות מכתו בשבת, כך שנו רבותינו כל ספק נפשות דוחה את השבת, מילה ורפואתה דוחה את השבת, אמר רבי יוסי ראה כמה חביבה מצות מילה שהיא דוחה את השבת דכתיב **ובינום השמיני ימול** אפילו בשבת, ומילה סכנת נפש היא לפיכך הותר לרפאותה בשבת. **(תנחומא פרשת לך לך פי' טז)**

(וי' תז' יב,ג) ובינום השמיני ימול בשר ערלתו:

ובינום השמיני – פשט המשמעות מספר סידורי.

ובינום השמיני – (א) (וי' תז' יב,ג) **ובינום** – טפחה, ע"פ (משנה א) שנוי – הרחבת משמעות מלת **בינום** מיום שמיני בלבד למילה שלא בזמנה (בגלל לידה בזמן של ספק יום, בגלל חולי של התינוק, בגלל אונסים מכל סוג שהוא, בגלל אי ידיעה, בגלל זדון) תהיה ביום. כתמיכה לפירוש הח"ח שזה ע"פ תוספת אות ו"ו החיבור. ועוד דרשה ע"פ (משנה ג) אפילו בשבת, ועוד דרשה ע"פ **תנחומא** לרפואה שאחרי המילה בשבת.

ובינום השמיני – (ב) טפחה פותחת טפח להתאפיין מהמלה **השמיני** שאחריה; ללמד שבקיום ברית מילה שלא בזמנה יש בחינה מסוימת של שמיני, כאילו בזמנה שהרי חשב לעשות מצווה ונאנס מעלה עליו הכתוב כאילו עשה. הדרשה הנ"ל מרומזת ב-**(בר' לך יז,): ובן-שמינת ימים** – מונח רביע, בתפקיד של לפחות ארבעה ימים שאליהם נדחה ברית מלה של ולד בריא בגלל ספק היום לנוול בין השמשות (והם יום 9, 10, 11, 12 מעת הלידה) ועוד ימים אחרים מסיבות אחרות לקיום **ימול לכם פלגזר לדרתיכם.**

ספרא תזריע פרשה א פרק א (ד) (וי' תז' יב,ג) ימול בשר ערלתו אף על פי שיש שם בהרת. הא מה אני מקיים **(דב' תצא כד,ח) השמר בנגע-הצרעת** חוץ מן (ברית) המילה, או מקיים אני **השמר בנגע-הצרעת** אף במילה, ומה אני מקיים **(וי' תז' יב,ג) ימול בשר ערלתו** בזמן שאין שם בהרת, תלמוד לומר **בשר**, אף על פי שיש שם בהרת.

משנה נגעים פ"ז מ"ה (בהרת ש) היתה בראש הערלה, ימול. טט: התורה צוותה על עשה של מילה שידחה את הלא תעשה של צרעת. נאמר ב-**(דב' תצא כד,ח) השמר בנגע-הצרעת**. תפקיד טעם מקף של **בנגע-הצרעת** – מקף כרב-מצב (א) נגע טמא בערלה (ב) נגע טמא בכל מקום אחר. ורמז בטעם מלת **הצרעת** – תביר, אותיות ברית, למעט איסור קיצוץ נגע בערלה בשעת ברית מילה. זה הסבר קצר מתוך הסבר מפורט על **(דב' תצא כד,ח) השמר בנגע-הצרעת** הנמצא **בנספח** השמר בנגע הצרעת – השלמת נגעים דברים כי-תצא כד, ח (אחרי **וי' תז' פרק יג**)) מצב (א) נגע צרעת בערלה שמותר לקצוץ במילה, מתואם עם **תו"כ** לפסוק **(יב,ג) ת"ל בשר** אע"פ שיש שם בהרת. **בשר ערלתו** – המלה מרבה למילה בשר ערלה עם בהרת.

ב"ה טוב טעם ודעת לדעתנו (טורד"ל) כי במצוותך האמתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשפ"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנה, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – מהפך פשטא = מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תברך – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרקה – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לרגול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תברך טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תברך טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תברך מרכא טפחא – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק 1 – סודר שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, 1; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4; ...; זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקף; השלישיה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עיררה, שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עיררה, שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיו לנשואים אחרים בתושבע"פ.**

ספרא תזריע פרשה א פרק א (ה) (וי' תז' יב,ג) עֲרַלְתוּ ערלתו וודאי דוחה את השבת ואין הספק (הח"ח: ספק בן 7 חדשים ספק בן שמונה חדשים לעיבור) דוחה את השבת, עֲרַלְתוּ ערלתו וודאי דוחה את השבת, ואין אנדרוגינוס דוחה את השבת, רבי יהודה אומר אנדרוגינוס דוחה עליו את השבת, וחייבים עליו כרת (טט) – אם לא מלו אותו), עֲרַלְתוּ (של מי שנולד) וודאי (בשבת) דוחה את השבת ואין נולד בין השמשות דוחה את השבת, עֲרַלְתוּ (שיש לו ערלה) וודאי דוחה את השבת ואין שנולד מהול דוחה את השבת, שבת שמאי אומרים צריך להטיף ממנו דם ברית ובית הלל אומרים אינו צריך.

(ספרא תזריע פרשה א פרק א (ו)) אמר רבי שמעון בן אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על שנולד מהול שהוא צריך להטיף ממנו דם ברית (ועושים זאת ביום חול) מפני שהיא ערלה כבושה על מה נחלקו על גר שנתגייר מהול שבת שמאי אומרים צריך להטיף ממנו דם ברית ובית הלל אומרים אינו צריך.

(ביאור הגר"א יורה דעה סימן רסג ס"ק ו) נדרש בירושלמי (שבת פ"ה, ט"ב) ובב"ר פ' מ"ו (בר' לך י"ג) הַמְּוֹלָה הַמְּוֹלָה להביא את שנולד כשהוא מהול להטפת דם ברית.

טט: לולא הדרשה בירושלמי אפשר היה להציע יְמוּל – טפחא, בתפקיד שנוי והרחבת משמעות מלת יְמוּל להטפת דם של הנולד מהול ושל הגר שנתגייר מהול. אבל בגלל דרשת הירושלמי מוצע לומר כי יְמוּל – טפחא, בתפקיד שנוי והרחבת משמעות מלת יְמוּל להטפת דם לגר שנתגייר מהול שאין לו מקור אחר (שזה מה שבת שמאי אמרו).

עֲרַלְתוּ ערלתו וודאי דוחה את השבת ואין הספק דוחה את השבת

בְּשֵׁר עֲרַלְתוּ - מרכא סלוק רבוי מגבלות למילת ודאי בלבד בשבת, הולך ומונה מגבלות אחדות

(א) ספק בן 7 חדשים ספק בן 8 חדשים

(ב) אנדרוגינוס הוא ספק זכר, רמב"ם הל' מילה פ"א, ה"ו פסק נימול בשמיני, ובהלכה י"א פסק שאין דוחה את השבת ונימול ביום א שהוא תשיעי שלהם!

(ג) נולד בין השמשות של ערב שבת (ספק ששי ספק שבת)

(ד) ספק יש לו ערלה ספק אין לו ערלה

ויקרא תזריע יבד, ה:

[ד] וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשַׁת יָמִים תֵּשֵׁב בְּדַמְּנֵי טְהָרָה בְּכָל-קֹדֶשׁ לֹא-תִנְעַן וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד-מִלְאֵת יָמֵי טְהָרָה:

[ה] וְאִם-נִקְבְּהָ תֵלֵד וְטִמְאַה שְׂבָעִים כְּנִדְתָּהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשֹׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל-דָּמֵי טְהָרָה:

(ספרא תזריע פרשה א פרק א [ז] (וי' תז' יב,ד) וּשְׁלֹשִׁים יוֹם יכול בין סמוכים בין מפוזרים תלמוד לומר יום, מה יום כולו אחד אף שְׁלֹשִׁים כולו אחד (טט: יום – פשטא, בתפקיד אחד, מאחד לתקופה אחת), יכול שְׁלֹשִׁים סמוכים ושלשה בין סמוכים בין מפוזרים תלמוד לומר (וי' תז' יב,ד) וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וְשֹׁשֶׁת יָמִים, מה שלשים סמוכים אף שְׁלֹשַׁת סמוכים (טט: ע"פ התורה'מ יד יום – יָמִים מקיש מזה לזה לסמיכות ורציפות), (וי' תז' יב,ד) וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וְשֹׁשֶׁת יָמִים מה ת"ל, שיכול נקבה, שימי טומאתה מרובים ימי טהרתה מרובים (טט: ולד נקבה שטומאתה חמורה (14 יום) מטומאת ולד זכר (7 ימים) ונתן לה ימי טהרה מרובים (66 יום)), זכר שימי טומאתו מעוטם (7 ימים, ובוה הוא קל מהנקבה) אינו דין שימי טהרתו (יהיו) מרובים (66 יום כמו הנקבה), תלמוד לומר (וי' תז' יב,ד) וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וְשֹׁשֶׁת יָמִים

(טט: הקדמה לדרשה הבאה, תו"כ דורש מלת "תשב" שהיא אחרי הלידה לזמן שלפני הלידה) **(וי' תז' יב,ד) תֵּשֵׁב (הח"ח: דמלת תשב יתירא) (טט: תֵּשֵׁב – טפחא כשנוי ורובי התיחסות גם ללפני לידה) להביא את המקשה (הח"ח: דמים הבאים מפני חבלי לידה ונמשך ג' ימים) בתוך אחד עשר יום (הח"ח: שבין נדה לנדה) שתהא טהורה מן הזיבה (טט: לפני הלידה) תו"כ מברר אולי נאמר כך גם לקשוי בימים הראויים לנדה) יכול תהא טהורה מן הנדה (הח"ח: אפילו קשתה בימי נידה) תלמוד לומר (וי' תז' יב,ג) דְּוִתָּהּ תִּטְמָא (הח"ח: דמלת דותה יתירא ... ואמר דְּוִתָּהּ שכל מה שתהא דוה בימי נדה הכל טמא משום נדות) (טט: תולה בנידות ולא בקשוי כפ' הח"ח: דמלת דותה יתירא).**

(טט: נִקְתָּ דְּוִתָּהּ – מרכא טפחא כיתור לרבות את ימי הנדה שלפני הלידה להיות ימי טומאת נדה, וטומאה זאת פוסקת עם הלידה, או מעורבת עם 7 ימי טומאת לידה, וטבילת היולדת זכר ביום השביעי מטהרת את האשה מנדה ומטומאת לידה) (וזה בנוסף על הנידות הנלמדת ב-**פרשה א (פרק ללא מיספור) מ"ד**)

(טט: הכתוב נראה כרצף אבל תו"כ מלמד שעד כאן היה נושא הקשוי והכתוב הבא חוזר לזמן שאחר לידה) **(וי' תז' יב,ד) בְּדַמְּנֵי טְהָרָה אף על פי שהיא רואה (הח"ח: דמים).**

לימודים נוספים מתבניות טעמי המקרא

[ד] וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשַׁת יָמִים – (סלוק) מרכא פשטא מונח זקף-קטן

[ה] וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשֹׁשֶׁת יָמִים – (אתנח) מרכא פשטא מונח זקף-קטן

יָמִים – זקף-קטן בתפקיד של שני לימודים: (א) נתינת כל החומרות על היולדת במצב ספק במין הולד, (ב) לקביעת וסת נידות מחדש רק אחרי ארבעים לזכר ושמונים לנקבה

מקור ברמב"ם לענין החומרות בלידת ספק במין הולד וגם לענין קביעת וסת נידות מחדש.

[רמב"ם איסורי ביאה פ"י ה"כ] כל מקום שנאמר (בחו"ל) תשב לזכר ולנקבה (בגלל ספק) כיצד דינה תהיה אסורה לבעלה י"ד יום כיוולדת נקבה שבעה הראשונים ודאי, והשבעה האחרונים ספק, ואין נותנין לה ימי טוהר אלא עד ארבעים יום כיוולדת זכר ואם ראתה דם אחר הארבעים עד שמונים אינו דם טוהר אלא ספק דם נדה או ספק דם זיבות אם בא מימי הזיבה כמו שביארנו, וכן אם ראתה דם יום אחד ושמונים בלבד הרי זו ספק נדה ותשב שבעת ימי הנדה (החל מיום 81) שמא נקבה ילדה שאין לה וסת נדות עד אחר מלאות כמו שביארנו.

[רמב"ם איסורי ביאה פ"י ה"כ"א] כל מקום שנאמר תשב לזכר ולנקבה ולנדה (טט: בספק הפלה של דבר שיחייב אותה דיני לידה) כיצד דינה, תהיה אסורה לבעלה י"ד יום כיוולדת נקבה, ואם ראתה דם ביום אחד ושמונים הרי זו ספק נדה (טט: לכן אולי אינה מתחילה מחזור ספירה חדש), וכן אם ראתה ביום ע"ד וביום פ"א הרי זו ספק נדה (טט: בספק הפלה של דבר שיחייב אותה דיני לידה), וכן אם ראתה ביום ארבעים ואחד אף על פי שראתה ביום ל"ד הרי זו ספק נדה (טט: בספק הפלה של דבר שיחייב אותה דיני לידה) ואסורה לבעלה עד ליל ארבעים ושמונה כיוולדת זכר, ואין נותנין לה ימי טוהר כלל כנדה, והרי היא כמי שלא ילדה, וכל דם שתראה מיום שהפילה (טט: דבר שיחייב אותה דיני לידה) עד פ' יום אם בא בימי נדתה ה"ז ספק נדה מאחר השבעה מיום שהפילה, ואם בא בימי זיבתה הרי זו ספק זבה שכל ימי מלאת אין בהן וסת, וכן אם ראתה ביום אחד ושמונים עדיין היא מקולקלת ותהיה ספק נדה כמו שביארנו אף על פי שלא

ב"ה טוב טעם ודעת ולדעת (טורני ל) כי במצוותך האמנותי – ההלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשס"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנה, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרגא – מצרף; תביר – מחלק; ממעט, לא ממש; טפחא = טרקה – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרגא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שבחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, 1; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביעי – לפחות 4; ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקש; השלישיה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט); תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עמירה. שגגה = שכהה: תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עמירה. שגגה = שכהה: פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.**

ראתה אלא יום אחד וכשיקבע לה הוסת אחר השמונים יסור קילקולה ותחזור להיות נדה ודאית או זבה ודאית, וכן מיום שהפילה עד ז' ימים ותהיה נדה ודאית אם הפילה בתוך ימי נדתה כמו שביארנו.

הלכה כ"א עוסקת בלידה או הפלה ודאיים. לכן יש ימי טומאת לידה וימי טהרה, ונקבע מחזור וסת וזיבה חדש. הלכה כ"א עוסקת בספק הפלה של דבר שיחייב אותה בדיני לידה. לכן אין לה ימי טהרה, האשה ממשיכה לספור מחזורים של 7 ימי נדה וי"א ימי זיבה, בגלל ספק שילדה זכר אם תראה יום 41 יחשב נדה עד ליל יום 48, וקובעת מחזור נדה וזיבה חדש. בגלל ספק שילדה נקבה בראיה ראשונה אחרי יום 80 תקבע מחזור נדה וזיבה חדש. לימוד (א) נתינת כל החומרות על היולדת במצב ספק במין הולד:

[משנה ביכורים פ"ד, מ"ד] (אנדרוניס) ... ויושבת עליו דם טמא ודם טהור כאנשים וכנשים ... **[בבלי נדה כטא, א]** **מתני'.** המפלת ואין ידוע מהו - תשב לזכר ולנקבה, אין ידוע אם וולד היה אם לאו - תשב לזכר ולנקבה ולנדה.

(וי' תו' יב,ה) ... וְשָׁשִׁים יוֹם וְשָׁשֶׁת יָמִים – (אתנה) מרכא פשטא מונח זקף-קטן והוא תיאור ואחריו פעולה **תשב על-דמי טהרה:** תבנית טעמים העשויה ללמד אלפני לפניו ולאחריו, או אלפני לפניו ולפניו ולאחריו.

באלפני לפניו נמצא המשך ההלכות מלידת זכר **(וי' תו' יב,ד) ... בְּכָל-קֶדֶשׁ לֹא-תִנְעַ וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד-מִלֵּאת יְמֵי טְהָרָה:** נקשרת לידת הנקבה אל לידת הזכר ומלמדת למצב של ספק זכר או נקבה, לתת על היולדת כל החומרות בגלל הספק במין הולד: טומאת לידה ארבעה עשר יום כיולדת נקבה, ודמי טהרה רק עד 40 יום כיולדת זכר, ותמתין לביאת מקדש עם קרבנות עד מלאת 80 יום ללידה כלידת נקבה.

לימוד (ב) קביעת וסת חדשה אחרי ימי מלאת:

(וי' תו' יב,ד) וְשָׁלְשִׁים יוֹם וְשָׁלֹשֶׁת יָמִים – (סלוק) מרכא פשטא מונח זקף-קטן והוא תיאור ואחריו פעולה **בְּכָל-קֶדֶשׁ לֹא-תִנְעַ וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד-מִלֵּאת יְמֵי טְהָרָה:** תבנית טעמים העשויה ללמד אלפני לפניו ולאחריו, או אלפני לפניו ולפניו ולאחריו.

באלפני לפניו נמצא כתוב המזכיר מצב נדה **(וי' תו' יב,ב) דָּפַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִשָּׁה כִּי תִרְעֶי וְהִלְדָּה זָכָר וְטָמְאָה שְׁבַע יָמִים כִּימֵי נִדָּת דְּרוּקָה וְטָמְאָה:** אפשר שרוצה ללמד שאחר המלאת של 40 יום (= 7 + 33) ללידת זכר, ראיית הדם הראשונה תחשב נדה והאשה תקבע וסת חדשה אחר לידת זכר.

אפשר שגם תבנית הטעמים של **[ה] וְשָׁשִׁים יוֹם וְשָׁשֶׁת יָמִים** – (אתנה) מרכא פשטא מונח זקף-קטן והוא תיאור ואחריו פעולה **תשב על-דמי טהרה,** מתקשרת במידת אלפני לפניו (רחוק יותר מפסוק יב,ד) אל **(וי' תו' יב,ב) וְטָמְאָה שְׁבַע יָמִים כִּימֵי נִדָּת דְּרוּקָה וְטָמְאָה:** ומלמדת שאחר המלאת של 80 יום (= 14 + 66) ללידת נקבה, ראיית הדם הראשונה תחשב נדה והאשה תקבע וסת חדשה אחר לידת נקבה. וכן בלידה בה יש ספק במין הולד.

ויקרא תזריע יב,ד:

וְשָׁלְשִׁים יוֹם וְשָׁלֹשֶׁת יָמִים תִּשָּׁב בְּדָמֵי טְהָרָה בְּכָל-קֶדֶשׁ לֹא-תִנְעַ וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא עַד-מִלֵּאת יְמֵי טְהָרָה: **[ספרא תזריע פרשה א פרק א] (ח) (וי' תו' יב,ד) בְּכָל-קֶדֶשׁ לֹא-תִנְעַ יְכוּל (לא תגע) אף למעשר (שני), תלמוד לומר וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא** מה מקדש שיש בו נטילת נשמה (כרת) אף קודש שיש בו נטילת נשמה (לתרומה מיתה בידי שמים. לקרבן כרת) יצא המעשר (שני), אי

מה מקדש הנכנס לו בטומאה ענוש כרת אף קודש האוכלו בטומאה ענוש כרת (תו"כ מנסה למעט את התרומה שעל אכילתה בטומאה מיתה בידי שמים ולא כרת, ולהשאיר רק איסור קרבן ליוולדת), (אם) יצתה (מיעטתה) תרומה תלמוד לומר **בְּכָל-קֶדֶשׁ** לרבות תרומה (לנטילת נשמה, שעל אכילתה מיתה בידי שמים ולא כרת, מקף כרב-מצב של קודש ממעט מע"ש), אי מה קודש משמע נגיעה אף מקדש משמע נגיעה ומנין (שבמקדש) שלא בניגיעה תלמוד לומר **וְאֶל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֵא** (זקף-קטן, אפשר שני אופני כניסה, א) על הארץ (ב) באויר, כגון בא בתוך ארון שאינו נוגע ברצפה ובכתלים), **עַד-מִלֵּאת יְמֵי טְהָרָה** לרבות יולדת נקבה **(הח"ח: דמלת טהרה** יתירא הוא דהול'ל עד מלאת ימים אלא לרבות יולדת נקבה שהיא כמו כן מוזהרת על ביאת מקדש ואכילת קדשים כיולדת זכר אף שלא נזכר בה).

במדבר חקת יט,ג: **פְּלִי-הַנֶּגֶעַ בְּמַתְּ הַנֶּגֶעַ הָאֵדָם אֲשֶׁר-יָמוּת וְלֹא יִתְחַטֵּא אֶת-מִשְׁכַּן ה' טָמֵא וְנִכְרְתָה הַנֶּגֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נִדָּה לֹא-יִרְקַע עָלָיו טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טָמְאָתוֹ כּוּ:**

במדבר חקת ה,ג: **מִזְבַּח עֲדֹנְיָה שְׁלֹחַו אֶל-מַחֲזִיז אֶל-מַחֲזִיז לְמַחֲנֶה שְׁלֹחַו וְלֹא יִטְמְאוּ אֶת-מַחֲזִיזָם אֲשֶׁר אָנִי שִׁכְנִי בְּתוֹכָם:**

(ד) וַיַּעֲשׂוּ-כֵן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַחוּ אוֹתָם אֶל-מַחֲזִיז לְמַחֲנֶה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֶל-מֹשֶׁה בְּן עֶשְׂרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: **ויקרא צו ז,כ:** **וְהִנֵּפֶשׁ אֲשֶׁר-תֹאכַל בְּשֶׂר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְטָמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּגֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיקָה:**

(כא) וְנִפְשׁ כִּי-תִנְעַע בְּכָל-טָמֵא בְּטִמְאָת אָדָם אִוּוּ בְּהִמָּה טָמְאָה אוּ בְּכָל-שֶׁקֶץ טָמֵא וְאָכַל מִבְּשָׂר-זָבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְנִכְרְתָה הַנֶּגֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיקָה: פ (כאן תגע זה נגיעה ולא אכילה)

ויקרא אמר כב,ד: **אִישׁ אִישׁ מִזֶּרַע אֶהְרֹן וְהוּא צָרִיעַ אוּ זָב בְּקַדְשִׁים לֹא יֵאָכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהַר וְהִגַּל בְּכָל-טָמֵא-נֶפֶשׁ אוּ אִישׁ אֲשֶׁר-תִּצְאָ מִמֶּנּוּ שְׂכַבְתָּ צָרַע:**

[בבלי מכות יג,א] מתני'. ואלו הן הלוקין: ... הטמא שאכל את הקדש, והבא אל המקדש טמא ...

[בבלי מכות יד,ב] וטמא שאכל את הקדש (מניין שיש בו אזהרה ועונש)? בשלמא (נוח לי להלכה טמא שבא ... שיש לו אזהרה כתובה וענישה כתובה, והקשה להלכה טמא שאכל ... כי כאילו אין כתובים) הבא למקדש טמא - כתיב עונש וכתוב אזהרה, **עונש - דכתיב: (במ' חקת יט,ג) אֶת-מִשְׁכַּן ה' טָמֵא וְנִכְרְתָה, אֹזְהָרָה - (במ' נשא ה,ג) וְלֹא יִטְמְאוּ אֶת-מַחֲזִיזָם;**

אלא טמא שאכל את הקדש, בשלמא **עונש כתיב: (וי' צו ז,כ) וְהִנֵּפֶשׁ אֲשֶׁר-תֹאכַל בְּשֶׂר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְטָמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה, אלא אֹזְהָרָה מנין? ריש לקיש אומר: (וי' תו' יב,ד) **בְּכָל-קֶדֶשׁ לֹא-תִנְעַ;** רבי יוחנן אומר, תני ברדלא: אתאי טומאתו טומאתו, כתיב הכא: **(וי' צו ז,כ) וְטָמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה** (פסוק העונש לטמא שבא למקדש), מה להלן (טמא שבא למקדש) עונש ואזהרה (זה הכתוב **(במ' נשא ה,ג)**), אף כאן (טמא האכל קדש) עונש ואזהרה (בגזרה שיה בלי כתוב).**

בשלמא ריש לקיש לא אמר כרבי יוחנן - גזירה שיה לא גמיר, אלא ר' יוחנן מאי טעמא לא אמר כריש לקיש (הלומד מהיולדת **(וי' תו' יב,ד)** ולדעת ר"ל זה כתוב מפורש ועדיף מלמוד בג"ש)? אמר לך: ההוא (ר' יוחנן לומד מהפסוק של היולדת הוא) אזהרה ל(טמא לאכול) תרומה. וריש

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור"ל) כי במצוותך האמיתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנן, סלוק = סוף-פסוק** (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרגא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרףא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; **דרגא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; **מרכא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; **תביר מרכא טפחא** – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; **מקף** – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; **פסק 1** – סדור שנהלך, השלם והחלק נדרשים; **זקא סגול** – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; **פשטא** – פשוט, 1; **זקף-קטן** – 2; **זקף-גדול** – 3; **רביע** – 4; **מונח רביע** – לפחות 4; ... **זקף-קטן** ... **זקף-קטן** בחצי פסוק – היקש; השלישיה: **קדמא** – סדר קדימות; **אולא** = **גרש"ם** – יוצא מהענין; **קדמא ואולא** – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטיי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ו"ל"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כולל, פרט, רבוי, מיעוט), **תלישא-קטנה** = **תראא** – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עירייה, שגגה = שכהה; **תלישא-גדולה** = **תלשא** – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עירייה, שגגה = שכהה; **פזר** – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.

לקיש, אזהרה (לאכילת) תרומה מנא ליה? נפקא ליה מ-**(וי' אמר כבד)** **אִישׁ אִישׁ מִקְדָּשׁ אֲהָרָן וְהָאָזְנִי אֶזְנֶיךָ אִתְּךָ**, אי זהו דבר שהוא שוה בדרעו של אהרן (כולל אנשים ונשים לאכילה)? **הוי אומר: זו תרומה. ואידך** (מדוע ר' יוחנן לא לומד אזהרת אכילת תרומה מפר' אמר)? **ההוא** (מפר' אמר) **לאכילה והוא** (מהיולדת) **לנגיעה** (בתרומה). **וריש לקיש, האי (וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** להכי הוא דאתא (שבא לאזהרת טמא שלא יאכל קדש)? **ההוא** (הרי ר"ל עצמו למד הפסוק ביולדת) **מיבעי ליה לטמא שנגע בקדש! דאיתמר: טמא שנגע בקדש - ריש לקיש אומר: לוקה, רבי יוחנן אומר: אינו לוקה; ריש לקיש אומר: אזהרה מכאן על נגיעה בקדש (ועונש מ-וי' צו ז,ב), ולעיל למד שזה על אכילת קדש** - **לוקה - (וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה**, רבי יוחנן אומר: איין לוקה - **ההוא** (היולדת) **אזהרה לתרומה הוא דאתא!** (הפתרון לשתי דעות של ר"ל) **טמא שנגע בקדש, מדאפקיה רחמנא בלשון נגיעה, אזהרה (לאוכל) אתקוש קדש למקדש** (ע"י המשך הפסוק ביולדת, ופירושו אח"כ כי כאן חשובה רק עצם ההקשה, ההקשה עצמה מדברת על מצב של נטילת נשמה ולגבי אוכל קדש זה לפי **(וי' צו ז,ב)** רק אחרי זריקת דם). **ואכתי להכי הוא דאתא? ההוא (וי' תו' יבד)** **מיבעי ליה לטמא שאכל בשר קדש לפני זריקת דמים! דאיתמר: טמא שאכל בשר קדש לפני זריקת דמים - ריש לקיש אומר: לוקה, רבי יוחנן אומר: אינו לוקה; ריש לקיש אומר: לוקה, (וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** - לא שנה לפני זריקה ולא שנה לאחר זריקה; **רבי יוחנן אומר: אינו לוקה, רבי יוחנן לטעמיה, דאמר קרא (וי' צו ז,ב) טְמֵאָתוּ**

(במ' חקת טי' ג) **טְמֵאָתוּ**, וכי כתיב טומאתו - לאחר זריקה הוא דכתיב!
ההיא (לר"ל שטמא האוכל לפני זריקה לוקה) מ-**(וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ נִפְקָא** (לומד ממלת "בכל"). **תניא כוותיה דריש לקיש: (וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** - **אזהרה לאוכל** (טמא והעונש ב-**(וי' צו ז,ב)**); **אתה אומר: אזהרה לאוכל, או אינו אלא אזהרה לנוגע? ת"ל: (וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה וְאֵל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא** וגו', **מקיש קדש למקדש, מה מקדש דבר שיש בו נטילת נשמה, אף כל דבר שיש בו נטילת נשמה; ואי בנגיעה, מי איכא נטילת נשמה? אלא באכילה** (טמא שאכל קדש אחרי זריקת דם) **הנלמד מ- (וי' צו ז,ב)** **לכולי עלמא, בודון ללא עדים, עונשו נטילת נשמה כנאמר בסוף (וי' צו ז,ב)**, לנגיעת טמא בקדש אין כתוב ואין דרשה לעונש נטילת נשמה. היות והמשך הפסוק הוא אזהרה לטמא מלבוא למקדש שעונשו על כך נטילת נשמה ע"פ **(במ' חקת טי' ג)**, אז מוקש מהמשך הפסוק אל **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** שמה שהתורה כתבה בלשון נגיעה זה ללמד עונש נטילת נשמה לטמא שאכל קודש. בנוסף יש גם אזהרה לטמא לא לנגוע בקודש שעל כך אין עונש).

ויקרא תזריע יבד:
וּשְׁלֵשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תִּשָּׁב בְּדַמֵּי טְהָרָה בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה וְאֵל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא עַד-מִלֵּאת יָמֵי טְהָרָה:
מהכתוב (וי' תו' יבד) **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** – נלמד ע"פ ריש לקיש ב-**[בבלי מכות יד,ב]** 3 דברים. (א) טמא לוקה על נגיעת קדש (ב) מהקש קדש למקדש מלמד שהכתוב **(וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** הוא אזהרה לטמא לאוכל קדש בטומאת הגוף אחרי זריקת דמים (ג) לומד ממלת **בְּכָל** שטמא לוקה על אכילת קדש לפני זריקת דמים.
הרחבה של (א)-(ג) ב-**[אנצ' תלמודית יח]** – ערך טבול יום, מובא ויש שכתבו שאף לדעת ריש לקיש שמפסוק זה למדים **אזהרה לטמא - וכן טבול יום**⁷² – שאכל את הקודש⁷³, **גם תרומה בכלל**, שהרי דרשו: **בְּכָל-קִדְשׁ**, לרבות התרומה⁷⁴, שכל הקרוי קודש הוא בכלל לימוד זה⁷⁵.
טט – וכן לדעת רבא ב-**[בבלי יבמות עה,א]** לאכילה ולנגיעה בתרומה.

הצעה ללימוד נוסף של ר"ל מ-**(וי' תו' יבד)** הדיון ב-**[בבלי מכות יד,ב]** נמצא גם ב-**[בבלי זבחים לג,ב – לד,א]**. ב-**[בבלי זבחים לב,ב]** **אומר ר"ל שטמא שהכניס ידו לפניו לוקה שנאמר (וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה וְאֵל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא** מקיש ביאה לנגיעה, מה נגיעה במקצת שמה נגיעה אף ביאה במקצת שמה ביאה. אבל ב-**[בבלי זבחים לג,ב]** האמורא רבין בשם רב אבהו אומר שר"ל לא לומד הלכה זאת אלא רק את שלוש ההלכות הנדרשות במסכת מכות.

(ד) מ-[ספרא תזריע פרשה א פרק א] (ח) (וי' תו' יבד) **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** יכול (לא תגע) אף למעשר (שני), תלמוד לומר **וְאֵל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא** מה מקדש שיש בו נטילת נשמה אף קודש (תרומה וקרבן) שיש בו נטילת נשמה יצא המעשר (שני), לומדים שהכתוב **(וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** ממעט מעשר שני ע"י היקש אל המשך הפסוק, שהטבול יום מותר במעשר שני.
היקש זה נמצא גם ב-ספרי זוטא ויקרא ה,ב ומ-**[בבלי יבמות עד,ב]** וב-**פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) ויקרא פרשת תזריע דף לד עמוד ב (וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה**. יכול אפילו במעשר ת"ל **(וי' תו' יבד)** **וְאֵל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא**. מה מקדש שיש בו נטילת נשמה אף קדש שיש בו נטילת נשמה יצא מעשר (שני) שאינו במיתה.

(וי' תו' יבד) **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** – מונח רביעי, לפחות ארבעה מיני קדש האסורים בנגיעה ובאכילה לטמא:
בְּכָל-קִדְשׁ – מקף כרב-מצב של קדש, ע"פ תו"כ (א) מעשר שני (ב) שאר קדשים: תרומה, בשר קדשים קלים, בשר קדשי קדשים, מ-**[בבלי זבחים לג,ב – לד,א]** מנחה, עצים, לבונה של מנחה, קטורת, אימורים.
התורה ממשכה עם מצב (ב) לגבי קדש שאינו מעשר שני שבו טבול יום (של אותו יום ושל יום ארוך כמו היולדת) לֹא-תִנְעֶה – מקף כרב-מצב משמעות "תגע" (א) נגיעה בלבד (ב) אכילה. לר"ל על נגיעה לוקה, לר' יוחנן על נגיעה לא לוקה. לכולי עלמא על אכילה כרת. וזה ההיקש שהתורה מלמדת מביאת מקדש בטומאה אל אכילת קדש טהור ע"י טמא, מ-**[ספרא תזריע פרשה א פרק א] (ח) (וי' תו' יבד)** **בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה** יכול (לא תגע) אף למעשר (שני), תלמוד לומר **וְאֵל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא** מה מקדש שיש בו נטילת נשמה אף קודש (תרומה וקרבן) שיש בו נטילת נשמה יצא המעשר (שני).

בְּכָל-קִדְשׁ לֹא-תִנְעֶה וְאֵל-הַמִּקְדָּשׁ לֹא תִבֵּא – תבנית רביעי ... זקף-קטן כעין מידה אשר מהרז"ו מגדיר כמידה ב' בנוסף על הל"ב מידות, סתום שלא בא לסתום אלא לפרש, זה מאמר התו"כ **מה מקדש, שיש בו נטילת נשמה - כרת, אף (נגיעה שזה נראה כלשון סתום כי אין על נגיעה כרת, לכן הסתום בא לפרש שזאת אכילת) קִדְשׁ** (ש)יש בו נטילת נשמה - כרת, דהיינו: **אכילה**.

ב"ה טוב טעם ודעת ודעתי (ל) כי במצותך האמנתי – הלהים י"ט שם; טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשפ"א – התשפ"ג; תמצית ההשערות: אתנח, סלוק = סוף-ספוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך; רבוי; דרגא – מוציא; תביר – מחלק; ממעט, לא ממש; טפחא = טרשא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרגא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שיהי לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שיהי לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שממעותם חלק מפרטיה מענין מסוים; מקף – כד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסקא – סודר שנהלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסיף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, 1; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4; ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקש; השלישיה; קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצבת נושא ולימוד פרטיי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ו"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושב"ע"פ.

1.8 ייקרא תזריע יב,א (התשע"ח) (המשך משנת התשע"ד)

ויקרא תזריע יג,ד: ואם-בהרת לבנה הוא בעור בשרו ועמק אין-מראה מן-העור ושערה לא-הפך לבן והסגיר הפכה את-הנגע שבעת ימים:

[ספרא תזריע פרשה ב פ"א (ה) הפתוך (הח"ח): מעורב לובן עם אודם והוא מה שכתוב בתורה בהרת לבנה אדמדמת והוא גם כן ממראה נגעים) שבלשג (הח"ח: המעורב בלובן ואודם נראה) כיינ המזוג, הפתוך שבסיד (הח"ח: המעורב שבנגע שהוא כסי ההיכל נראה) כדס המזוג בחלב דברי רבי ישמעאל, רבי עקיבא אומר אדמדום שבוה (באב) ושבזוה (בתולדה) כיינ המזוג במים, אלא של שלג עזה ושל סיד דיהא הימניה. (ו) רבי חנינה סגן ורבי יוסי שאל אומר מראות נגעים ששה עשר, רבי דוסא בן הרכינס אומר שלשים וששה, עקביא בן שבעים ארבעה ושנים, אמר רבי יוסי שאל רבי יהושע בנו של רבי עקיבא את רבי עקיבא אמר לו מפני מה אמרו מראות נגעים [שתים] שהם ארבעה אמר לו אם לאו מה יאמרו אמר לו יאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא א"ל לומר לך שמצטרפין זה עם זה א"ל ויאמר כל שהוא מקרום ביצה ולמעלה טמא ומצטרפים זה עם זה אמר לו מלמד שאם אינו בקי בהם ובשמותיהם לא יראה את הנגעים.

(יג,ד) בעור בשרו – מונח רביע, מודיע את מספר המראות בעור בשרו, שהוא לפחות ארבע כנאמר **[ספרא תזריע פרשה ב פ"א (ו)]** רבי חנינה סגן הכהנים אומר מראות נגעים ששה עשר ר' דוסא בן הרכינס אומר מראות נגעים שלשים וששה עקביא בן מהללאל אומר שבעים ושנים וגו' וכפירוש **[יכין]** על **[משנה נגעים פ"א מ"ד]** הן ששה עשר או שמונה בעור בשרו והשאר נגעים אחרים. **[רע"ב]** לא גורסין ששה עשר, **[תו"ט בשם הר"ש]** גורס ששה עשר מראות בעור בשרו: ארבע מראות חלקות, ארבע מראות בצירופין ביניהן, וכל השמונה בצירוף עם פתוך (כשהאדמומית בתוכו). הבסיס לצירוף נלמד ב-**(וי' תז' יג,ד) וְהָיָה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ**. וכן איתא ב-**[ספרא תזריע פ"א פ"א (ד)]** ... **וְהָיָה** מלמד שהם מצטרפים זה עם זה לפטור ולהחליט ולהסגיר,

(ז) (יג,ד) ושערה לא-הפך: לא שיער מחייתה (עד כאן ת"ק מביא דברי רבי שמעון) (מכאן ת"ק מביא דעתו) כיצד, בהרת כגריס ובה מחיה כעדשה, ושיער לבן בתוך המחיה, הלכה המחיה טמאה משום שיער לבן, הלכה שיער לבן טמא משום המחיה, רבי שמעון מטהר מפני שלא הפכתו הבהרת (את השער ללבן אלא המחיה הפכה את השער ללבן). אמרו לו והלא כבר נאמר **(יג,ד) וְשֵׁעַר בְּנִינְע הָפֵךְ לְלָבָן**, נגע זה בכל מקום (המלה נגע יתירה ומלמדת כי המראה הלבן הופך את השער ללבן בכל שטח הנגע גם בשטח המחיה ולא המחיה הופכת שער ללבן).

(חח"ח): בהרת כגריס בלא מקום מחיה דהיינו תשע עדשות בהרת ועדשה אחת מחיה ... הלכה המחיה. שהוסרה המחיה ונתפשט נגע הבהרת על מקומה ונמצא שכעת שער לבן בתוך הבהרת טמאה מפני שער לבן. (טט: מחיה היא סימן טומאה אם היא הוקפה לגמרי במראה לבן ברוחב שתי עדשות לפחות). (אם במחיה היו שתי עדשות לבנות קודם שהוקפה, ואחרי שהוקפה המחיה כוסתה במראה לבן (=הלכה המחיה) השער הלבן הזה אינו סימן טומאה כי קדם למראה ולכן יסגירו המראה לשבוע לבדוק האם עדשות אחרות במראה יהפכו ללבנות שזה סימן טומאה או תתפתח מחיה או יהיה פשוט). הלך שער לבן. שנשר או נהפך לשחור. טמאה מפני המחיה. וכידוע שכל אחד הוא סימן טומאה. (ר' שמעון אומר) שלא הפכתו הבהרת. ששער לבן קדם לבהרת של אותו מקום המחיה וזהו שדקדק מתחלה **(יג,ד) וְשֵׁעַר הָפֵךְ** דהיינו שער של בהרת צריך להתהפך ללבן ולא מה שהמחיה הפכתה ללבן (כי זה קדם להקפת המחיה במראה לבן). (רבנן אומרים) והלא כבר נאמר **(יג,ד) וְשֵׁעַר בְּנִינְע הָפֵךְ לְלָבָן**. והאי בנגע יתר הוא אלא דאתי להורות באיזה מקום שהוא אם הנגע (הכוונה למחיה שהתפתחה בתוך בהרת) הפכתה ללבן מועיל זה לטמאותה אף שהוסרה הנגע (= המחיה) כיון שהיא עתה בתוך הבהרת).

(ח) (יג,ד) ושערה לא-הפך לבן ולא שער מקצתה (עד כאן ת"ק מביא דברי רבי שמעון) (מכאן ת"ק מביא דעתו) כיצד בהרת היא ומחיתה כגריס (סה"ה שטח המראה לבן והמחיה הוא כגריס) ושיער לבן בתוך הבהרת הלכה המחיה טמאה משום שיער לבן, הלך שיער לבן טמא משום המחיה, רבי שמעון מטהר (ברישא) מפני שלא הפכתו (לשער) הבהרת כגריס (כי בגלל נוכחות המחיה לא היה שטח מראה כגריס ולכן השער לא נהפך ללבן ע"י מראה כגריס), ומודים (היינו רבי שמעון) שאם יש במקום שיער לבן (המראה) כגריס שהוא טמא,

מ"ז דנה בשטח מראה שהוא יותר מכגריס, השער הלבן היה רק במחיה, שבתוך המראה, ולכן נראה שכאילו לא המראה הלבן הפך את השער לבן, ולכן רבי שמעון מטהר, ואילו תנא קמא מלמד שגם שער לבן במחיה הוא סימן טומאה מ"ח דנה בשטח מראה שהוא רק כגריס כולל המחיה והשער הלבן בחלק הלבן ולא במחיה, ולכן נראה שכאילו לא מראה כגריס הפך את השער לבן, ולכן רבי שמעון מטהר, ואילו תנא קמא מלמד ששטח הגריס כולל מקום מחיה.

(יג,ד) ושערה לא-הפך לבן

- (יג,ד) לא-הפך –** מקף כבורר בין 0 שערות בשטח הבהרת לא הפכו לבן ובין שערה אחת הפכה לבן בשטח הבהרת.
- (יג,ד) לא-הפך –** מונח מרבה להסגרה על מצב 0 שער לבן גם את מצב 1 שער לבן. כעת זה לא משנה לגבי הסגר אבל בבדיקה הבאה יחפשו האם השערה הזאת יצאה מהלבן או נשרה ואז יטהר, או ששערה יחידה אחרת הפכה לבן ומיד הנגע מוחלט.
- (יג,ד) ושערה –** (א) טפחא רבוי, מרבה על השער השחור את הפתוך,
- (יג,ד) ושערה –** טפחא, בתפקיד כפותחת טפח להתאפיין מהכתוב אחריה **לא-הפך לבן** והם יוצרים אפיון משותף.
- (יג,ד) ושערה –** טפחא, ללא מרכא לפניו, בתפקיד התפשטות האפיון **(יג,ד) ושערה לא-הפך לבן** לכתוב לפניו **(יג,ד) ועמק אין-מראה מן-העור** ללמד שהשער השחור ו/או הפתוך גורמים למראה לא להיראות עמוק.

(יג,ד) והסגיר הפכה את-הנגע – דרגא תביר טפחא, בתפקיד כעין קבוצת פרטים הקשורים לנושא שעל כל אחד חלה אותה הלכה, אפשר שאלו סיבות שונות להסגרה כמו מראה גריס ועוד ללא שער לבן, עם שערה לבנה אחת, שער לבן שקדם למראה, ללא מחיה, עם מחיה לא מבוצרת בשתי שערות מכל צד, **(יג,ד) את-הנגע –** מקף כבורר בין נגע גמור ובין ספק נגע, כאן מסגיר את ספק נגע.

לבן – אתנח, בתפקיד הגבלה. לר' שמעון הופעת שתי שערות לבנות בביצור של המחיה בבהרת כגריס עם מחיה כעדשה אינן נחשבות לסימן טומאה כי המראה אינו גריס מלא. אם המחיה תתכסה ע"י הבהרת, המראה נטהר. לרבנן ההגבלה היא שלא להחליט אלא להסגיר.

ב"ה טוב טעם ודעת (טו"ל) כי במצוות האמתי – הולכים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשפ"א – התשפ"ג; מצות ההשערה: אתנה, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידם) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשט – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרגא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרקה – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרגא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק 1 – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, 1; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4; ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקף השלישיה; קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כולל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תראא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשאא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושב"ע"פ.

(ט) וְשַׁעֲרָה לֹא-הָפֵךְ לָבֶן וְהַסְּגִיר הא אם יש בה שיער שחור אינו ממעטה (משטח הלבן, ולא מציל מהסגר), שאלו התלמידים את רבי יוסי בהרת ובה שיער שחור, חוששים אנו שמא מיעט ממקומו את הבהרת מכגריס, אמר להם: (בשאלה) בהרת ובשער (כנראה במובן ובה שער) לבן חיישינן שמא מיעט מקומה את הבהרת כגריס? אמרו לו לא, אם אמרת בשיער לבן שהוא סימן טומאה תאמר בשיער שחור שאינו טומאה (מודים על שער לבן ולא מודים על שער שחור) אמר להן (ר' יוסי מביא ראיה משער לבן עצמו) הרי שיש בה עשר שערות לבנות כלום הם סימני טומאה אלא שתיים, חוששים אנו על המותר (שער לבן) שמא מיעט ממקומו את בהרת מכגריס (לטמא מספיק בשתי שערות, אז האם נאמר כי המותר ממעט שטח הלבן?), אמרו לו לא אם אמרת בשיער לבן שהוא מין טומאה (וכל צירוף של שתי שערות מטמא, לכן המותר לא ממעט) תאמר בשיער שחור שאינו מין טומאה, אמר להם (ר' יוסי) אף שיער שחור הופך (עלול להתהפך ללבן ולכן כבר עתה) והווה מין טומאה (ולכן לא ממעט משטח המראה) ואומר **וְשַׁעֲרָה לֹא-הָפֵךְ לָבֶן וְהַסְּגִיר** הא יש בה שיער שחור אינו ממעטה. מ"ט דנה בשטח מראה לבן, ומבררת שהשער השחור (כל שאינו לבן) שבתוכו אינו ממעטו מכגריס.

המשך [תו"כ פ"ב פ"א] (ט) **וְהַסְּגִיר הִפְתָּן אֶת-הַנֶּנֶע שְׁבַעַת יָמִים תְּחִילָה**. [ראב"ד] נראה לי פירושו בתחלה צריך הסגר אבל בסוף אינו צריך הסגר שלא תאמר אם החליטו בשער והלך שער לבן יסגירנו עכשו כבא מתחלה וכך צריך לפרש ככולן וקא משמע לן שאעפ"י שבנגעי בתים מצינו שלאחר שהוא חולץ וקוצה וטח נתן לו שבוע להסגרו ואעפ"י שכבר עבר ממנו הנגע, בשאר נגעים לא אמרינן הכי והיינו דדרשינן (וי' מצ' יד, ב) **וְאֵת תְּהִיָּה תוֹכַח הַפְּצִיעַ בְּיוֹם שְׁהִרְתּוֹ וְהוֹבֵא אֶל-הַכֹּהֵן** שלא ישהה (שלא צריך עוד שבוע של הסגר לעומת נגעי בתים) ומפרשים לה בדוכתיה.

(יג) אֶת-הַנֶּנֶע – מקף בורר מתי המראה נקרא נגע כפי' [התורה"מ] שרק בתחלה, שבשבעת הימים הראשונים של הסגר התורה קוראת למראה נגע, כי במצב הזה הוא ישאר טמא ויוזקק לעוד שבוע הסגר או יוחלט ע"פ סימנים.

(יד) ... וְהַסְּגִיר הִפְתָּן אֶת-הַנֶּנֶע – דרגא תביר טפחא, קבוצת פרטים שחל עליהם אותו ענין או הלכה, אפשר כי אלו שבעת ימי ההסגר ובא ללמד שאם הופיעו במ סימני טומאה והלכו או נשאר עד לראית הכהן ביום השביעי, בעל המראה נשאר בהלכות מוסגר.

(יג) שְׁבַעַת יָמִים – מרכא סלוק, מרכא מרבה, סלוק מגביל. ביחד רבוי הגבלות. (הגבלה א) מגביל תקופת הסגר רק לתחלת הופעת מראה ללא סימני טומאה (עד שבועיים בנגעי עור, נתק, קרחת וגבחת, בגד; עד שבוע בשחין ומכה) כפי' [ראב"ד] שאם מנגע מחלט נעלמו סימני טומאה, לא יסגירנו שוב אלא יורנו לפתוח בתהליך טהרה. (הגבלה ב) כל הימים האלו בעל המראה נשאר בהלכות מוסגר (לא עובר למצב אחר). ראה מקבילה ב-(יג, לא)

ויקרא תזריע יגה: וְרָאָהּ הַכֹּהֵן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהָנֵה הַנֶּנֶע עִמָּד בְּעֵינָיו לֹא-פָשָׂה הַנֶּנֶע בְּעוֹר [ספרא תזריע פרשה ב פרק ב (א)] (וי' תז' יגה) כשביעי (בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי) יכול בין ביום ובין בלילה תלמוד לומר ביום ולא בלילה. – גורע מיום השביעי כי מגביל ראיה לשעות היום ולא בלילה של היום השביעי, (ב) יכול כל מראה היום יהו כשירים תלמוד לומר **(יג) לְכָל-מְרָאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן**, ומה כהן פרט לשחשך מאור ביום פרט לשחשך מאור היום. כהן שראיתו נחלשה שלא יראה ומכאן שזמן שאורו חלש לא יראו בו נגעים.

(ויקרא תזריע יגב) וְאֵם-פְּרוֹחַ תִּפְרַח הַצִּרְעָתָ בְּעוֹר וְכִסְתָּהּ הַצִּרְעָתָ אֶת-כָּל-עוֹר הַנֶּנֶע מֵרֹאשׁוֹ וְעַד-רַגְלָיו לְכָל-מְרָאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן: דורש מכהן הרואה היטב **(יג) לְכָל-מְרָאָה עֵינֵי הַכֹּהֵן** לזמן שאפשר לראות בו היטב, וזה מוליך אל המיעוטים הבאים (ג) מיכן אמרו אֵין רואים את הנגעים בשחרית ובין הערבים וְלֹא בתוך הבית וְלֹא ביום המעונן, מפני (ג"א לפי) שכהה נראית עזה וְלֹא בצהרים מפני שעזה נראית כהה, אימתי רואים בשלש בארבע בחמש בשבע בשמונה ותשע דברי רבי מאיר, רבי יהודה אומר בארבע בחמש (הגר"א מוחק בשש) בשמונה ובתשע, רבי יוסי אומר בארבע וחמש בתשע בעשר אבל אמר, רואה אני את דברי רבי יהודה [רבי צ"ל ברבי] [הגר"א וכן גירסת ר"ש] [הח"ח וביאורו אדם גדול]. מגביל שעות הראיה ביום השביעי

(יגה) וְרָאָהּ הַכֹּהֵן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי – מונח זרקא מונח סגול, מונח ראשון מרבה שימוש בתבנית הטעמים שאחריו זרקא מונח סגול המרמזת באופן כללי על מיני גריעה/או תוספת ממין הענין על הענין. תו"כ מפרט הגריעות והתוספות תוך לימוד ממקראות שונים. (א) ממעט כהן שראיתו נחלשה שלא יראה כי לא יראה את הצבע האמיתי של המראה, ומכאן נדרש לגרוע מיום הראיה (הראשון, השביעי וכו') שעות שאין רואים בהם, שראיית הנגע צריכה להיות רק בזמן שבו האור מתאים לראיית המראה באופן שלא יגרע ולא יוסיף על צבע המראה. (ב) מוסיף על יום השביעי כאשר הוא מעונן עוד ימי הסגר עד ליום שאפשר לראות בו את המראה וזה עשוי לטהרו כי בינתיים יעלמו סימני הטומאה או לטמאו כי יופיעו בו סימני טומאה. (ג) גורע ממקום הראיה כי אינו רואה בתוך בית.

1.9 ויקרא תזריע יב, א (התשע"ט) (המשך משנת התשע"ח)

ויקרא תזריע יגה: וְרָאָהּ הַכֹּהֵן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהָנֵה הַנֶּנֶע עִמָּד בְּעֵינָיו לֹא-פָשָׂה הַנֶּנֶע בְּעוֹר [ספרא תזריע פרשה ב פרק ב (ד)] (יגה) ... וְהָנֵה הַנֶּנֶע עִמָּד בְּעֵינָיו לֹא-פָשָׂה הַנֶּנֶע בְּעוֹר **וְהַסְּגִיר הִפְתָּן שְׁבַעַת יָמִים שְׁנִית:** (ד) **(יגה) וְהָנֵה הַנֶּנֶע עִמָּד בְּעֵינָיו** שאם העז והכהה, כהה והעז כאילו לא כהה, לֹא-פָשָׂה שאם כנס ופשה או פשה וכנס כאילו לא פשה, ע"פ [התורה והמצוה סא] המלה "עין" מציינת רק הצבע, ואילו המלה "מראה" מציינת כל הפרטים הנראים בו. לכן פירוש עִמָּד בְּעֵינָיו – בגווניו. כל מקום שחזור השם כמו כאן "הנגע" יש בו טעם. ופירושו רבותינו שכיון שפתח בשם נגע פרטי – **(יגה) בְּהִרְתָּ**, לכן נאמר (יגה)

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור"ל) כי במצוותך האמיתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א – תמצית ההשקפה: **תנח"ך** = סוף-סוף (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרגא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרףא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרגא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקף-בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו- סודר שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, 1; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביעי – 4; מנח רביעי – לפחות 4 ...; זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקף השלישיה; קדמא – סדר קדימות; זולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא וזולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תראא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה: תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה: פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.

הַנְּנֵעַ להודיע שכל ד' מראות מצטרפות ואין זה נגע חדש אלא אותו נגע אפילו אם במשך השבוע השתנו גווניו. לכן אמר (יגה) **לא-פְּשָׁה הַנְּנֵעַ**, שלא פשה באחת מארבע מראות, שאם הנגע כשלג והפשיון כקרומ, הגם שלא פשה בהברת מ"מ הרי פשה הנגע, כי לענין שם נגע כל הד' מראות הן מין אחד.

וזה כלל בלשון שמלת **וְהִנֵּה** מורה תמיד על התחדשות דבר חדש. ולפ"ז איך אמר פה (יגה) **וְהִנֵּה הַנְּנֵעַ עִמָּד בְּעֵינָיו** שזה אינו התחדשות רק בהפך שלא נתחדש דבר. מזה הוציאו חז"ל שאף אם היה זה ענין חדש וכגון שבתוך ימי ההסגר פשה או כנס, אין זה מועיל ולא מזיק, רק אם נתחדש עתה שעמד בעיניו ולא פשה ודומה כקודם ההסגר יסגירהו שנית.

טט – לפי **[התורה"מ] (יגה) הַנְּנֵעַ עִמָּד בְּעֵינָיו** אינו מורה על התחדשות. אבל מלת **וְהִנֵּה** מורה על התחדשות. כיצד יש התחדשות? שאם העז והכהה, כהה והעז כאילו לא כהה, ... שאם כנס ופשה או פשה וכנס כאילו לא פשה, היינו שאם בתוך שבועת הימים היה מצב של **פְּטוּר** כי כהה לצבע טהור ו/או המראה כנס מתחת לגודל גריס או היה מצב של **מוֹחַלְט** כי המראה פשה מעבר לגודלו המקורי, החידוש הינו שליום הראיה המראה חזר למצב הטמא הראשון.

(יגה) **וְהִנֵּה הַנְּנֵעַ עִמָּד בְּעֵינָיו** – מהפך פשטא מונח זקף-קטן, מהפך פשטא רומז שלפחות אחד מהלימודים יוצא מפשט הכתוב. הפשט מספר שלא חל שנוי כלשהו במראה, (לימוד א) היוצא מפשט הכתוב שאם (בתוך שבועת הימים המראה) העז והכהה, כהה והעז כאילו לא כהה, ... שאם כנס ופשה או פשה וכנס כאילו לא פשה, (לימוד ב) ב- **[תו"כ פ"ב פרק ב] (ד) הסבר (ב) [רמב"ן] לומד מ- (יגה) וְהִנֵּה הַנְּנֵעַ עִמָּד בְּעֵינָיו** של הכהן הרואה את המראה פירוש זה יוצא מהפשט ולא כפ' **[רש"י]** שהכתוב עוסק במראה.

(יגה) **לא-פְּשָׁה** – מקף מלמד שה"לא פשה" אין פירושו שלא פשה בכלל, אלא שביום הבדיקה הוא כמו שהיה בראיה הראשונה (יגה) **לא-פְּשָׁה הַנְּנֵעַ** – מרכא טפחא, יתור לרבות יותר מאופן אחד של פשיון. (א) שאם הנגע המקורי בגון טמא אחד, והפשיון בגון טמא אחר, זה אותו נגע. (ב) (יגה) **לא-פְּשָׁה הַנְּנֵעַ** – מדבר בשנוי בגודל הנגע מיום ראשון ועד יום שביעי ואף שכנס בתוך הימים מתחת לגריס או פשה מעבר לגודלו המקורי בתוך הימים, אבל לפני ראייתו ביום השביעי חזר לגודל של כגריס מסגירו הכהן שבועת ימים שנית.

(ד) ... (יגה) **וְהִסְתַּיְרוּ הַפֶּתַח שִׁבְעַת יָמִים שְׁנִית** מלמד שיום שביעי עולה לו מן המנין בין מלפניו בין מלאחריו. היינו התחלת תקופת שבועת הימים הבאה היא ביום השביעי ומסתימת ביום יג כנאמר ב- **[משנה נגעים פ"ג מ"ג]** עור הבשר ... ומיטמא **בשני שבועות שהן שלשה עשר יום:**

(יגה) **וְהִסְתַּיְרוּ הַפֶּתַח שִׁבְעַת יָמִים** – דרגא תביר מרכא טפחא, כעין קבוצת פרטים שצריכים להיות ביחד, אפשר **שכשם** שבשבועת הימים הראשונים כל הימים בין הראיה הראשונה ובין הראיה השניה הם חטיבה אחת אשר לא מתחשבים בשינויים בנגע בתוך הזמן הזה אלא רק מה מצבו ביום הראיה, כך גם שבשבועת הימים השניים כל הימים בין הראיה הראשונה ובין הראיה השניה הם חטיבה אחת אשר לא מתחשבים בשינויים בנגע בתוך הזמן הזה אלא רק מה מצבו ביום הראיה בפעם השלישית. (יגה) **הַפֶּתַח שִׁבְעַת יָמִים** – תביר מרכא טפחא, כעין קבוצת פרטים שממעטים ממנה, כאן מלמד שיום שביעי עולה לו מן המנין בין מלפניו בין מלאחריו. **שְׁנִית** – סלוק, מגביל, שרק הודעת הכהן מגבילה את היום השביעי ואז יעלה לכאן ולכאן.

ויקרא תזריע יגו: וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שְׁנִית
וְהִנֵּה פֶתַח הַנְּנֵעַ וְלֹא-פְּשָׁה הַנְּנֵעַ בְּעוֹר וְסִתְּרוּ הַפֶּתַח מִסְּפָחָתוֹ הוּא וְכִבֵּס בַּגָּדִיו וְסִתְּרוּ:
[תו"כ פ"ב פרק ב] (ד) ... (יגה) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שְׁנִית כהן שרואהו בראשונה רואהו בשניה, ואם מת רואהו כהן אחר.

בְּיוֹם תַּחֲלִילָה ככהן הרואה המראה, ואח"כ ביום הראיה, ואח"כ מה הכהן רואה, ואח"כ בהחלטות הכהן, ואח"כ מעשי היוצא מהסגר **בהן הרואה מראה דרך הסבר (א)**
 בכתובים (יגה) **וְרָאָה הַכֹּהֵן (יגה) וְנִרְאָה שְׁנִית** – מלמדת **[תו"כ פ"ב פרק ב משנה (ד) וב-משנה (יג)]** אותו לימוד "כהן שרואהו בראשונה רואהו בשניה ואם מת רואהו כהן אחר." **[התורה"מ]** לומד משנוי הלשון מפעיל (יגה) **וְנִרְאָה** לסביל (יגה) **וְנִרְאָה** נדרש כי תלה הראיה בנראה שיתראה שנית. אף שהכהן הרואה (טט: בפעם השניה), רואה בפעם הראשון כגון שהוא כהן אחר (טט: כלומר עברו זאת תהיה ראה ראשונה), מזה הוציא הספרא שלכתחילה צריך שיראה הכהן שנית, דהיינו שהכהן שרואהו בראשונה יראה בשניה ואם מת די אם הוא נראה שנית אף לכהן אחר.

(יגה) **וְנִרְאָה שְׁנִית** – המלים מלמדות שהמראה יראה "מכל מקום" היינו לאו דווקא ע"י הכהן הראשון. תבנית הטעמים **וְנִרְאָה שְׁנִית** – מרכא טפחא, כעין יתור לרבות, מתאימה כאן לדרישה "מכל מקום" ומרבה לראיה כהן אחר!
בהן הרואה מראה דרך הסבר (ב)

[רמב"ן] (יגה) וְהִנֵּה הַנְּנֵעַ עִמָּד בְּעֵינָיו - במראהו ובשעורו הראשון. לשון רבנו שלמה. (לרש"י בעיניו מלמד על המראה) וכמוהו "ועינו כעין הבלדח" (במ' בהע' יא, ז), וכן "כעין הקרח הנורא" (יח' א, כב). אבל ב'תורת כהנים' שנינו (תזריע נגעים פרק ט, יד): אין לי אלא בעיני עצמו, בעיני תלמידו מניין? תלמוד לומר: **(יגה) וְנִרְאָה הַנְּנֵעַ עִמָּד בְּעֵינָיו**. (ראה הרחבה להלן) אם כן פירושו: 'ואם בעיני הכהן הנוכח על הנגע, כלומר, שעמד על עמדו, לא שיהא את מקומו ולא פשה לפי מראית עיני הכהן' (לרמב"ן לפי תו"כ בעיניו מלמד על עיני הכהן וכהן אחר). ולשון מורגל הוא בדברי חכמים (ראה ב"ק מא, ב ועוד); כך אני בעיניך; וכן "ועתה תיקר נא נפשי בעיניך" (מ"ב א, יד) - בדעתך ומחשבתך. וירמוז הכתוב, כי לפי מראית עיניו פשוט בפסיון, אינו צריך למדוד את הנגע.
 (הרחבה על "בעיניו") נאמר ב- **[תו"כ פרשה ה פ"ט (יד)] (יגה) וְנִרְאָה הַנְּנֵעַ עִמָּד בְּעֵינָיו**, אין לי אלא בעיני עצמו בעיני בנו בעיני תלמידו מנין תלמוד לומר **וְנִרְאָה הַנְּנֵעַ עִמָּד בְּעֵינָיו**.

בדרך הסבר (א) לומדים על הכהן הרואה מ- **(יגה) וְנִרְאָה הַכֹּהֵן (יגה) וְנִרְאָה שְׁנִית**
 בדרך הסבר (ב) לומדים על הכהן הרואה מ- **[רמב"ן] (יגה) וְהִנֵּה הַנְּנֵעַ עִמָּד בְּעֵינָיו**
 אפשר כי (יגה) **הַכֹּהֵן אֹתוֹ** - קדמא וזולא, מרמז לכעין מלמד ולומד, שלכתחילה הכהן ידון ואם מסופק בפסיון יסמוך על בנו או תלמידו. פירש **[הח"ח] (יגה) ב- (יגה)** היינו שהכהן הראשון מסופק בפסיונו בסוף שבוע ראשון כשבא לראותו. ואם מתחילה ראוהו גם בנו ותלמידו והם

ב"ה טוב טעם ודעת ולדני (טור"ל) כי במצוות האמנותי – ההלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א – התשפ"ג; **מצות ההשערות**: **אתנה**, **סלוק** = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; **מהפך פשטא** – מוציא מפשט; **מרכא** = מאריך, רבוי; **זרקא** – מצרף; **תברך** – מחלק, ממעט, לא ממש; **טפחא** = טרףא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; **מרכא טפחא** – קב' שעשויה לגזול, יתור לרבות, מכל מקום; **דרגא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; **מרכא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; **תביר מרכא טפחא** – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; **מקף** – כד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; **פסקא** – סדור שנהלק, השלם והחלק נדרשים; **זרקא סגול** – מוסיף מהענין על הענין או גורע ממנו; **פשטא** – פשוט, 1; **זקף-קטן** – 2; **זקף-גדול** – 3; **רביע** – 4; **מונח רביע** – לפחות 4; ... **זקף-קטן** ... **זקף-קטן** בחצי פסוק – היקש; השלישיה: **קדמא** – סדר קדימות; **אולא** = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; **קדמא ואולא** – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), **תלישא-קטנה** = **טרסא** – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה: **תלישא-גדולה** = **תלשא** – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה: **פור** – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.

אומרים שלא פשה אלא עמד בעיניו (כאן המשמעות היא במראהו ושיעורו), יסגיר (אחרי השבוע הראשון) (טט): ואפשר כי גם יפטור (אחרי השבוע השני)).

זה יתאים לפירושו הרמב"ן שהכהן לפי מראית עיניו ישפוט בפסיון, אינו צריך למדוד את הנגע. היות והכהן לא מדד את הנגע עליו לדון לפי מראה עיניו, לכן סומכים על בנו או תלמידו.

יום הראיה

(יג,ו) **בְּיָוֵם הַשְּׂבִיעִי שְׁנִית** – מונח זרקא סגול – מרמז על כעין מספר גריעות ו/או תוספות ממין הענין, על הענין. נאמר ב-**[תו"כ פ"ב פרק ב] (ח)** אם נאמרו בשבוע ראשון למה נאמרו בשבוע שני אלא שבבגד העומד בראשון מסגיר ובשני שורף, ובאדם העומד בראשון מסגיר ובשני פוטר, צריך לומר בשבוע ראשון וצריך לומר בשבוע שני.

כדי לומר בסוף שבוע שני פסק על הבגד ועל האדם הם צריכים להיבדק. תבנית הטעמים מונח זרקא סגול, בסוף השבוע השני, מרמזת שהבדיקות נערכות בתנאים שנקבעו לבדיקות בסוף שבוע ראשון. בגריעות ותוספות ממין הענין על הענין המרומזות בתבנית הטעמים של (יג,ו) **בְּיָוֵם הַשְּׂבִיעִי שְׁנִית** – מונח זרקא סגול, אלו הן כמו הנדרש ב-**(יג,ה) וְרָאִהוּ הַכֹּהֵן בְּיָוֵם הַשְּׂבִיעִי** – מונח זרקא סגול, (א) ממעט כהן שראיתו נחלשה וממנו לומד למעט שעות שאין רואים בהם, (ב) מוסיף על יום השביעי כאשר הוא מעונן עוד ימי הסגר עד ליום שאפשר לראות בו את המראה, (ג) גורע ממקום הראיה כי אינו רואה בתוך בית.

מה הכהן רואה

[תו"כ פ"ב פרק ב] (ה) (יג,ו) וְהִנֵּה פִתְּהָ יכול למטה מארבע מראות תלמוד לומר **הַנֶּגַע**, אי **הַנֶּגַע** יכול במראיו תלמוד לומר **וְהִנֵּה פִתְּהָ** הא כיצד כהה ממראיו לא למטה מארבע מראות. (ו) **(יג,ו) וְהִנֵּה פִתְּהָ** שאם העז וכהה כאילו לא העז, **הַנֶּגַע**, שאם כהה והעז כאילו לא כהה.

(יג,ו) וְרָאִהוּ הַכֹּהֵן אֹתוֹ בְּיָוֵם הַשְּׂבִיעִי שְׁנִית

בבדיקה **בְּיָוֵם הַשְּׂבִיעִי שְׁנִית** אם אין סימן טומאה (שער לבן ו/או מחיה) אז **וְרָאִהוּ** – תלישא-קטנה בתפקיד שיעור (א) אומדנת צבע המראה, (ב) גודל המראה. פ"י **[רמב"ן]** בד"ה **(יג,ה) וְהִנֵּה הַנֶּגַע עִמָּד בְּעֵינָיו** ... וירמוז הכתוב, כי לפי מראית עיניו (של הכהן) ישפוט בפסיון, אינו צריך למדוד את הנגע.

אם אומדנת הצבע קובעת כי **וְהִנֵּה פִתְּהָ הַנֶּגַע** הצבע עדיין צבע של נגע, כנאמר ב-**[תו"כ מ"ה]** "כהה ממראיו לא למטה מארבע מראות", אז יש עוד בדיקת שיעור האם הנגע פשה מעבר לגודלו ביום השביעי הראשון ואז הכהן יחליט הנגע. אבל כאשר **וְלֹא-פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר** הכהן פוטר הנגוע והוא טהור. (אם אומדנת צבע המראה קובעת שהמראה הוכהה מתחת לקרום ביצה הכהן פוטר הנגוע והוא טהור, אבל זה לא נלמד מפסוק זה)

[תו"כ פ"ב פרק ב] (ו) וְהִנֵּה פִתְּהָ שאם העז וכהה כאילו לא העז, **הַנֶּגַע**, שאם כהה והעז כאילו לא כהה. **[החפץ חיים (=ח"ח)]** שאם העז וכהה. כלומר שאם היה עזה כשראהו הכהן מתחילה והדרא למראה היותר כהה מהמראות דיינינן לה כאילו לא היתה עזה מעולם אלא כהה תמיד מתחילה ועד סוף:

[הח"ח] הַנֶּגַע. השתא דרש מתיבת **הַנֶּגַע עוֹד עֵינָן אַחַר דְּהֵינּוּ** אם היתה כהה (לבן חלש) מתחילה דהיינו (לבן החל) מקרום ביצה (ולמעלה) והדרא להיות עזה אפילו כשלג דיינינן לה כאילו לא היתה כהה מעולם אלא עזה מתחילה ועד סוף וה"פ **וְהִנֵּה פִתְּהָ** היינו אותה שהיתה כהה חזרה להיות **הַנֶּגַע** דהיינו בהרת שהפרשה מדבר בה **ובשתי החלוקות** האלו קרינן לה עומד **(יג,ה) בְּעֵינָיו** וטהור. המלים **וְהִנֵּה פִתְּהָ הַנֶּגַע** מלמדות שאף אם היו שינויים בצבע המראה הם נשארו עדיין בגדר מראה טמא לכן הכתוב קוראו **הַנֶּגַע וְהִנֵּה פִתְּהָ הַנֶּגַע** – פשטא מונח זקף-קטן, שני לימודים כפשוטם, ממראה עז למראה כהה שעדיין טמא, ממראה כהה למראה עז

נשאר בצריך עיון על ההבדלים בין (יג,ה) ו-1(יג,ו) בשבוע הראשון שני מצבי שנוי בצבע הטמא, וקוראם הכתוב **(יג,ה) וְהִנֵּה הַנֶּגַע עִמָּד בְּעֵינָיו** – מהפך פשטא מונח זקף-קטן, בשבוע השני שני מצבי שנוי בצבע הטמא, וקוראם הכתוב **(יג,ו) וְהִנֵּה פִתְּהָ הַנֶּגַע** – פשטא מונח זקף-קטן, בסוף שבוע ראשון **(יג,ה) עִמָּד בְּעֵינָיו** ההלכה להסגיר אם לא פשה בסוף שבוע שני **(יג,ו) פִתְּהָ הַנֶּגַע** ההלכה לטהרו אם לא פשה

(יג,ו) וְלֹא-פָּשָׂה הַנֶּגַע בְּעוֹר

(יג,ו) וְלֹא-פָּשָׂה הַנֶּגַע – מרכא טפחא, כעין יתור לרבות על אי הימצאות הפשיון ביום הבדיקה את הנאמר ב-**[תו"כ פ"ב פרק ב] (ז) וְלֹא-פָּשָׂה** שאם כנס ופשה כאילו לא כנס הנגע שאם פשה וכנס כאילו **וְלֹא-פָּשָׂה בְּעוֹר** – אתנח, מגביל שלא להתחשב בשינויים בגודל הנגע בין ימי הבדיקה, בדומה למתרחש בשבוע ההסגר הראשון, כמתואר בפסוק **(יג,ה) וּב-** **[תו"כ פ"ב פרק ב] (ד)** לכן האיש טהור. תבנית הטעמים של **(יג,ז) וְאִם-פָּשָׂה הַפֶּשֶׁה** הנדרש ב-**[תו"כ פ"ב פרק ב] (יא)** מלמדת ל-**(יג,ה)**, על פשיון בין ימי הבדיקה גם בגוון השונה מהמראה המקורי.

[תו"כ פ"ב פרק ב] (ח) שולב בדיון על **בְּיָוֵם הַשְּׂבִיעִי שְׁנִית**

החלטות הכהן (יג,ו) וְטָהַרוּ הַכֹּהֵן מִסַּפְּחַת הָוָא וּכְכֵס בְּגָדָיו וְטָהַר:

[תו"כ פ"ב פרק ב] (ט) וְטָהַרוּ הַכֹּהֵן מִסַּפְּחַת אֵף על פי שלא נשתנו מראיה או יכול אף על פי שהלכה וחזרה תלמוד לומר **הָוָא** מה יעשה לה רבי יהודה אומר תראה כתחילה וחכמים מטהרים.

(א) וְטָהַרוּ הַכֹּהֵן מִסַּפְּחַת אֵף על פי שלא נשתנו מראיה נשארה בגוון ארבע מראות טמאות וגם בגודלה המקורי כגריס ויותר

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טורד"ל) כי במצוותך האמנתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשס"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנח, סלוק = סוף-פסוק** (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; זרנא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא מש; טפחא = טרשא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; **זרנא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; **מרכא תביר טפחא** – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; **תביר מרכא טפחא** – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקף- בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; **פסק 1** – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; **זרנא סגול** – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, 1; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4; ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקף; השלישי: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט); **תלישא-קטנה** = תרסא – דרוש בפסוק שיעור, מחיצה, עירייה, שגגה = שכהה; **תלישא-גדולה** = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור, מחיצה, עירייה, שגגה = שכהה; **פזר** – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושב"ע.פ.

(ב) או יכול אף על פי שהלכה וחזרה תלמוד לומר **הוא**

תורה שלמה ביאור **החפץ חיים לת"כ** – או יכול אף על פי שהלכה מקצת הגריס אחר הפטור וחזר למקומו יהיה טהור? ת"ל **הוא**.
מה יעשה לה? רבי יהודה אומר תראה בתחילה פירוש כאילו נגע חדש.

וחכמים מטהרים קסברי רבנן כיון שמקצת הגריס עמד במקומו כשחזר הגריס, למקומו חזר ואינו נגע בתחילה (והיות וטהור ממשיך להיות טהור, אבל אם בהתחדשותו יפשה מעבר למראה המקורי – טמא ומוחלט (יג זח), אבל אם רק העז בצבע עדיין טהור), אלא אם הלך כולו וחזר וזה לכ"ע תראה בתחילה כמוכח ב-**[משנה נגעים פ"ד מ"ז]**

(יג,ו) **וְטָהְרוּ הַכֹּהֵן מִסִּפְּחַת הָאוֹר** – מהפך פשטא מונח זקף-קטן, שני לימודים אחד כפשוטו המסיים את ההסגר ומטהר את הצרוע המוסגר. אחד שיוצא מפשוטו ומלמד על העתיד: המלים **מִסִּפְּחַת הָאוֹר** יתירות הן כדי ללמד כי **מִסִּפְּחַת** קוראת שם לנגע זה, ומלת **הָאוֹר** נדרשת לאיזה מצב לפני התעוררות הנגע באותו מקום אחרי הפטור הכתוב הזה שייך כפי שמוסבר להלן.

(יג,ו) **וְטָהְרוּ הַכֹּהֵן** – הכהן רואה ומטהר. **מִסִּפְּחַת הָאוֹר** – ע"פ החפץ חיים אם נגע זה יתמיד במצבו אז הוא טהור. כמה צריך הנגע להיגרע כדי שאם יתעורר שוב באותו מקום יקרא נגע חדש? רבי יהודה אומר כלשהו, מדוע כי הוא כבר לא **הוא** המקורי שטהור. ההישארות המלאה כמו בעת הטהרה זה **מצב אחד**. השינוי, הלכה חלקית וחזרה **מצב שני**, הלכה לגמרי וחזרה **מצב שלישי**. לר' יהודה מצב שני ושלישי יביאו לראיה חדשה. חכמים אומרים ההישארות המלאה כמו בעת הטהרה זה **מצב אחד**. ההישארות החלקית זה **מצב שני** שגם הוא טהור. הלכה כולה וחזרה, רק אז זה לא **הוא** המקורי שטהור זה **מצב שלישי** ויגרום לראיה חדשה. ע"פ הטעמים: **מִסִּפְּחַת הָאוֹר** – מונח זקף-קטן, זקף-קטן מרמז לטהור ולראיה חדשה. מונח עשוי לרבות על ההישארות המלאה הישארות חלקית וחזרה והמחלוקת היא האם זה טהור או מצריך ראיה חדשה.

מעשי היוצא מהסגר (וי' תז' יג,ו) **וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְטָהַר**

תת"כ פ"ב פרק ב (י' יג,ו) **וְכִבֵּס בְּגָדָיו**, וכבס בגדיו מלטמא משכב ומושב, ומלטמא בביאה, **וְטָהַר** מן הפריעה ומן התגלחת ומן הציפורים, וכבס בגדיו יכול הוא מסולק, תלמוד לומר (וי' תז' יג,ו) **תִּפְשְׂהוּ** טמא.

(יג,ו) **וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ** ע"פ **[התורה"מ]** והודיע לו שהוא טהור מצרעת ויוצא מן ההסגר לטבול והוא טבול יום ומכבס (טובל) בגדיו. **בְּיוֹם הַשְּׂבִיעִי שִׁנִּיתָ** – מונח זקף סגול, בתפקיד גריעה מענין האיסור שהיה על האיש היוצא מההסגר אחרי שטבל להטהר. זאת גריעה חלקית, כי לא עברו ממנו כל האיסורים כלהלן. א [מידרוג בהיתר ואיסור:

א א] ע"פ **[תת"כ פ"ב פרק ב** (י' על **[ו] וְכִבֵּס בְּגָדָיו**, וכבס בגדיו מלטמא משכב ומושב, ומלטמא בביאה, ומלימוד ממקורות שונים שפוסק מלטמא מטבילתו ועד הערב שמש לגבי חולין (אוכלין ומשקים), ולא כל שכן אדם וכלים שהרמב"ם כללם במה שהמוסגר מטמא, יש לו דין כמו של כל טבול יום. הלכה זאת שייכת לטבולי יום מכל אבות הטומאה. עיין ב-**[תורה"מ סה] וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְטָהַר** לקצת הסבר בכך.

א ב] מותר להיכנס מדאורייתא למחנה לוייה כולו, ומדרבנן אסור להיכנס לעזרת נשים כדאיתא ב- **[משנה כלים פ"א מ"ו]** וב- **[בבלי זבחים לב,ב]**.

תת"כ פ"ב פרק ב (י' **וְכִבֵּס בְּגָדָיו** מלטמא משכב ומושב, ומלטמא בביאה, **וְטָהַר** מן הפריעה ומן התגלחת ומן הציפורים, **וְכִבֵּס בְּגָדָיו** יכול הוא מסולק, תלמוד לומר (וי' תז' יג,ו) **תִּפְשְׂהוּ** טמא.

וְכִבֵּס בְּגָדָיו – מרכא טפחא, **[הח"ח]** בשם ה-**[רמב"ם הל' טומאת צרעת פ"א]** יתור לרבות לכיבוס בגדים וכלים שלא לבש כאשר היה מוסגר וטמא אותם בביאה לבית, **וְטָהַר** – סלוק מגביל, כאן ממעט את המוסגר מן הפריעה ומן התגלחת ומן הציפורים. אפשר כי תו"כ כאן דורש מיעוט המוסגר והגמרא **[בבלי מגילה ח,ב]** דורשת זאת בהרחבה (ראה להלן) מ-**(וי' תז' יג,מה) וְהִצְרִיעַ אֲשֶׁר-בּוֹ הַנֶּגַע** (ממעט המוסגר מפריעה ותגלחת) ומ-**(וי' מצ' יג,ד) וְהִנֵּה נִרְפָּא** (ממעט המוסגר מן הצפרים) בדרך האומרת זה שייך במצורע מחלט ולא במצורע מוסגר שטהר.

[בבלי מגילה ח,ב] תני רב שמואל בר"י **(וי' תז' יג,ו) וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְטָהַר** מפריעה ופרימה דמעיקרא (מלמד כי המוסגר לא היה חייב בפרימה ופריעה, אבל היה טמא וטימא אחרים) השיב רבא לרב שמואל בר"י ... כי גם בזב נאמר **(וי' מצ' טו,יג) וְכִבֵּס בְּגָדָיו ... וְטָהַר ...** טהור השתא מלטמא כלי חרס בהיסט וכו' (הזב בעל שתיים או שלוש ראיות אשר טבל אינו מטמא כלי חרס בהיסט בין טבילתו ובין הראיה הבאה. הלכה ששייכת רק בזב)

קושיית רבא על רב שמואל בר"י היא על הסברו למלת **וְטָהַר** למפרע, ואילו בזב מוכח כי **וְטָהַר** מעכשיו וכך גם במצורע. אלא לרבא מיעוט המוסגר מפריעה ומפרימה יש ללמוד מהפסוק **(וי' תז' יג,מה) וְהִצְרִיעַ אֲשֶׁר-בּוֹ הַנֶּגַע בְּגָדָיו וְהָיוּ פְרָמִים וְרֵאשׁוּ וְהָיָה פְרִיעַ** מי שצרעתו תלויה בגופו (מחלט) יצא זה (המוסגר) שאין צרעתו תלויה בגופו אלא בימים. ומהפסוק **(וי' תז' יג,מו) כָּל-יָמָיו אֲשֶׁר הַנֶּגַע בּוֹ יִטְמָא טָמֵא הוּא כְּרָד יֵשֵׁב מְחוּץ לַמַּחֲנֶה מוֹשְׁבוֹ** : לומדת הגמרא שהכתוב **כָּל-יָמָיו** – מרבות המצורע המוסגר לשילוח מן המחנה,

ומהפסוק **(וי' מצ' יג,ד) וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן אֶל-מְחוּץ לַמַּחֲנֶה וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה נִרְפָּא נֶגַע-הַצְרַעַת מִן-הַצְרִיעַ**: העוסק רק במצורע המחלט (והמקראות הנמשכים מכך) ודורש מ- **וְהִנֵּה נִרְפָּא** מי שצרעתו תלויה ברפואות (מצורע מוחלט) הוא חייב בהבאת צפרים, תגלחת וקרבתות, ומתוך כך **מעט** את המוסגר מצפרים, תגלחת וקרבתות.

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טו"ר) כי במצוותך האמתית – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשס"א – התשפ"ג; **מצות ההשערת**: אתנן, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידם) – להגביל; מונח – רבו; מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבו; דרנא – מצרף; תבר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרקה – שנוי משמעות, רבו מתפשט; מרכא טפחא – קב' ששעיה לגזול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תבר טפחא – קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; מרכא תבר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; תבר מרכא טפחא – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, ו; זקף-קטן – 2; זקף-גזול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4 ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקש; השלישיה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא לימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבו, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מדיצה, עיררה, שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושב"ע פ.

1.10 ויקרא תזריע יב,א (התש"פ) (המשך משנת התשע"ט)

ויקרא תזריע יג,ז: ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה הַמְּסֻפָּחַת בְּעוֹר אַחֲרֵי הָרֵאָתוֹ אֶל-הַכֶּהֵן לְטַהַרְתּוֹ וְנִרְאָה שְׁנֵית אֶל-הַכֶּהֵן:

ותר"כ פ"ב פרק ב (י) ... (וי' תז' יג,ז) וכבס בנדין יכול הוא מסולק, תלמוד לומר **(וי' תז' יג,ז) תפֶּשֶׁה טמא. (יא) [פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה]** אין לי אלא כמראה שלא כמראה מניין תלמוד לומר **פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה**.

טט – תו"כ " **וכבס בנדין** יכול הוא מסולק? " תו"כ פותח פירוש פסוק **(יג,ז)** בשאלה על סיום פסוק **(יג,ו)**. האם הכרות הכהן כי המוסגר טהור **(וי' תז' יג,ז) וכבס בנדין וטהר**, אכן סלקה – סגרה את הענין?
ועונה "תלמוד לומר **תִּפְּשֶׁה טמא**", אחרי הפטור מההסגר, אם המראה שנשאר התפשט – זה טמא מחלט. וממשיך ושואל **"(יא) אין לו אלא כמראה, שלא כמראה מניין?"**, למראה המקורי היה גוון מאחד מארבע הגוונים הטמאים, אם אחרי שפטרו את המוסגר, הפשיון פשה בגוון טמא אחר (ההגבלה לארבע הגוונים נדרשת ב-**ותר"כ פ"ב פרק ב מ"ד**), מה דינו?
ועונה: תלמוד לומר **(יג,ז) פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה**. לפשיון בגוון המראה מספיקה מלת **תִּפְּשֶׁה** אבל התורה כתבה מלה נוספת **ואם-פֶּשֶׁה** להודיענו כי גם הפשיון בגוון טמא שונה – זה מצב טמא מחלט.
כפל הפעולה **(יג,ז) פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה** מלמד על רבוי גוונים, כלומר גם על פשיון בגוון טמא שונה מהעיקר, נשאר מחלט.
תבנית הטעמים של הקרא **(יג,ז) ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה הַמְּסֻפָּחַת בְּעוֹר** – קדמא מהפך פשטא זקף-קטן, כאן בתפקיד כעין כתוב המלמד על חבירו שלפניו ואילו הפסוקים **(יג,ה) לא-פֶּשֶׁה הַנִּנְעָה** ו-**(יג,ו) לא-פֶּשֶׁה הַנִּנְעָה** שעל **(יג,ה)** דרש **ת"כ** פירוש השייך גם ל-**(יג,ו)** שאם ביום הבדיקה היה נמצא פשיון ואפילו בגוון טמא אחר מהמראה, היה נחשב כפשיון המראה הטמא כי כל הגוונים מצטרפים.

הנושא של זמן ראיית הפשיון:

[התורה"מ סו] מפרש את [ת"כ פ"ב מ"א] על (יג,ז) ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה ומלמד כי משווים הלשונות של "אם פשה תפשה" שבפסוקים (יג,כז) העוסקים בשחין ומכוה ובפסוק (יג,לה) העוסק בנתק.

1. **ויקרא תזריע יג,ז:** נגעי עור
ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה הַמְּסֻפָּחַת בְּעוֹר אַחֲרֵי הָרֵאָתוֹ אֶל-הַכֶּהֵן לְטַהַרְתּוֹ וְנִרְאָה שְׁנֵית אֶל-הַכֶּהֵן:
2. **ויקרא תזריע יג,כב:** שחין
ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה בְּעוֹר וְטִמְאַ הַכֶּהֵן אֹתוֹ נִנְעָה הוּא:
3. **ויקרא תזריע יג,כז:** מכוה
וְרֵאָהוּ הַכֶּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה בְּעוֹר וְטִמְאַ הַכֶּהֵן אֹתוֹ נִנְעָה צִרְעַת הוּא:
4. **ויקרא תזריע יג,לה:** נתק
ואם-פֶּשֶׁה יִפְּשֶׂה הַנֶּתֶק בְּעוֹר אַחֲרֵי טַהַרְתּוֹ:

ע"פ **[התורה"מ סו]** ישנם ארבעה זמנים שהפשיון מטמא. (א) בסוף שבוע ראשון, (ב) בסוף שבוע שני (ג) אם עברו ימי ההסגר ולא ראהו הכהן עד היום השמיני והתשיעי וכו' (ד) אם פשה אחרי הפטור. ויש בזה שלוש ברייתות.

שחין (וי' תז' יג,כב) ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה בְּעוֹר וְטִמְאַ הַכֶּהֵן אֹתוֹ נִנְעָה הוּא:

(א) אמר בספרא (פרשה ד מ"ו) גבי שחין **(וי' תז' יג,כב) ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה** מה ת"ל לפי שנאמר (במכוה) **(וי' תז' יג,כז) וְרֵאָהוּ הַכֶּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי** אִם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה אין לי פשיון מטמא אלא בשביעי, שמיני תשיעי עשירי מנין ת"ל (בשחין) **(וי' תז' יג,כב) ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה**. ובשחין לא נאמר ביום השביעי, מלמד שפסיון מטמא גם ביום שמיני תשיעי ועשירי וכו'.

מכוה (וי' תז' יג,כז) וְרֵאָהוּ הַכֶּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה בְּעוֹר וְטִמְאַ הַכֶּהֵן אֹתוֹ נִנְעָה צִרְעַת הוּא:

(ב) אמר (פ"ז מ"ח) גבי מכוה אין לי שהפשיון מטמא אלא בסוף שבוע מנין אף לאחר הפטור ת"ל **(וי' תז' יג,כז) ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה**. לפי שמשחין ומכוה למדנו שהפשיון מטמא רק אחרי ימי ההסגר, קודם הפטור, ומנין שהפשיון מטמא גם אחרי שהכהן פטור, תלמוד לומר **במכוה (וי' תז' יג,כז) ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה**. וכפל הלשון מלמד שכשם שמצאנו במפורש בנתק שפסיון מטמא לאחר הפטור כך גם מטמא בשאר הנגעים לאחר הפטור (וללא כפל הלשון במכוה אי אפשר היה ללמוד מנתק, כי הרי הלכות הנתק חמורים משחין ומכוה)

נתק (וי' תז' יג,לה) ואם-פֶּשֶׁה יִפְּשֶׂה הַנֶּתֶק בְּעוֹר אַחֲרֵי טַהַרְתּוֹ:

(ג) אמר (פ"ט מ"ט) גבי נתק **אַחֲרֵי טַהַרְתּוֹ** אין לי אלא לאחר הפטור מנין אף בסוף שבוע ראשון בסוף שבוע ב' ת"ל **ואם-פֶּשֶׁה יִפְּשֶׂה**,

לפי שבנתק כתוב **אַחֲרֵי טַהַרְתּוֹ** המלמד כי פשיון מטמא לאחר הפטור ולא ידענו שמשמא אף קודם הפטור היינו בסוף שבוע ראשון ושני, עד ראיית הכהן, תלמוד לומר בנתק **פֶּשֶׁה יִפְּשֶׂה**. וכפל הלשון מלמד שכשם שמצאנו בשחין ומכוה ונגעי עור הבשר **(יג,ז)** שמשמא אף קודם הפטור וכך גם בנתק מטמא קודם הפטור. (וללא כפל הלשון בנתק אי אפשר היה ללמוד משחין, מכוה ונגעי העור, כי הרי הלכות הנתק שונות משלושתם)

[התורה"מ] מוסף " עכ"פ למדינת בכל מיני הנגעים בכלל שהפשיון מטמא בין בסוף שבוע א' וב' בין אם לא ראה תיכף בכלות ההסגר, בין לאחר הפטור. "

1. **ויקרא תזריע יג,ז:** נגעי עור כפל הפעולה **פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה** מלמד על רבוי גוונים, כלומר גם על פשיון בגוון טמא שונה מהעיקר, נשאר מחלט.
2. **ויקרא תזריע יג,כב:** שחין **ואם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה בְּעוֹר** – מרכא טפחא אתנא יתור לרבות על ראיית יום שביעי גם ימים שאחרי, זאת קבוצת ימים שבכל אחד הכהן יחליט את המצורע ועל כך מרמז הקרא **וְטִמְאַ הַכֶּהֵן אֹתוֹ נִנְעָה הוּא**.
3. **ויקרא תזריע יג,כז:** מכוה **וְרֵאָהוּ הַכֶּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי** – הכתוב מלמד על יום השביעי להסגר, אבל תבנית הטעמים של **אם-פֶּשֶׁה תִּפְּשֶׁה** – מהפך פשטא, מוציאה הכתוב מפשוטו לדרוש על פשיון אחרי הפטור.
4. **ויקרא תזריע יג,לה:** נתק **ואם-פֶּשֶׁה יִפְּשֶׂה הַנֶּתֶק** – מרכא תביר טפחא, קבוצת פרטים שלא על כל אחד חלה אותה הלכה או

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור) כ"י במצוות האמתי - הלהים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשפ"א - התשפ"ג; תמצית ההשערות: אתנח, סלוק = סוף-פסוק (נקראים ספרים ותפקידים) - להגביל: מונח - רבוי; מהפך פשטא - מוציא מפשט; מרכא = מאריך; רבוי; דרגא - מוציא; תביר - מחלק; ממעט, לא ממש; טפחא = טרוא - שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא - קב' ששנויה לגזול, יתור לרבות, מכל מקום; דרגא תביר טפחא - קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; מרכא תביר טפחא - קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; תביר מרכא טפחא - קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקרא - בר"כ ברור לימוד אחד מרב אפשרויות; פסקו - סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול - מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא - פשוט, 1; זקא-קטן - 2; זקא-גדול - 3; רביע - 4; מונח רביע - לפחות 4; ... זקא-קטן ... זקא-קטן בחצי פסוק - היקף; השלישיה: קדמא - סדר קדימות; אולא = גרש = גרשי"ם - יוצא מהענין; קדמא ואולא - בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט); תלישא-קטנה = תראא - דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיררה. שגגה = שכהה: תלישא-גדולה = תלשא - דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיררה. שגגה = שכהה: פור - דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושב"ע.

אותו ענין או שלא כולם צריכים להצטרף לנושא. בנגעי עור נדרש שאם החלט בסימן אחד, הופעת סימן מחליף ללא נוכחות הסימן הקודם ממשיכה מצב ההחלט. היות ואין לומדים מסוג נגע אחד לסוג נגע אחר אפשר כי התבנית באה ללמד כי גם בנתק שסימניו הם פשוין ו/או שער צהוב, אם החלט בסימן אחד (בכל אחת מנקודות הזמן המנויות) הופעת סימן מחליף ללא נוכחות הסימן הקודם ממשיכה מצב ההחלט (ע"פ תו"כ על (יג, לו לא יבקר)).

[תו"כ פ"ב פרק ב] (יב) (לשון מקביל לתו"כ **משנה נגעים פ"ה מ"ב**) החליטו בשער לבן הלך שיער לבן וחזר שיער לבן וכן המחיה והפיסיון בתחילה בסוף שבוע ראשון בסוף שבוע שני לאחר הפטור הרי הוא כמות שהוא. החליטו במחיה, הלכה המחיה וחזרה המחיה, וכן בשיער לבן ובפיסיון בתחילה בסוף שבוע ראשון בסוף שבוע שני לאחר הפטור הרי הוא כמות שהיא ת"ל (תפשה), (וי' תו"י ג, יא) **ואם-פשה תפשה**.

בסיום **(התו"מ טו)** כותב המסקנה ללמוד מפשוין החוזר ונשנה אל חזרות והתחלפות סימני הטומאה האחרים החמורים ממנו, הנידונים במשנה י"ב העוסקת בנגעי עור הבשר ואח"כ באותו אופן בשחין מכה ונתק.

... וכמו שהדין בפשוין כ"ש (כל שכן) שכן הדין בשער לבן ובמחיה. אחר ששער לבן ומחיה מטמאים גם בתחילה והם חמורים מן הפשוין שאינו מטמא בתחילה. והנה זה דבר מבואר שהמקור הבא לפני הפעל יציין העשות הפעולה בכל אופן אפי' כמה פעמים. וכמ"ש השב שיתבסם אפי' ק' (100) פעמים (ועי' בב"מ דף לא ובהא"ש (אילת השחר) כלל לח) וכן ממ"ש פשה תפשה ידעינן שאפי' פשטה כמה פעמים תחזור להטמא ומזה ידעינן דכ"ש (כל שכן) בסימן טומאה אחר שער לבן ומחיה. שמתמאים כ"פ (כמה פעמים). וז"ש החליטו בשער לבן הלך שער לבן וחזר שער לבן וכן המחיה והפשוין וכו' ת"ל **תפשה (וי' תו"י ג, יא) ואם-פשה תפשה** (ועי' נגעים פ"ה מ"ב):

(יג, יא) ואם-פשה תפשה המספחת בעור פשט הכתוב עוסק בפשוין הנגע אחרי הפטור, תבנית הטעמים קדמא מהפך פשטא זקא-קטן, מלמדת את דרשת **[תו"כ פ"ב פרק ב] (יב)** המוציאה את הכתוב מפשוטו של סימן הטומאה פשוין ומרבה עליו את סימני הטומאה שער לבן ומחיה ומלמדת שזה נגע אחד גם אם יתחלפו כל סימני הטומאה.

בעור - זקא-קטן בתפקיד שתיים ירבה את סימני הטומאה שער לבן ומחיה על הפשוין של פשט הכתוב.

ואם-פשה - קדמא במוכן של התחלה, בתחילה החלט הנגע בסימן אחד, ואח"כ **תפשה המספחת** - מהפך פשטא השתנה סימן הטומאה לסימן טומאה אחר

או **אחרי הראתו אל-הפקה** - דרגא תביר טפחא, בתפקיד קבוצת פרטים שעל כל אחד חלה אותה הלכה שבדבר או שהם מצטרפים לדבר אחד, כאן מלמד שהחילופין בין הסימנים מצטרפים להותיר את הנגע בטומאתו בלשון תו"כ הרי הוא כמות שהיא.

[ז] ואם-פשה תפשה המספחת בעור אחרי הראתו אל-הפקה לטהרתו ונראה שנית אל-הפקה:

[תו"כ פ"ב פרק ב] (יג) יכול יהיה הפיסיון מטמא בתחילה (לפני הראיה הראשונה כגון התחיל בגרים ועד הראיה גדל לסלע, לא יטמא כי), תלמוד לומר **(וי' תו"י ג, יא) אחרי הראתו אל-הפקה** (לטהרתו) יכול אם ראהו כהן שהוא פושה והולך יזקק (תוך שהכהן בוחן בפעם הראשונה, קורה פשוין, לא יטמא כי), תלמוד לומר **לטהרתו**: (שאינן הפיסיון מטמא בראיה הראשונה של הכהן אלא רק אם נראה לטהרתו) אינו נזקק לו אלא משעה שהוא רואה אותו מטומאה לטהרה. **לטהרתו** - אתנח כמגביל, שאין פסיון סימן טומאה בתחילה, אלא רק כאשר המצורע נראה לכהן בעומדו למבחן לצאת מטומאה לטהרה (שבוע א, שבוע ב, יום שביעי, שמיני וכו').

[תו"כ פ"ב פרק ב] (יג) ... (יג, יא) ונראה שנית אל-הפקה, כהן שהוא רואהו בראשונה רואהו בשנייה ואם מת רואהו כהן אחר. ראה הסבר בפסוק **(יג, יא)**.

[ז] ואם-פשה תפשה המספחת בעור אחרי הראתו אל-הפקה לטהרתו ונראה שנית אל-הפקה:

[ח] ונראה הפכה והנה פשטה המספחת בעור וטמא הפכה צרעת הוא: פ
[תו"כ פ"ב פרק ב] (יד) (וי' תו"י ג, יא) ונראה הפכה והנה פשטה המספחת בעור הרי זה בא ללמד על הפיסיון, שלא יטמא אלא בארבע מראות, ובהם המראות שהאדם מטמא והפיסיון מטמא. (טט - עד כאן ההלכה. משנות (טו - יז) הם ברור הלכה זאת). **(וי' תו"י ג, יא) ונראה הפכה** - פשטא זקא-קטן, תבנית סוגרת ענין, כעין הצהרה: משמע לבחון בעיניו שתי אפשרויות לטמא.

אפשרות (א) [תו"כ פ"ב פרק ב] (יד) בא ללמד על הפיסיון שלא יטמא אלא בארבע מראות ב-**(יג, יא)** למד שגיון הפיסיון יכול להיות שונה מגיון המראה. בא **(יג, יא)** ללמד שהגיון השונה בפסיון חייב להיות מהארבע המראות הטמאים, אפשרות **(ב) [תו"כ פ"ב פרק ב] (יד) ובהם המראות שהאדם מטמא והפיסיון מטמא**.

[התפץ חיים]: ובהם המראות פירוש כמו שהאדם דהוא עצם הנגע מטמא בכמה מראות דהיינו פתוך וירקק ואדמדם כן הפיסיון מטמא במראות הללו. ומה שאמר ובהם רצונו לומר באילו הארבעה מראות שלג וצמר לבן וסיד וקרום ביצה אם כל אחד מהם פתוך דהיינו מעורב לובן ואודם או ירוק נקרא נגע כן הוא הדין בפסיון.
סיכום: הפסיון באחד מארבע המראות הטמאים, וגם במצב של מראה מעורב בלובן ואודם או ירוק.

[משנה נגעים פ"ו מ"ח] אלו מקומות באדם שאינן מיטמאין בהרת תוך העין תוך האוזן תוך החטם תוך הפה הקמטין והקמטין שבצואר תחת הדד ובית השחי כף הרגל והצפורן הראש והזקן השחין והמכוה והקדח המורדין אינן מיטמאין בנגעים ואינן מצטרפים בנגעים ואין הנגע פושה לתוכן ואינן מיטמאין משום מחיה ואין מעכבין את ההופך כולו לבן חזר הראש והזקן ונקרחו השחין והמכוה והקדח ונעשו צרבת הרי אלו מיטמאין בנגעים ואינן מצטרפין בנגעים ואין הנגע פושה לתוכן ואינן מיטמאין משום מחיה אבל מעכבין את ההופך כולו לבן הראש והזקן עד שלא העלו שער (כגון בילד) והדלדולין שבראש ושבוזקן נדונים כעור הבשר:

(יג, יא) והנה - תביר. **פשטה המספחת** - מרכא טפחא, כעין קבוצת פרטים העשויה להתרחב, ע"פ **[משנה נגעים פ"ו מ"ח]** מוסיף לנגעי עור הבשר איזור הראש והזקן שנקרחו, איזור השחין והמכוה והקדח ונעשו צרבת, **והנה** - תביר בא למעט את האיזורים האלו (כגון שלא בילד) מלהצטרף בנגעים ומפשוין של נגע בעור הבשר לתוכם. בעור בשר של ראש וזקן שנקרחו עשוי להיות נגע וסימן פשוין ושניהם אינם מצטרפים לנגעים בעור הבשר הרגיל. לפי פירוש במשנה יש לנגע כזה גם סימן טומאה מחיה, אבל עור בשר כזה המוקף בנגע אינו סימן טומאה לנגע בעור בשר מלכתחילה.

בעור - אתנח, מגביל הפשוין בעור הבשר למקום שבו יכול להיות מראה טמא בעור הבשר ולא מקומות אחרים כמפורט ב-**[משנה נגעים פ"ו מ"ח]**. ופירש **[יכין סא]** אבל נגע שבראשי אברים מדמחשב עור הבשר מטמאים בנגעים, וכ"ש שמצטרפים בנגעים וגם הנגע פושה לתוכן.

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור) (ל) כי במצוותך האמנתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשפ"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנה, סלוק = סוף-פסוק** (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; **מהפך פשטא** – מוציא מפשט; **מרכא = מאריך, רבוי; דרנא** – מצרף; **תבר** – מחלק, ממעט, לא ממש; **טפחא = טרשא** – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; **מרכא טפחא** – קב' ששנויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; **דרנא תבר טפחא** – קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; **מרכא תבר טפחא** – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; **תבר מרכא טפחא** – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; **מקרה** – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; **פסקו** – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; **זקא סגול** – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; **פשטא** – פשוט, 1; **זקא-קטן** – 2; **זקא-גדול** – 3; **רביע** – 4; **מונח רביע** – לפחות 4; ... **זקא-קטן** ... **זקא-קטן** בחצי פסוק – היקף; השלישיה: **קדמא** – סדר קדימות; **אולא = גרש = גרשיים** – יוצא מהענין; **קדמא ואולא** – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כולל, פרט, רבוי, מיעוט), **תלישא-קטנה = תראא** – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; **תלישא-גדולה = תלשא** – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; **פזר** – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושב"ע.פ.

1.11 ויקרא תזריע יב,א (התשפ"א) (המשך משנת התש"פ)

ויקרא תזריע יג,ת; וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה פִשְׁתָּהּ הַמִּסְפַּחַת בְּעוֹר וְטִמְאָו הַכֹּהֵן צָרַעַת הוּא: פ

[תו"כ פ"ב פ"ב מט"ו – מ"ז] הם ברור הלכה הנ"ל.

(טו) הלא דין הוא האום מטמא והפיסיון מטמא מה האום אינו מטמא אלא בארבע מראות אף פיסיון אינו מטמא אלא בארבע מראות. (טז) או כלך לדרך זו שיער לבן סימן טומאה ופיסיון סימן טומאה מה שיער לבן מטמא בכל מראות לובן, אף פיסיון יטמא בכל מראות לובן.

(יז) נראה למי דומה דנים דבר שהוא מטמא בכל נגעים מדבר שהוא מטמא בכל נגעים, ואל יוכיח שיער לבן שאין מטמא בכל נגעים, או כלך לדרך זו דנים דבר שהוא סימן טומאה מדבר שהוא סימן טומאה ואל תוכיח האום שאינו סימן טומאה תלמוד לומר (וי' תז' יג,ה) **וְטִמְאָו הַכֹּהֵן צָרַעַת (הוא)** (הרי זה בא ללמד על הפיסיון שלא יטמא אלא בארבע מראות ...

תו"כ מברר מדוע צריך פסוק מיוחד כי הייתי מדמה הפסיון לשיער לבן.

יש כלל לימוד בתורשבע"פ לדמות אם אפשר דבר לדבר באופן מלא. לכן לומד דנים דבר שהוא מטמא בכל נגעים מדבר שהוא מטמא בכל נגעים, היינו ללמוד על פסיון המוזכר בנתקים, בגדים ובתים מאום שגם הוא מוזכר בשלושתם ולא משער שאינו מוזכר בהם.

[תו"כ פ"ב פ"ב] (יז) דוחה טיעון זה באומרו או כלך לדרך זו דנים דבר שהוא סימן טומאה מדבר שהוא סימן טומאה ואל תוכיח האום שאינו סימן טומאה (אלא הוא הנגע עצמו)

תו"כ מציע לדמות פסיון שהוא סימן טומאה לשיער שהוא סימן טומאה, וכמו שבשער מספיק גוון לבנונית כל שהוא שכך יהיה גם בפסיון, ודוחה כי תלמוד לומר (יג,ה) **וְטִמְאָו הַכֹּהֵן צָרַעַת** הכתוב מצריך משהו שהוא בעל מראה צרעת, היינו בעל אחד מארבעה הגוונים הטמאים ולא גוון לבנונית כל שהוא.

(יג,ה) **וְטִמְאָו הַכֹּהֵן** – טפחא כפותחת טפח להתאפיין מהכתוב אחריה **צָרַעַת**

(יג,ה) **וְטִמְאָו הַכֹּהֵן** – מרכא טפחא, כעין קבוצת פרטים העשויה להתרחב, זה הפשיון שהוא באחד מארבע המראות הטמאות שהן **צָרַעַת**.

(יג,ה) **צָרַעַת הוּא** – מרכא מרבה, סלוק מגביל. כעין רבוי הגבלות.

(א) רק פשיון באחד מהמראות הטמאות, (ב) [תו"כ פ"ב פ"ב] (יז) (יג,ה) **הוּא** פרט לשפשתה לכוהן.

וְטִמְאָו הַכֹּהֵן צָרַעַת (יג,ה) הוּא: – סלוק, מגביל ללמד שמדובר באום במראה טמא ולא באום בוהק. (ג) [החפץ חיים] מפרש כי תו"כ ממעט ממלת **הוּא** מצב שהמראה (האום) היה בוהק והיה לו פשיון הקטן מגריס, והפשיון היה באחד מארבע הגוונים הטמאים, שהיינו חושבים שהוא **צָרַעַת**, ומחדש כי הפשיון אינו טמא.

אבל בוהק שהפשיון ממנו הוא בעצמו במראה טמא בגודל גריס צריך להראות אל הכהן. הבהק נידון בפסוקים - **ויקרא תזריע יג,לח – לט**.

ספרא תזריע פרשת נגעים פרשה ג פרק א (מחיה פשיון) (וי' תז' יג,ט,יא) (בשו"ת פרשה ג סוף פרק ב השני)

ויקרא תזריע יג,ט: פ נגע צרעת כי תהיה באדם והוא אל-הכהן:

ויקרא תזריע יג,י: וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת-לִבְנָה בְּעוֹר וְהִיא הַפֶּכֶה שֶׁעַר לִבָּן וּמִתְנַת בְּשַׂר חֵי בְשֵׂאֵת:

[ט] **נגע צרעת כי תהיה באדם** – (סילוק מפסוק קודם) מונח זקא-קטן מרכא טפחא אתנה, תבנית טעמים (סילוק או אתנה) [פשטא] מונח זקא-קטן המטעימה תוכן שהוא תאור ואחריו הלכה או פעולה, אחד מתפקידיה עשוי להיות לימוד אלפניו ולאחריו.

לימוד אלפניו: [ספרא תזריע פרשה ג, פרק א] (א)

לימוד לאחריו: [ספרא תזריע פרשה ג פרק א] (ב)

לימוד אלפניו: [ספרא תזריע פרשה ג פרק א] (א) (וי' תז' יג,ט) נגע צרעת כי תהיה באדם (וי' תז' יג,י) וְרָאָה הַכֹּהֵן למדנו לשאת שהיא מטמא במחיה, ומניין לרבות שאר המראות, ודין הוא אם מצינו ששיו כל המראות לשאת ליטמא בשער לבן ישו כל המראות לשאת ליטמא במחיה, קל וחומר אם שיו כל המראות לשאת ליטמא בשער לבן שאין שיער לבן מטמא בקרחת ובגבחת, לא ישו כל המראות לשאת ליטמא במחיה מהמחיה מטמא בקרחת ובגבחת, לא אם שו כל המראות לשאת ליטמא בשער לבן ששיער לבן מטמא בשחין ובמכוה, ישו כל המראות לשאת ליטמא במחיה שאין המחיה מטמאה בשחין ובמכוה תלמוד לומר **נגע צרעת**, ומה השאת אום, אף הבהרת אום, ומנין לרבות שאר המראות הוא הדין והיא תשובה תלמוד לומר **נגע צרעת**.

לימוד אלפניו: עד פסוק (יג,ט) התורה השתמשה במראה הטמא בהרת ושאת וסימני הטומאה שער לבן ופשיון. בפסוק (יג,י) התורה מלמדת כי המראה הטמא (וי' תז' יג,י) **שְׂאֵת-לִבְנָה** מטמא בסימן הטומאה מחיה. אפשר כי תבנית הטעמים (וי' תז' יג,ט) **נגע צרעת** – (סילוק מפסוק קודם) מונח זקא-קטן המטעימה תוכן שהוא תאור ואחריו הלכה או פעולה (וי' תז' יג,ט) **כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם וְהוּבָא אֶל-הַכֹּהֵן** ::, מלמדת כי סימן המחיה מטמא בכל המראות שהזכרו בפרשה הקודמת, ובנוסף זקא-קטן בתפקיד של שתיים מלמד משאת אום (אב מראה) לבהרת אום ולתולדותיהם.

מוצע לומר שהרובי של המחיה מהשאת אל שאר המראות מרומז בתבנית הטעמים של (וי' תז' יג,ט) **כִּי תִהְיֶה** – מרכא טפחא, בתפקיד קבוצת פרטים העשויה להתרחב, כאן ממחיה בשאת למחיה בשאר המראות הטמאים.

לימוד לאחריו: [ספרא תזריע פרשה ג פרק א] (ב) (וי' תז' יג,ט) **כִּי תִהְיֶה** מן הדיבר (הח"ח: משעה שנאמרה הפרשה זו) ואילו, **בְּאָדָם**, להביא את הבא בכלול לבן,

(המגיע לראיה הראשונה ע"י הכהן והוא כולו לבן) שתהא המחיה מטמאתו,

(נסיון להוכיח זאת בקל וחומר ממראה טמא בחלק מן העור במקום מהכתוב) והלא דין הוא בהרת קטנה מחיה מטמאתה בהרת גדולה לא כל שכן, (דחיית הק"ו) **לא אם אמרת בבהרת קטנה שהוא סימן (הכוונה מראה) טומאה, תאמר בבהרת גדולה שאינו סימן (הכוונה מראה)**

טומאה, (כנאמר בפסוק יג,יג) שהפורח בכל הגוף טהור הוא)

הואיל ואינה סימן (הכוונה מראה) טומאה, לא תהא מחיה מטמאתה (לכן אולי פריחה בכל הגוף גם לא תטמא אם תהיה בה מחיה בשעת הראיה הראשונה), ת"ל **בְּאָדָם** להביא את הבא בכלול לבן שתהא מחיה (יג,י) מטמאתה.

הלימוד לאחריו המרומז בטעמי המלים [ט] **נגע צרעת** גדרש ב- [תו"כ פ"ג פ"ג א] (ב) ומלמד כי המחיה המוזכרת אחריו, בפסוקים (יג,י-יא)

(א) מטמאה להחליט מראה לבן שפרח (וי' תז' יג,ט) בְּאָדָם, היינו "הבא בכלול לבן" בכל גופו של אדם בתחילה לפני הראיה הראשונה, לעומת מצב "פרח בכלול" שב- (יג,יב) שהוא אחרי שהחלט לטומאה. היות כי ה"פרח בכלול" קרה אחרי שהחלט, אם הוא ללא מחיה

ב"ה טוב טעם ודעת ולדעת מדוני (טורד"ל) כי במצוותך האמתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשפ"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנה, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגבית; מונח = מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרקה – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שיה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שיה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסקו I – סדור שנהלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, I; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביעי – לפחות 4; ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקף השלישיה; קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא לימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תראא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.**

שנעלמה תחת הפריחה אז הוא מראה **טהור**, יש נסיון לומר כי גם "הבא בכולו לבן" בתחילה עם מחיה הוא טהור. תו"כ מלמד ש"הבא בכולו לבן" בתחילה ובו מחיה, המראה טמא.

הערה: פסוק (יג,ט) ענינו "הבא בכולו לבן" עם מחיה מטמא להחליט. כאשר נושא "הבא בכולו לבן" מפותח ב-(יג,יד – יז). לעומת הפסוקים (יג,יב – יד) המציגים שני מצבים של "פרח בכולו" אחרי נגע קטן:

(וי' תז' יג,ט) **בְּאֲרָם** – אתנה מגביל את "הבא בכולו לבן בתחילה" להיות טהור רק אחרי הסגר או החלט.

(וי' תז' יג,ט) **וְהוּבָא אֶל-הַכֶּהֵן** : – מלשון סביל כמו ב-(יג,ג), בפסוק (יג,ג) מובאים המקורות הבאים:

[תורה שלמה כג] (וי' תז' יג,ג) וְהוּבָא אֶל-אֶהֱרֵן הַכֹּהֵן, ובא לא כתיב אלא והובא דכל מאן דחמי ליה אתחייב ביה לאקרובי קמי כהנא **[זהר ח"ג מה]** כל הרואה בעל המראה חייב להביאו אל הכהן אם לא בא אליו מעצמו.

[תורה שלמה כה] (וי' תז' יג,ג) וְהוּבָא אֶל-אֶהֱרֵן הַכֹּהֵן אֵו אֶל-אֶתְרָא מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים: יכול כשם שהיא מראה כתמה (כמראה כזה וכזה ראיתי מגופי והחכם סומך על זה להורות לה), כן תהא [מראה] מראות נגיעים [שיראה להכהן דוגמת מראה כזה אם הוא טמא או טהור] תלמוד לומר והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים (שצריך שיביא הנגע בעצמה ולהראות לכהן ולא מדוגמת המראה, וגזירת הכתוב הוא, פנ"מ). **(ירושלמי נדה פ"ב ה"ז)**

(וי' תז' יג,ט) **וְהוּבָא** – טפחא ללא מרכא, בתפקיד רבוי לא מוגבל ללמד כ-**[זהר ח"ג מה]** כל הרואה בעל המראה חייב להביאו אל הכהן אם לא בא אליו מעצמו. וכן מובא ב-**[תורה שלמה נה] (כתב יד מדרש החפץ) (וי' תז' יג,ט) וְהוּבָא אֶל-הַכֹּהֵן** והלוא הוא מביא עצמו, היה ראוי לומר ובא, אלא הכל בסיוע (כל אחד מירשאל אמור לסייע).

(וי' תז' יג,ט) **בְּאֲרָם** – אתנה כמגביל, ללמד כ-**[פנ"מ ירושלמי נדה פ"ב ה"ז]** שצריך שיביא הנגע בעצמה ולהראות לכהן ולא מדוגמת המראה (בהבדל ממראות נידה שמביאים עד לחכם).

ועוד פתרון **[בבלי סנהדרין קא,א]** והלוחש על המכה וכו'. אמר רבי יוחנן: **וברוקק** בה, לפי שאין מזכירין שם שמים על הרקיקה. איתמר, רב אמר: **אפילו נגע צרעת**. **[יד רמה]** – דהוי סימנא בישא) רבי חנינא אמר: אפילו ויקרא אל משה **[יד רמה]** – שאין בו שם ואין בו סימן רע).

[רש"י סנה' קא,א] וברוקק – שכן דרך מלחשים לרקק קודם הלחש, ואסור להזכיר פסוק על הלחשה, ויש לחשים שדרכן לרקק אחריהם ואומר אותן בלשון לעז ומזכירין להם שם בלשון לעז ואמר לי רבי דמותר, דאין אסור אלא לוחש אחר הרקיקה דנראה שמזכיר השם על הרקיקה, ועוד, לא נאסר אלא בלשון הקודש אבל בלעז לא.

אפילו (יג,ט) נגע צרעת – אפילו לוחש (אחרי (הרקיקה)) האי קרא דלית ביה שם שמים על הרקיקה, שקורא **(וי' תז' יג,ט) נגע צרעת כי תהיה בְּאֲרָם וְהוּבָא אֶל-הַכֹּהֵן**; לשם רפואה – אין לו חלק לעולם הבא.

אפשר כי **(יג,ט) כי תהיה** – מרכא טפחא, יתור לרבות שימוש בפסוק ללחשה על מכה לרפואה וטעם מלת **בְּאֲרָם** – אתנה מגביל האיסור לעושה כך אחר רקיקה, וכן הגבלת האיסור ללשון הקודש.

ויקרא תזריע יג,י: וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת-לִבְנֵהּ בְּעוֹר וְהָיָה הַפֶּקֶה שְׂעַר לִבָּן וְיִמְחַגְתָּ בְּשָׂרָהּ חַי בְּשִׂאָתָהּ

[תו"כ פ"ג פ"א] (ג) (יג,י) [וְרָאָה הַכֹּהֵן] קראו לו לראות נגע אחד (בתחילה) וצמח בו נגע אחר (לפני שהכהן קבע משהו) מניין שהוא זקוק לו, ת"ל **(וי' תז' יג,י) וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת ... וְהָיָה הַפֶּקֶה** שהפכתו (כולה) **וְהָיָה**, לא שהפכתו חבירתה. **(ד)** זהו שער פקידה שעקביא בן מהלאל מטמא וחכמים מטהרים, אמר רבי עקיבא מודה אני בזה שהוא טהור, איזהו שער פקידה מי שהיתה בו בהרת ובה שתי שערות הלך ממנו כחצי גריס והניח לשיער לבן במקום הבהרת וחזו, אמרו לו כשם שביטלו דברי עקביא אף כך דבריך אינו מקויימים. **(ה) (יג,י) וְהָיָה הַפֶּקֶה** שהפכתו כולה, ולא שהפכתו מקצתה, כיצד בהרת כחצי גריס ובה שתי שערות ונולדה בהרת כחצי גריס ובה שערות אחת הרי זה להסגיר. **(ו) וְהָיָה הַפֶּקֶה** שהפך כולה את כולו לא שהפכה כלה את מקצתה כיצד בהרת כחצי גריס ובה שערות אחת נולדה בהרת כחצי גריס ובה שערות אחת הרי זה להסגיר בהרת כחצי גריס ואין בה כלום ונולדה בהרת כחצי גריס ובה שתי שערות הרי זה להחליט מפני שהפכתו הבהרת (לשער ללבן).

[תו"כ פ"ג פ"א] (ג) (יג,י) [וְרָאָה הַכֹּהֵן] קראו לו לראות נגע אחד וצמח בו נגע אחר מניין שהוא זקוק לו, ת"ל **וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת** **וְרָאָה הַכֹּהֵן** – מונח רביעי, ראה הסבר לעיל ב-(יג,ג) בשיעורי נגע.

הסבר ל-**וְהִנֵּה שְׂאֵת-לִבְנֵהּ בְּעוֹר** – **[החפץ חיים]** מסביר שקודם שהסגירו או החליטו, צמח בו נגע חדש. וממלת **וְהִנֵּה** משמע שנתהוה דבר חדש לעיניו. **[התוה"מ עא]** מסביר שאותו נגע השתנה לנגע אחר. ב-(יג,ג) נדרש שאם יש שני נגעים **בתחילה** אז הכהן רואה את כולם. ב-(יג,י) מתחדש כנ"ל. **(יג,י) וְהִנֵּה שְׂאֵת-לִבְנֵהּ בְּעוֹר** – מהפך פשטא זקף-קטן, זקף-קטן מרמז לשתי דרשות, **אחת כפשוטה** העוסקת במראה כגריס וסימני טומאה בו והכהן יחליט מראה זה.

אפשר כי **הדרשה השניה** מהפכת מהפשט כמרומו בטעם במלת **וְהִנֵּה** – מהפך, מחדשת ומלמדת ע"פ **[הח"ח]** כי אף-על-פי שהכהן הגיע לבחון נגע אחד וקודם שהסגירו או החליטו צמח בו נגע אחר, או ע"פ **[התוה"מ]** הנגע עצמו השתנה, בכל מקרה הכהן יפסוק על כל הנגעים שלפניו.

(יג,י) שְׂאֵת-לִבְנֵהּ – מקף כבורר בין משמע **מש** נשא מעל עור הבשר שסביבו ובין משמע רק **נראה** כנשא (רא"ם פירש לבן המראה נשא מעל לבן הבהרת, אבל בממשות העור מקומם שיה בגובהו לעור סביבתם) וזה מקביל ל-**(וי' תז' יג,ד) וְאִם-בְּהֵרַת לִבְנֵהּ** מקף כבורר בין משמע ממש **(וי' תז' יג,ג) וּמְרָאָה הַנֶּגַע עִמָּל מְעוֹר בְּשָׂרוֹ** שסביבו ובין משמע רק **נראה** עמוק

[רבי אליהו מזרחי] (וי' תז' יג,ג) (וי' תז' יג,ג) וּמְרָאָה הַנֶּגַע עִמָּל מְעוֹר בְּשָׂרוֹ כל מראה לבן עמוק הוא, כמראה חמה העמוקה מן הצל. בתורת כהנים. לא שהיה בשרו שוקע, שהרי כתוב "ומראה הנגע עמוק". ותניא בתורת כהנים: "מראהו עמוק, ואין ממש עמוק" אלא שמראהו, מתוך לבנינותו, נראה שהוא עמוק מן העור, כמראה החמה שנראת עמוקה מן הצל. ומפני שהבהרת עזה כשגלג, ואין מראה יותר לבן ממנה, נקראת בהרת, מלשון (איוב לז, כא) "בהיר הוא בשחקים". וגם נאמר בה (פסוק ל - לא) "מראהו עמוק מן העור", כמראה חמה העמוקה מן הצל. אבל השאת אף על פי שגם היא לבנה, כדכתיב (פסוק י) "שאת לבנה", וכתיב (פסוק כ) "והנה מראָה שפל מן העור", מכל מקום כיון שלבנינותה למטה מלבנינות הבהרת, שהבהרת עזה כשגלג והשאת כצמר לבן, נקראת שאת מענין הגבהה, בתורת כהנים, מפני שאף על פי שהיא לבנה אצל העור, אינה לבנה אצל הבהרת, ותהיה הבהרת נראת עמוקה מן השאת, והשאת גבוהה ממנה.

ב"ה טוב טעם ודעת לדעת לטעמי (ל) כי במצוות האמתי - תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשס"א - התשפ"ג; **תמצית ההשערות**: אתנח, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) - להגביל; מונח - רבוי; מוציא מפשט - מרכא = מנרד, רבוי; דרנא - מצרף; תביר - מחלק; ממעט, לא מושי; טפחא = טרקה - שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא - קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; **דרנא תביר טפחא** - קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; **מרכא תביר טפחא** - קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; **תביר מרכא טפחא** - קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; **מקף** - בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; **פסק 1** - סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; **זקא סגול** - מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; **פשטא** - פשוט, 1; **זקף-קטן** - 2; **זקף-גדול** - 3; **רביע** - 4; **מונח רביע** - לפחות 4; ... **זקף-קטן** ... **זקף-קטן** בחצי פסוק - היקף; השלישיה: **קדמא** - סדר קדימות; **אולא** = גרש = גרשי"ם - יוצא מהענין; **קדמא ואולא** - בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), **תלישא-קטנה** = תרסא - דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; **תלישא-גדולה** = תלשא - דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; **פור** - דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושב"ע"פ.

1.12 ויקרא תזריע יב,א (התשפ"ב) (המשך משנת התשפ"א)

1.12.1 ספרא תזריע פרשת נגעים פרשה ג פרק א (מחיה פשויון) (וי' תז' יג,ט,י,יא) (בשו"ת פרשה ג סוף פרק ב השני)

ויקרא תזריע יג,י: וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת-לְבָנָה בְּעוֹר וְהָיָא הַפֶּקֶה שְׂעֵר לָבָן וּמַחֲנֵת בְּשָׂר חַי בְּשֵׂאֵת:

מבוא לקטעים הבאים ב-[ת"כ פ"ג פ"א (ג-ו)]

בכל אחד מן המקרים (מראה לבן יציב, מראה לבן לעיני הכהן) הנבדק מספר לכהן כיצד התפתח המראה עד אשר **(יג,ט) וְהוּכָא אֶל-הַכֹּהֵן**: אם המראה בעור התפתח בשני שלבים (אליהם רומז טעם **(וי' תז' יג,י) בְּעוֹר** - זקף-קטן, בתפקיד של שניים) על הכהן לחקור לפי הנדרש ב-**[ת"כ פ"ג פ"א (ג-ו)]** ממלת **וְהָיָא** - שלוש דרשות (אליהם רומז טעם מלת **(וי' תז' יג,י) וְהָיָא** - זקף-גדול, בתפקיד של שלוש) להסגיר מראה טמא בגודל גריס שלא קדם לשער לבן ולא להחליטו.

רמזים נוספים נמצא גם באופן הבא:

בְּעוֹר וְהָיָא - זקף-קטן זקף-גדול, גי' שמות הטעמים עולה תקע"ו, גי' המלים המוטעמות עולה ש', הפרש ש' מתקע"ו עולה רע"ו עולה ז"ה טמ"א טה"ר, היינו נראה טמא אבל לא מוחלט ויש לו סיכוי להיות טהור (ראה **זקף-קטן זקף-גדול**).

בְּעוֹר - עו"ר גי' רע"ו עולה ז"ה טמ"א טה"ר

דרשה א' שער פקידה (שכאליו הופקד ממראה טמא קודם, היינו נשאר במקום):

(ג) ... וְהָיָא הַפֶּקֶה, שהפכתו הָיָא (הנוכחית) לא שהפכתו חבירתה (שקדמה לה באותו מקום והלכה ונשאר שער לבן, ובאה השאת הנוכחית במקומה מסביב לשער הלבן). **(ד)** זהו שער פקידה שעקביא בן מהללאל מטמא וחכמים מטהרים, אמר רבי עקיבא מודה אני בזה שהוא טהור, איזהו שער פקידה מי שהיתה בו בהרת ובה שתי שערו' הלך ממנו כחצי גריס והניח לשיער לבן במקום הבהרת (במחצית שנשארה) וחזר, אמרו לו כשם שביטלו דברי עקביא אף כך דבריך אינו מקויימים.

דרשה ב' בתחילה חצי גריס ושתי שערות:

(ה) וְהָיָא הַפֶּקֶה שהפכתו כולה (כאשר היא בגודל גריס), ולא שהפכתו מקצתה, כיצד בהרת כחצי גריס ובה שתי שערות ונולדה בהרת כחצי גריס ובה שיערה אחת הרי זה להסגיר. (שלוש שערות רק לאחר התלכדות שני חצאי גריס, היינו הגריס הגיע אחרי השערות) דרשה ג' בתחילה חצי גריס ושערה אחת:

(ו) וְהָיָא הַפֶּקֶה שהפך כולה (כאשר היא בגודל גריס) את כולו (את **שְׂעֵר** שמיעוטו שתי שערות), לא שהפכה כלה את מקצתה. כיצד בהרת כחצי גריס ובה שיערה אחת נולדה בהרת כחצי גריס ובה שיערה אחת, (חצי גריס הביא שיערה אחת, נולד חצי גריס בצמוד והגריס כולו הביא שיערה אחת. החידוש ששיעור שלם הביא שיערה אחת ואין מתחשבים בשערה שקדמה לשיעור השלם.)

[ת"כ פ"ג פ"א (ו)] ... בהרת כחצי גריס ואין בה כלום ונולדה בהרת כחצי גריס ובה שתי שערות הרי זו להחליט מפני שהפכתו הבהרת. (חצי הגריס החדש פשה מ- או חבר אל חצי הגריס הקיים ועם לידתו נולדו שתי שערות לבנות)

[ת"כ פ"ג פ"א (ז-יז)] ראה עיון בפסוקים (יג,ב-ג)

(ז) ומחיה **(וי' תז' יג,י) וּמַחֲנֵת** (**בְּשָׂר חַי** יכול כל שהוא ת"ל **שְׂעֵר לָבָן וּמַחֲנֵת** מה שיער לבן מקום ב' שערות אף מחיה מקום ב' שערות. **(ח)** יכול לא תהא בה עד שיהא בה **שְׂעֵר לָבָן וּמַחֲנֵת**, ת"ל **(וי' תז' יג,יא) צְרַעַת נוֹשֶׁנֶת הוּא**, היא טמאה ואינה צריכה דבר אחר לסעדה. **(ט)** ואם כן למה נאמר **(וי' תז' יג,י) שְׂעֵר לָבָן וּמַחֲנֵת בְּשָׂר חַי** מלמד שלא תהא טמאה עד שיהא בה כדי לקבל **שְׂעֵר לָבָן וּמַחֲנֵת**. **(י)** יכול שיער לבן מצד זה ומחית מצד זה ת"ל **בְּשֵׂאֵת** שתהא מבוצרת בשאת. **(יא)** הא כיצד מקום שתי שערות משמאלה וכן למעלה הימינה וכן למטה הימינה מרובעות ונמצאו שלשים ושש שערות נמצ' גופה של בהרת כגריס הקילקי מרובע, **בְּשָׂר חַי** לא השחין, **בְּשָׂר חַי** לא בוחק, **בְּשֵׂאֵת** לא השחין, **בְּשֵׂאֵת** לא בוחק.

(י"ז תז' יג,ג) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר וְשֵׂעֵר בְּנֶגַע הַפֶּדִי לָבָן וּמֵרָאָה הַנֶּגַע עֲמֹל מְעוֹר בְּשָׂרוֹ גִּגַע צְרַעַת הוּא וְרָאָה הַכֹּהֵן וְטָמֵא אָתּוֹ: **(י"ח תז' יג,ג) וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר** - מונח מונח תלשא, כל מונח מרמז לתפקיד תלשא נוסף, הلمודים שם משלבים את (יג,י). ב-(יג,ג) מרומזים שעורים אחדים בנושא צרעת וביניהם מראה טמא בשעור גריס הקילקי של 6 על 6 שערות, גודל מחיה של 2 על 2 שערות, גודל בצור סביב המחיה הוא מקום גדול של 2 שערות לכל כיוון, לא צריך שיהיו שם שערות.

1.12.2 ספרא תזריע פרשת נגעים פרשה ג פרק ג (מחיה פשויון, פרה בכולו) (וי' תז' יג,ט,י,יא,יז)

ויקרא תזריע יג,י - יא: סימן טומאה מחיה

וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שְׂאֵת-לְבָנָה בְּעוֹר וְהָיָא הַפֶּקֶה שְׂעֵר לָבָן וּמַחֲנֵת בְּשָׂר חַי בְּשֵׂאֵת:

[יא] צְרַעַת נוֹשֶׁנֶת הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא הַכֹּהֵן לֹא יִסְגְּרֵנוּ כִּי טָמֵא הוּא:

[ת"כ פ"ג פ"א (א) צְרַעַת בנין אב לכל הצרעת שיהו כגריס, ראה עיון בפסוקים (יג,ב-ג)]

[ת"כ פ"ג פ"א (א) ... נוֹשֶׁנֶת ...]

מחי מחיה - בשר חי הנראה בריא ומסביבו מראה לבן טמא. תו"כ מלמד על שני מצבים **מחיה** המטמאה הפוכה ולא הפוכה

[ת"כ פ"ג פ"א (א) ... ההסבר ע"פ (התורה"מ עו) נוֹשֶׁנֶת מלמד שהיא מטמאה שלא הפוכה, (היינו הבשר החי קודם למראה הלבן)

הלא דין הוא **שְׂעֵר לָבָן** סימן טומאה ומחיה סימן טומאה, מה **שְׂעֵר לָבָן** אינו מטמא אלא הפוך (ע"י מראה שקדם לשער הלבן), אף מחיה לא טמא אלא הפוכה (ע"י מראה שקדם למחיה). ת"ל **נוֹשֶׁנֶת** מלמד שהיא מטמאה שלא הפוכה (המחיה קדמה למראה הלבן שהקוף אותה).

[ת"כ פ"ג פ"א (ב) ... הוּא מלמד שהיא מטמאה הפוכה (היינו - המראה הלבן קדם ואחר-כך נעלם מראה הלבן במרכזו והבשר נראה כבריא ומוקף במראה לבן).

[ת"כ פ"ג פ"א (ב) ... והלא דין הוא מה אם שער לבן שאינו מטמא שלא הפוך (כי קדם למראה) מטמא הפוך (כי בא אחרי המראה) מחיה שמטמאה שלא הפוכה אינו דין שתטמא הפוכה, ת"ל הוּא מלמד שהיא מטמאה הפוכה.

[התורה"מ עו] (ובמה שכתב מחיה שמטמאה שלא הפוכה אינו דין שתטמא הפוכה (על הלימוד בקל וחומר משער למחיה לטמא, יש פירכה כי לשער יש חומרה אחרת ולכן) יש להשיב מה לשער שמטמא כנוס ומפוזר מבוצר ושאינו מבוצר ולכן צריך קרא (בשביל המחיה), כן פי' בר"ש פ"ד משנה ג']

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טור"ל) כי במצוותך האמנותי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשפ"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנה, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תכר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרחה – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תכר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תכר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תכר מרכא טפחא – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקף – כ"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שנהלך, השלם והחלק נדרשים; זקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, I; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4; ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקש; השלישיה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עיריה. שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים אחרים בתושבע"פ.**

(יגיא) צְרַעַת נוֹשֶׁנֶת הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ - קדמא מהפך פשטא מונח זקף-קטן, התבנית מהפך פשטא מונח זקף-קטן כעין שני לימודים, (א) טעמא דקרא במהלך לאחור לכתוב הקודם, (ב) בנין אב לשיעור צרעת במהלך לפנים.

לימוד א' טעמא דקרא במהלך לאחור לכתוב הקודם,

ע"פ תו"כ **צְרַעַת נוֹשֶׁנֶת הוּא** - קדמא מהפך פשטא,

צְרַעַת – קדמא אומר שהנגע קדם מתחת לבשר החי ולא משנה מה נראה קודם, בשר חי או מראה לבן.

נוֹשֶׁנֶת הוּא - מהפך פשטא יאמר הפוך את אופן החשיבה על הבשר החי שבתוך המראה, שההיגיון אומר שאינו קשור לנגע והוא בריא כמו הבשר שמחוץ למראה הלבן, ומלמדנו שגם הוא סימן טובמאה כי גם תחתיו נמצא הנגע. ע"פ תו"כ המחיה המצויינת ע"י מלת **נוֹשֶׁנֶת** – מטמאה שלא הפוכה, ע"פ תו"כ מחיה המצויינת ע"י מלת **הוּא** – מטמאה הפוכה.

וכך גם משמע ב-**רש"י** (יגיא) זה טעמא דקרא ל**(יגיא)**. **צְרַעַת נוֹשֶׁנֶת הוּא** - מכה ישנה היא תחת המחיה, וחבורה זו נראית **בריאה מלמעלה** ותחתיה מלאה לחה, **שלא תאמר** הואיל ועלתה מחיה (ק) אטהרנה: **וע' שפת"ח [ק]** והכתוב **נותן טעם** למה המחיה היא סימן טובמאה, לפי שצרעת נושנת וכו' היינו הוא כעין טעמא דקרא במהלך לאחור לכתוב הקודם **(יגיא)** שלא תאמר כי זה סימן הבראה אלא להפך זה סימן נגע.

לימוד ב' בנין אב לשיעור צרעת במהלך לפנים.

צְרַעַת נוֹשֶׁנֶת הוּא - קדמא מהפך פשטא – במהלך לפנים, כעין כתוב שחבירו שלפניו **(יגיא)** מלמד עליו, מיבא את השיעורים של

המראה ושל המחיה ושל הביצור של המחיה מ-**(יגיא)** (ראה עיון בפסוקים **(יג-ב-ג)**) וזה מביא לבנין אב המוצהר ב- **[ספרא תזריע פרשה ג פרק ג]** על **(יגיא)** צרעת בנין אב לכל הצרעת שיהו כגרים,

טט – אם ההטעמה היתה ז"ק ... ז"ק בין שני קיסרים זה עשוי היה לרמוז לכעין דבר החוזר וקורה או הקש או בנין אב. העלתה השערה שז"ק ז"ג עשוי גם לרמוז לתפקיד כזה אלא שעד י' טבת התש"פ לא זכורים לי פסוקים עם ז"ק ז"ג עם תפקידים אלה פרט לפסוק **(יגיא)** **וְרָאָה הַכֹּהֵן וְהִנֵּה שָׂאת לִבְנֵהוּ בְּעוֹר וְהָיָא** – זקף-קטן זקף-גדול בין שני קיסרים, רמז לכעין בנין אב כאן לשיעור מראה טמא כגרים בין בסימן טובמאה שער ובין בסימן הטומאה מחיה, בנין אב לצרעת בגרים הקילקי בעור הבשר, שחין ומכוה (ראה **(יג,כה)** תו"כ צרעת היא), נתק בשער, בבגד, בעור, בבית.

ויקרא תזריע יגיא: צְרַעַת נוֹשֶׁנֶת הוּא בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְטִמְאָו הִכְתֵּן לֹא יִסְגְּרוּנוּ כִּי טִמְאָ הוּא:

[תו"כ תז' פ"ג פ"ג] (ג) (יגיא) וְטִמְאָו הִכְתֵּן לֹא יִסְגְּרוּנוּ מלמד שאין מסגירים (נגע חדש כאשר יש כבר נגע) את המוחלט. מניין שאין מחליטים לא את המוסגר ולא מסגירים את המוחלט **[הח"ח: גרסת הגר"א מניין שאין מסגירים את המוסגר ואין מחליטין את המוסגר ולא מחליטין את המוסגר]** תלמוד לומר **לֹא יִסְגְּרוּנוּ כִּי טִמְאָ הוּא** כל שנקרא שמו עליו **טִמְאָ** ואין זקוק לו. ראה **(יגיא)** ו-**[תו"כ תז' פ"א פ"ב (ח-ז)]** על מעקב על נגע אחד הנלמד מ-**(יגיא)** לעומת מעקב על נגעים אחדים הנלמד מ-**(יגיא)**.

[תו"כ תז' פ"ג פ"ג] (ד) או אינו אלא (יגיא) לֹא יִסְגְּרוּנוּ או כִּי טִמְאָ הוּא שלא יסגירונו כהן (טמא) אבל (כהן) מוחלט יסגירונו ת"ל **(יגיא)** **כִּי טִמְאָ הוּא** (בנבדק ה) נראה דברתי לך ולא דברתי לך (כהן ה) רואה. **הוּא** – סלוק, מגביל. הטעם ויתור מלת **הוּא** **(יגיא)** בא להדגיש כי לא מתיחסים למצב טהרתו של הכהן, אלא לנגע או נגעים על הנבדק בשעת הראיה הראשונה ע"י הכהן הבוחן. לא מתיחסים לנגעים חדשים עד שיטהר מנגעים שנראו בתחילה.

ע"פ פירוש **[רע"ב משנה נגעים פ"ג מ"א]** הנגעים שהכהן רואה בתחילה הוא ממשיך לבודקן עד שהמצורע יתטהר. במשך התקופה הזאת אינו נזקק לראות כל נגע אחר שהופיע אחרי הראיה הראשונה. זה משמעות **[תו"כ תז' פ"א פ"ב] (ז) תלמוד לומר (יגיא) לֹא יִסְגְּרוּנוּ כִּי טִמְאָ** כל שנקרא עליו טמא אין זקוק עליו. לא תתיחס לנגע שהופיע אחרי ראיה ראשונה עד להבראת הראשון וע"פ **[הח"ח]** מטהרו בצפרים.

(יגיא) לֹא יִסְגְּרוּנוּ – מונח זקף-קטן, זקף-קטן בתפקיד המספר שנים כאן שני בזמן (= שבא אחר הראשון), ללמד על מצב שבו הופיע נגע או נגעים חדשים) בין ראיה ראיה ובין ראיה שניה, היות ובראיה הראשונה היה נגע (או נגעים שנראו ביחד) המתואר במלים **(יגיא) צְרַעַת נוֹשֶׁנֶת הוּא**, כהן הרואה לא יתיחס לנגע או נגעים חדשים) שהופיעו (ו) אחרי הראיה הראשונה. אפשר כי טעם מונח במלת **(יגיא) לֹא** מרבה לנגעים חדשים אחרים בראיה שניה.

כִּי טִמְאָ – מרכא טפחא, יתור לרבות על לא יסגיר גם לא יחליט את כל הנגעים שנוספו בין ראיה ראשונה לשניה.

(יגיא) הוּא – סלוק, מגביל. הטעם ויתור מלת **הוּא** **(יגיא)** בא להדגיש כי לא מתיחסים למצב טהרתו של הכהן, אלא לנגע או נגעים על הנבדק בשעת הראיה הראשונה ע"י הכהן הבוחן. לא מתיחסים לנגעים חדשים עד שיטהר מנגעים שנראו בתחילה. וטהרתו בצפרים **[הח"ח]**. וגם אם בחדשים **[הח"ח]** הלכו סימני טובמאה תוך הסגרו אין עליו תורת טהור מתוך החלט אלא תורת טהור מתוך הסגר ואינו טעון צפרים ואינו טעון עכשיו פריעה ופרימה.

ב"ה טוב טעם ודעת ולדני (טור"ל) כי במצוותך האמנתי – תהלים ק"ט, שם: טעמי המקרא והתורה שבעל-פה, התשפ"א – התשפ"ג; **תמצית ההשערות: אתנח, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל: מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרשא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שמעטים חלק מפרטיה מעניין מסוים; מקר – בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, 1; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4; ... זקף-קטן ... זקף-קטן בחצי פסוק – היקף; השלישיה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרשי"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה, עיריה, שגגה = שכהה; פור – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושבע"פ.**

1.13 ויקרא תזריע יב,א (התשפ"ג) (המשך משנת התשפ"ב)
 1.13.1 ספרא תזריע פרשת נגעים פרשה ג פרק ג (מחיה פשיון, פרה בכולו) (וי' תז' יג,ט,י,יא,יב)

ויקרא תזריע יג,ב:

הקדמה: **ויקרא תזריע יג,ב – יז** עוסקים במראה טמא בכל עור הבשר. יש לכך שני מצבים עיקריים. (א) "הבא בכולו לבן" עם מחיה מטמא להחליט, שפסוק (יג,ט) עוסק בו ויש לו המשך ב-(יג,טו – יז) (ב) "פרח בכולו": הנידון ב-(יג,ב – יד) ובו שני מצבים: במצב אחרי שהחלט לטומאה, (א) פריחה שכיסתה המחיה, וטוהר; (ב) אחרי הטהרה הופיע בשר חי בראשי איברים (מצב א) פריחה שכיסתה המחיה, וטוהר

ויקרא תזריע יג,ב – יג: [יב] **וְאִם-פְּרוּחַ הַפֶּרַח הַצֵּרְעָתָה הַצֵּרְעָתָה אֶת-כָּל-עוֹר הַנֶּגַע מֵרֵאשִׁי וְעַד-רִגְלָיו לְכָל-מְרָאָה עֵינֵי הַפֶּה:**

[יג] **וְרָאָה כִּפְהֵן וְהִגִּה כִּסְתָה הַצֵּרְעָתָה אֶת-כָּל-בְּשָׂרוֹ וְטָהַר אֶת-הַנֶּגַע כְּלֹ הַפֶּה לְבֶן טָהוֹר הוּא:**

(ב) מצב אחרי שהחלט לטומאה, הופיעה פריחה שכיסתה המחיה, וטוהר ואחרי הטהרה הופיע בשר חי בראשי איברים **ויקרא תזריע יג,ב: יד** [יד] **וְגֵיזוּם הַרְאֹת פֹּה בְּשָׂר חַי וְיִקְמָא:**

ויקרא תזריע יג,ב: וְאִם-פְּרוּחַ הַפֶּרַח הַצֵּרְעָתָה הַצֵּרְעָתָה אֶת-כָּל-עוֹר הַנֶּגַע מֵרֵאשִׁי וְעַד-רִגְלָיו לְכָל-מְרָאָה עֵינֵי הַפֶּה:

[החפץ חיים]: מדברי הגר"א בהגהתו ובאדרת אליהו ובאר דכל הני (טט – שלוש) דרשות (הבאות) נלמדות מהרבי (וי' תז' יג,ב) **וְאִם-פְּרוּחַ הַפֶּרַח מְכַל מְקוּם.**

דרשה (א)

[תו"כ פ"ג פ"ג] (ה) (וי' תז' יג,ב) וְאִם-פְּרוּחַ הַפֶּרַח אין לי אלא בזמן שפרחה בכולו כאחת, פורחת וחוזרת פורחת וחוזרת מנין, תלמוד לומר **פְּרוּחַ הַפֶּרַח.**

יתור הפעלים **פְּרוּחַ הַפֶּרַח** – ע"פ **[התוה"מ עח]** למשנה (ה) מלמד מתוכן הפסוק כי **וְכִסְתָּהּ** – משמעה בבת אחת, והתוספת **פְּרוּחַ** מלמדת על צמיחה לאט, לאט.

דרשה זאת נלמדת מהמלים. והדרשות הבאות המשתמשות באותן מלים **פְּרוּחַ הַפֶּרַח.** הן לענ"ד מהטעמים. **דרשה (ב)**

[תו"כ פ"ג פ"ג] (ו) אין לי אלא מלמטה למעלה, מלמעלה למטה מנין ת"ל (וי' תז' יג,ב) תִּפְרַחְתָּ, וְאִם-פְּרוּחַ הַפֶּרַח.

ע"פ **[התוה"מ עח]** למשנה (ו) הכפל **פְּרוּחַ הַפֶּרַח** מלמד על התפשטות בכל אופן ובכל כיוון. פריחת צמחים היא מהאדמה שלמטה כלפי השמים שלמעלה. בזה דומה פריחת הצרעת מכפות רגליים כלפי הראש. ואם **תִּפְרַחְתָּ** בכיוון הפוך כמו שמרמז טעם מהפך, גם כן נחשב כפריחה.

דרשה (ג)

[תו"כ פ"ג פ"ג] (ז) אין לי אלא מטמא לטהורה מטוהר לטהורה מטמא לטהורה מטוהר, מטוהרה לטמאה טמא. אם מתחילה פרח מטמאה לטהורה טוהר, מטוהרה לטמאה טמא.

תנא קמא לומד שפריחה ממראה טמא לכיוון מראה טהור (בוהק) וגם ממראה טהור (בוהק) לכיוון מראה טמא – טהור. רבי נחמיה לומד שפריחה ממראה טמא לכיוון מראה טהור (וכסתה אותו) – טהור, אבל ממראה טהור למראה טמא – טמא. התו"כ במשנה (ז) משתמש שוב בכפל **פְּרוּחַ הַפֶּרַח** לדרוש כי באיש טמא היו שני מראות, טמא וטהור, והחידוש הוא כי כאשר הפריחה פשטה ממראה טהור לטמא – לת"ק האישי טהור!

לענ"ד דרשות ב' וג' נלמדות מתבנית הטעמים בקרא. להלן הדרשות במשניות (ו) (ז) המרומזות בתבנית הטעמים. **(וי' תז' יג,ב) תִּפְרַחְתָּ הַצֵּרְעָתָה בְּעוֹר** – מהפך פשטא זקף-קטן, זקף-קטן מרמז לשני לימודים, לימוד אחד **[תו"כ פ"ג פ"ג] (ו) המלמד כי כאשר תִּפְרַחְתָּ** – מהפך, הפריחה בכיוון הפוך היינו בכל כיוון השונה מפריחת הצמחים – טהורה, וכאשר הפריחה היא כמו התפשטות הצמיחה מלמטה למעלה הדבר מרומז בטעם פשטא המטעים מלת **הַצֵּרְעָתָה**. לימוד שני **[תו"כ פ"ג פ"ג] (ז) המלמד כי וְאִם-פְּרוּחַ** – קדמא, קדמו שני מראות טמא וטהור לפריחה המרומזים בטעם מלת **בְּעוֹר** – זקף-קטן, ענין של שתי מראות, לת"ק לא משנה מהיכן התפשטה הפריחה היא טהורה ובלבד שכיסתה את המראה הטהור (הבוהק).

כאן רואים תפקיד לתבנית מהפך פשטא זקף-קטן, ועוד תפקיד לטעם הבודד זקף-קטן.

או בהסבר הבא: **הַצֵּרְעָתָה** – פשטא, ע"פ **[התוה"מ עח]** למשנה (ו) הפריחה היא כמו התפשטות הצמיחה מלמטה למעלה המרומזת בטעם פשטא המטעים מלת **הַצֵּרְעָתָה** – הפריחה טהורה.

תִּפְרַחְתָּ – מהפך, ע"פ **[תו"כ פ"ג פ"ג] (ו) המלמד כי תִּפְרַחְתָּ** – מהפך, הפריחה בכיוון הפוך היינו בכל כיוון השונה מפריחת הצמחים – טהורה.

בְּעוֹר – זקף-קטן, ע"פ **[תו"כ פ"ג פ"ג] (ז) המלמד כי וְאִם-פְּרוּחַ** – קדמא, קדמו שני מראות טמא וטהור לפריחה המרומזים בטעם מלת **בְּעוֹר** – זקף-קטן, ענין של שניים, לת"ק לא משנה מהיכן התפשטה הפריחה היא טהורה ובלבד שכיסתה את המראה הטהור.

ב"ה טוב טעם ודעת למדני (טסוד"ל) כי במצוותך האמנתי – תהלים קי"ט, שם; טעמי המקרא והתורה שבעל פה, התשס"א – התשפ"ג; תמצית ההשערות: אתנן, סלוק = סוף-פסוק (נקראים קיסרים ותפקידים) – להגביל; מונח – רבוי; מהפך פשטא – מוציא מפשט; מרכא = מאריך, רבוי; דרנא – מצרף; תביר – מחלק, ממעט, לא ממש; טפחא = טרףא – שנוי משמעות, רבוי מתפשט; מרכא טפחא – קב' שעשויה לגדול, יתור לרבות, מכל מקום; דרנא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה שוה לפרטיה; מרכא תביר טפחא – קבוצה עם הלכה לא שוה לפרטיה; תביר מרכא טפחא – קבוצה שממעטים חלק מפרטיה מענין מסוים; מקף- בד"כ בורר לימוד אחד מרב אפשרויות; פסק ו – סדור שנחלק, השלם והחלק נדרשים; זרקא סגול – מוסף מהענין על הענין או גורע ממנו; פשטא – פשוט, I; זקף-קטן – 2; זקף-גדול – 3; רביע – 4; מונח רביע – לפחות 4 ...; זקף-קטן ... זקף-קטן בהצי פסוק – היקף; השלישיה: קדמא – סדר קדימות; אולא = גרש = גרש"ם – יוצא מהענין; קדמא ואולא – בסדר זה או הפוך, הצגת נושא ולימוד פרטי בסדר מתאים, מלמד ולמד, כעין מדות מ"ג מדות דר' ישמעאל ול"ב מדות דר' אלעזר עם המלים כלל, פרט, רבוי, מיעוט), תלישא-קטנה = תרסא – דרוש בפסוק שיעור. מחיצה. עמירה. שגגה = שכהה: תלישא-גדולה = תלשא – דרוש בפסוק ולפניו שיעור. מחיצה. עמירה. שגגה = שכהה: פזר – דרוש מהפסוק רעיון לנושאים/אחרים בתושבע"פ.

1.13.2 ספרא תזריע פרשת נגעים פרשה ג פרק ד (פרח בכולו) (וי' תז' יג, יב, יג) (התשפ"ג)

ויקרא תזריע יג, יב – יג:

[יב] ואם פרוח הפרח הצרעת בעור וכסתה הצרעת את כל-עור הנגע מראשו ועד-רגליו

לקל-מראה עיני הפקח:

[יג] וראה הפקח והנה כסתה הצרעת את-כל-בשרו וטהר את-הנגע כלו הפך לכן טהור הוא:

[תו"כ פ"ג פ"ד] (א) (וי' תז' יג, יב) צרעת מה תלמוד לומר שיכול אין לי אלא פריחה מטהרת אלא בשאת בלבד, מניין לרבות שאר המראות, ת"ל הצרעת, תו"כ מלמד כי הפריחה מטהרת את הנגעים הטמאים מארבע המראות.

[תו"כ פ"ג פ"ד] (א) לא לימד על צבע הפריחה. את זה מלמד [תו"כ פ"ג פ"ד] (ה) (וי' תז' יג, יב) וראה הפקח והנה כסתה הצרעת מה ת"ל שיכול אין לי פריחה מטהרתו אלא מן השאת בלבד, מנין לרבות שאר המראות ת"ל הצרעת, תו"כ כאן מלמד כי גוון הפריחה המטהרת אינו מוגבל לשאת אלא פריחה בכל אחת מארבע מראות, מטהרת כל מראה נגע אף שאינם זהים.

נסביר שני מאמרי תו"כ אלו בשלבים. בתחילה נעזר בפירוש [התורה"מ] למאמר הראשון, ואח"כ נסביר מעיונינו את המאמר השני. מאמר ראשון: [תו"כ פ"ג פ"ד] (א) (וי' תז' יג, יב) צרעת מה תלמוד לומר וגו'

[התורה"מ פד] (יג, יב) והנה כסתה הצרעת, שם הצרעת מיותר, ופי' שאם יאמר והנה כסתה נפרש על השאת, לכן אמר הצרעת שכולל כל הד' נגעים, וכבר דרש כזאת (למעלה ס' עט) מ"ש (יג, יב) וכסתה הצרעת,

רק שצריך דרוש א' שהפריחה מטהרת בכל מיני נגעים, ודרוש ב' שה"ה שמטהר אם פרח בכל מיני מראות וכמ"ש הרמב"ם (פ"ז מה' טומאת צרעת ה"ב)

אפשר כי דרוש א' שהפריחה מטהרת בכל מיני נגעים, הוא מהפסוק הראשון (יג, יב) בו דרש [תו"כ פ"ג פ"ד] (א) דרשה נוספת מהמלים (יג, יב) וכסתה הצרעת לא הבוהק ... למעט פריחת בוהק. ומזה מובן שמדובר בפסוק בגווני הנגע (ולא במיני הנגעים, שחן וכד'). נרכיב מובן זה על תבנית הטעמים של (יג, יב) וכסתה הצרעת – מונח רביע בתפקיד של לפחות ארבע, ונאמר כי תבנית הטעמים מלמדת על רבוי גווני המראה המקורי של הנגע, כי יכול להיות מראה המורכב מארבעה לבן או ארבעה פתוך (לבן מעורב באדום).

ואילו דרוש ב' מלמד שהפריחה מטהרת אם פרח בכל מיני מראות וכמ"ש הרמב"ם (פ"ז מה' טומאת צרעת ה"ב), הוא מהפסוק השני (יג, יב) והנה כסתה הצרעת – קדמא מהפך פשטא, מלמד שאף-על-פי שהמראה המקורי (המקדים לפריחה) הוא בגוון אחד הפריחה יכולה להתהפך מהגוון הזה לגוונים טמאים אחרים שיטהרו (לימוד המתאים לפירוש הרמב"ם). ראה (יג, יב) מונח רביע, (יג, יב) קדמא, מהפך פשטא. (ראה עוד הסבר להלן!!!)

מאמר שני: [תו"כ פ"ג פ"ד] (א) (יג, יב) וכסתה הצרעת, לא הבוהק, שהייתי אומר הואיל והוא סימן טהרה בסוף (אחרי הבראה חזרה צרעת ואח"כ הבראה בצבע בוהק) תהא סימן טהרה תחילה, ת"ל וכסתה הצרעת, לא הבוהק.

[התורה"מ עט] ... ומ"ש שנית (יג, יב) וכסתה הצרעת בא להוציא שאם נתכסה קצתו במראה בוהק טמא. שאם יאמר וכסתה סתם, נאמר כל שנתכסה הבשר דהא אמר אח"כ (יג, יב) ובימים הראות בו בשר הוי וטמא: אבל אם נראה בו מראה בהק נשאר טהור (כמ"ש בספרא פ"ה מ"ה) וה"ה שאם תיכף נתכסה קצתו במראה בהק – טהור. לכן התנה שגם הכיסוי תהיה מן הצרעת שהוא מד' מראות לא מבוהק!

הסבר למלים [תו"כ פ"ג פ"ד] (א) והוא סימן טהרה בסוף שלבי התהליך שהצרוע עובר כאן הם: א' החלט ונטמא, ב' פרח בכולו ונטהר, ג' חזרה מחיה שוב והחלט ונטמא, ד' חזרה בסוף הפריחה וכסתה את המחיה אף במראה בוהק, הצרוע נטהר. על כך שואל תו"כ, כ, שהיות והבוהק הוא סימן טהרה בסוף אז אולי נאמר כי בוהק בפריחה הראשונה אחרי החלט תהא סימן טהרה תחילה? ודוחה מהכתוב (יג, יב) וכסתה הצרעת, לא הבוהק, להודיענו שהבוהק מעכב את טהרת הפריחה הראשונה.